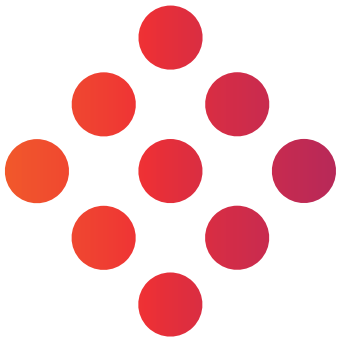

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים רבעוניים
ליום 31 במרץ 2018

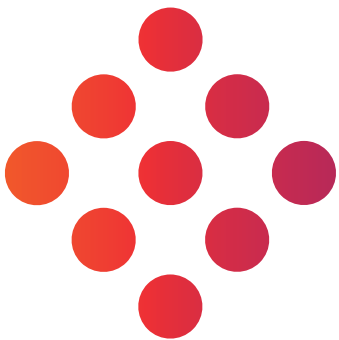
Q1

תוכן העניינים

5	א. דוח הדירקטוריון וההנהלה
11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
15	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
39	3. סקירת הסיכונים
77	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקורות ונהלים
79	ב. הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי
83	ג. תמצית דוחות כספיים ליום 31 במרץ 2018
87	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
96	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים
193	ד. ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים
197	5. ממשל תאגידי
197	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגידי ואופן ניהולם
211	7. נספחים
220	מילון מונחים
222	אינדקס

בנק הפועלים

דוח הדירקטוריון וההנהלה
ליום 31 במרץ 2018

Q1

תוכן העניינים

11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	1.1. מידע צופה פני עתיד
11	1.2. מידע כספי תמציתי
14	1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
14	1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית
15	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
15	2.1. מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
17	2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר
23	2.3. המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
33	2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
37	2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
38	2.6. חברות מוחזקות עיקריות
39	3. סקירת הסיכונים
39	3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
40	3.2. סיכון אשראי
62	3.3. סיכון שוק
73	3.4. סיכון נזילות ומימון
74	3.5. סיכון תפעולי
74	3.6. סיכון ציית
74	3.7. סיכון משפטי
74	3.8. סיכון מוניטין
75	3.9. סיכון רגולציה וחקיקה
75	3.10. סיכון כלכלי
75	3.11. סיכון אסטרטגי
75	3.12. סיכון סביבתי
75	3.13. הליכים משפטיים ואחרים
76	3.14. יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק
77	4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
77	4.1. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
78	4.2. בקרות ונהלים

רשימת הטבלאות

11	טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
16	טבלה 2-1: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין
17	טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד
18	טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו
19	טבלה 2-4: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית
20	טבלה 2-5: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
20	טבלה 2-6: פירוט עמלות והכנסות אחרות
21	טבלה 2-7: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות
22	טבלה 2-8: רווח כולל
23	טבלה 2-9: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
23	טבלה 2-10: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי ענפי משק עיקריים
24	טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתי
24	טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים
25	טבלה 2-13: יתרות ניירות-ערך
26	טבלה 2-14: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק
26	טבלה 2-15: התפתחות ביתרות הפיקדונות
26	טבלה 2-16: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ
27	טבלה 2-17: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
27	טבלה 2-18: מכשירים נגזרים
28	טבלה 2-19: פרטים בדבר דיבידנד ששולם
30	טבלה 2-20: חישוב יחס הלימות ההון
31	טבלה 2-21: הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון
32	טבלה 2-22: רכיבי הסיכון ודרישות ההון הרגולטוריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי
32	טבלה 2-23: יחס מינוף
33	טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים
37	טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
40	טבלה 3-1: סיכון אשראי בעייתי
40	טבלה 3-2: נכסים שאינם מבצעים
41	טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית
43	טבלה 3-4: מדדי סיכון אשראי
44	טבלה 3-5: הרכב יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
45	טבלה 3-6: סיכון אשראי לפי ענפי משק
51	טבלה 3-7: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים
51	טבלה 3-8: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק
52	טבלה 3-9: יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לוויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 31 במרץ 2018
53	טבלה 3-10: חשיפות עיקריות למדינות זרות
55	טבלה 3-11: תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות
56	טבלה 3-12: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
57	טבלה 3-13: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל
57	טבלה 3-14: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם להכנסה הממוצעת ולגודל הלווה
58	טבלה 3-15: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים
58	טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון
58	טבלה 3-17: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל
59	טבלה 3-18: סיכונים בתיק הלוואות לדיור
59	טבלה 3-19: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי
60	טבלה 3-20: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיס הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק
60	טבלה 3-21: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 הרבעונים האחרונים
61	טבלה 3-22: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2018

61	טבלה 3-23: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה
62	טבלה 3-24: פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו לפי מגזרי הצמדה
63	טבלה 3-25: השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים
64	טבלה 3-26: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית לא-צמוד
66	טבלה 3-27: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית צמוד למדד
68	טבלה 3-28: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית מטבע-חוץ
70	טבלה 3-29: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית
72	טבלה 3-30: נתונים אודות רגישות הון הבנק כולל חברות בנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה לשינויים בשיעורי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כולל מודלים פנימיים)
73	טבלה 3-31: רגישות הבנק לשינויים בשערי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי בבנק ולמדד המחירים לצרכן
73	טבלה 3-32: יחס כיסוי הנזילות
74	טבלה 3-33: יתרת טך הפיקדונות של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 23 במאי 2018, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאחדות שלו, לתקופה ינואר-מרץ 2018.

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צרף", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסיבבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתמששו במקצת בלבד, ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

1.2 מידע כספי תמציתי

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
2016	2017	31.03.2017	30.06.2017	30.09.2017	31.12.2017	31.03.2018	
7.72%	7.50%	9.22%	9.51%	5.31%	6.96%	7.16%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
*10.04%	9.44%	9.22%	9.51%	9.91%	10.45%	7.86%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון מנוטרל חריגים ⁽¹⁾⁽²⁾
0.60%	0.59%	0.69%	0.72%	0.41%	0.54%	0.56%	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
64.47%	65.73%	61.55%	59.28%	71.62%	70.42%	63.75%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
60.95%	61.03%	61.55%	59.28%	60.85%	62.43%	62.12%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות מנוטרל חריגים ⁽²⁾
2.09%	2.16%	2.07%	2.24%	2.20%	2.21%	2.21%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾⁽³⁾
124%	122%	128%	127%	123%	122%	119%	יחס כיסוי נזילות ⁽⁴⁾

ליום 31 בדצמבר		ליום					
2016	2017	31.03.2017	30.06.2017	30.09.2017	31.12.2017	31.03.2018	
11.01%	11.26%	11.21%	11.35%	11.26%	11.26%	11.05%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽⁵⁾
15.11%	14.64%	14.90%	14.99%	14.85%	14.64%	14.06%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון ⁽⁵⁾
7.25%	7.37%	7.30%	7.36%	7.37%	7.37%	7.38%	יחס מינוף ⁽⁵⁾

* הוצג מחדש לצורך הכללה של השלכות הפחתת מס החברות כחלק מהרווח מנוטרל חריגים בשנת 2016. במסגרת הדוח התקופתי לשנת 2017 (ומצגת לשנת 2017 שפורסמה בעקבותיה) הוצג הרווח הנקי והתשואה להון לשנים 2016 ו-2017 בניטרול הוצאות בנין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים והפסקת הפעילות בשוויץ בלבד. בשנת 2016, הוצג הרווח הנקי והתשואה להון לשנת 2016 גם בניטרול של השלכות הפחתת מס החברות (בנוסף לניטרול עדכון ההפרשות בגין החקירה כאמור). במסגרת תהליך היערכות להגשת תשקיף מדף של הפועלים הנפקות בע"מ (זרוע ההנפקות של הבנק שהינה חברה בבעלות מלאה), התבקש הבנק על-ידי רשות ניירות-ערך להציג נתונים אלה לשנת 2016 באופן המיישם בעקבות את הרכיבים המנוטרלים האמורים.

- (1) מחושב על בסיס שנתי.
- (2) אינו כולל הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים ועלויות בגין הפסקת הפעילות בשוויץ.
- (3) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה דוח דירקטוריון פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינן נושאות ריבית.
- (4) למידע נוסף, ראה פרק "סיכון נזילות ומימון" להלן.
- (5) למידע נוסף, ראה פרק "הון הלימות הון ומינוף" להלן.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום						
2016	2017	31.03.2017	30.06.2017	30.09.2017	31.12.2017	31.03.2018		
מדדי איכות אשראי עיקריים								
1.49%	1.36%	1.45%	1.40%	1.39%	1.36%	1.38%	שיעור הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור	
1.76%	1.27%	1.55%	1.48%	1.29%	1.27%	1.23%	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור	
0.19%	0.23%	0.39%	0.36%	0.06%	0.13%	0.14%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור ⁽¹⁾	
0.10%	0.12%	0.16%	0.24%	0.04%	0.03%	0.35%	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך אשראי ממוצע לציבור ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח								
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד								
2,628	2,660	767	812	469	612	628	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	
***3,417	3,348	767	812	861	908	688	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מנוטרל חריגים ⁽²⁾	
8,193	8,697	2,073	2,233	2,163	2,228	2,158	הכנסות ריבית, נטו	
269	323	107	167	25	24	250	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
9,345	9,334	2,255	2,369	2,315	2,395	2,384	רווח מימוני, נטו**	
6,528	5,933	1,529	1,453	1,477	1,474	1,533	הכנסות שאינן מריבית	
5,216	5,111	1,302	1,254	1,284	1,271	1,280	מזה - עמלות	
9,490	9,616	2,217	2,185	2,607	2,607	2,353	הוצאות תפעוליות ואחרות	
*4,571	*4,555	*1,182	*1,132	*1,126	*1,115	1,130	מזה - משכורות והוצאות נילוות	
14,721	14,630	3,602	3,686	3,640	3,702	3,691	סך הכנסות	
רווח נקי למניה רגילה (בש"ח)								
1.98	2.00	0.58	0.60	0.36	0.46	0.47	רווח נקי למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק - בסיסי	

* סיווג מחדש של רכיבי עליות אקטואריים מסוימים של ההטבות לעובדים שכר להוצאות אחרות. לפרטים נוספים ראה [ביאור 3.1 ג.3](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

** רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימוני שאינן מריבית.

*** הוצג מחדש לצורך הכללה של השלכות הפחתת מס החברות כחלק מהרווח מנוטרל חריגים בשנת 2016. במסגרת הדוח התקופתי לשנת 2017 (ומצגת לשנת 2017 שפורסמה בעקבותיו) הוצגו הרווח הנקי והתשואה להון לשנים 2016 ו-2017 בניטרול הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים והפסקת הפעילות בשוויץ בלבד. בשנת 2016, הוצגו הרווח הנקי והתשואה להון לשנת 2016 גם בניטרול של השלכות הפחתת מס החברות (בנוסף לניטרול עדכון ההפרשות בגין החקירה כאמור). במסגרת תהליך הערכות להגשת תסקיף מדף של הפועלים הנפקות בע"מ (זרוע ההנפקות של הבנק שהינה חברה בבעלות מלאה), התבקש הבנק על-ידי רשות ניירות-ערך להציג נתונים אלה לשנת 2016 באופן המיישם בעקביות את הרכיבים המנוטרלים האמורים.

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) אינו כולל הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים ועלויות בגין הפסקת הפעילות בשוויץ.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן (המשך)

ליום 31 בדצמבר		ליום						
2016	2017	31.03.2017	30.06.2017	30.09.2017	31.12.2017	31.03.2018		
במיליוני ש"ח								
נתונים עיקריים מהמאזן								
448,105	454,424	445,847	449,734	449,815	454,424	448,195	סך-כל הנכסים	
80,378	86,114	77,088	81,959	85,606	86,114	78,148	מזה - מזומנים ופיקדונות בבנקים	
71,449	65,442	74,894	70,499	64,196	65,442	61,538	ניירות-ערך	
271,957	278,663	269,982	272,949	275,505	278,663	284,103	אשראי לציבור, נטו	
7,600	7,092	8,018	7,469	7,430	7,092	7,249	סיכון אשראי בעייתי, נטו	
3,110	2,121	2,749	2,522	2,283	2,121	2,056	חובות פגומים מאזניים, נטו	
413,880	418,420	410,769	414,105	414,070	418,420	411,979	סך-כל ההתחייבויות	
338,502	347,351	337,518	340,768	342,747	347,351	344,810	מזה - פיקדונות הציבור	
4,377	4,149	4,199	4,329	3,544	4,149	3,602	פיקדונות מבנקים	
33,560	29,058	31,171	30,736	29,411	29,058	26,214	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	
34,047	35,863	34,909	35,458	35,591	35,863	36,084	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	
3,507	2,110	2,997	2,601	2,209	2,110	2,015	יתרות נכסים לא מבצעים (NPL)	
נתונים נוספים								
22.9	25.6	22.1	23.5	24.7	25.6	24.0	מחיר מניה לסוף תקופה (בש"ח)	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום						
2016	2017	31.03.2017	30.06.2017	30.09.2017	31.12.2017	31.03.2018		
51.44	64.53	3.10	22.98	24.37	14.08	18.35	סך-הכל דיבידנד למניה (באגורות)*	
1.18%	1.14%	0.29%	0.28%	0.28%	0.28%	0.28%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים	

* על-פי מועד ההכרזה.

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בתקופת הדוח:

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-628 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 767 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נבעה מגידול בהפרשה להפסדי אשראי, מגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות בעיקר עקב הפרשות והוצאות משפטיות הקשורות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים. מנגד קיזזה ירידה זו על ידי רווח המימוני כתוצאה מגידול בהקפי הפעילות השוטפת. שיעור תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-7.2%, בהשוואה ל-9.2% בתקופה המקבילה אשתקד. יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2018 הסתכם לשיעור של 11.05%, בהשוואה לשיעור של 11.26% ביום 31 בדצמבר 2017. יחס זה, גבוה מיעדי ההון הנדרשים על-ידי בנק ישראל. לפרטים נוספים ראה [סעיף 2 להלן](#).

1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותו של הבנק כרוכה בסיכונים הפיננסיים הבאים: סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון הנזילות. סיכונים אחרים שאינם פיננסיים הם בעיקר סיכון הציות, הסיכון המשפטי והסיכון התפעולי לרבות סיכוני טכנולוגיה ומחשוב וסיכוני סייבר. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והינם: סיכון מוניטין, סיכון תחרות, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון אסטרטגי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי.

להרחבה ראה סעיף 1.4 [בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2017](#).

למידע על הסיכונים ראה [פרק סקירת הסיכונים](#) להלן, פרק סקירת הסיכונים [בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2017](#) [והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#) וכן הדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2018.

1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית

בסוף שנת 2017 אישרו הנהלת הבנק ודירקטוריון הבנק תוכנית אסטרטגית תלת-שנתית (לשנים 2018-2020).

מכלול גורמים משפיעים על המערכת הבנקאית בעולם ובישראל ובראשם שינויים בהרגלי הלקוחות, התהדקות של הרגולציה, והשפעה הולכת וגוברת של אמצעים טכנולוגיים. תמורות אלו מובילות להתגברות התחרות מצד שחקנים מסורתיים ושחקנים חדשים רבים ומגוונים והן מחייבות את הבנק להיערך לעתיד במטרה להעניק ללקוחותיו חוויית שירות איכותית ומתקדמת וליצר ערך ללקוחותיו וליתר מחזיקי העניין.

בנוסף, הבנק מיישם את הוראות בנק ישראל לעמידה ביעדי הלימות ההון, והן היוו שיקול בגיבוש התוכנית האסטרטגית.

התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק לוקחת בחשבון את הזהירות המתחייבת מהסיכונים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון. מטרת התוכנית האסטרטגית היא לאפשר לבנק, גם לנוכח האתגרים וחוסר היציבות בכלכלה ובמערכת הפיננסית בעולם, להמשיך להתקדם בתוואי של צמיחה יציבה והמשך ביסוס מובילות הבנק במערכת הבנקאית בישראל, תוך השאת ערך למחזיקי המניות וכלל מחזיקי העניין.

תוכנית אסטרטגית זו נבחנת ומותאמת מדי שנה לשינויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם וכן לשינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק, והיא מתמקדת בחמש תימות מרכזיות אשר עודכנו ואושרו בסוף שנת 2016:

1. מובילות יוצרת ערך בישראל בפלחי לקוחות ובפעילויות במיקוד – העמקת הקשר והפעילות עם לקוחות הבנק, בהתבסס על חדשנות בשירותים ואופטימיזציה בערוצי הפעילות, העמקת הערך המוסף, יצירת פתרונות מותאמים לצורכי הלקוחות השונים וחיזוק המיקוד העסקי בפעילויות בעלות פוטנציאל.

2. העצמת הערך ללקוח תוך שילוב קשר אישי, אנושי וטכנולוגי – שירות בנקאי מותאם, נגיש ואינטואיטיבי המשלב שירותים דיגיטליים מתקדמים עם שירות וייעוץ אנושי בפעילויות מורכבות ובצמתי החלטה.

3. בונים את המחר: בניית תשתיות, חדשנות וצמיחה בינלאומית ממוקדת – חיזוק התשתיות לצמיחה עתידית, פיתוח יכולות טכנולוגיות מתקדמות תוך שיתופי פעולה עם הסביבה העסקית ופיתוח הפעילות המסחרית בארצות-הברית.

4. ערך משותף בר קיימא עם מחזיקי העניין – קידום מהלכים עסקיים המייצרים ערך משותף לציבור ולבנק תוך הגברת השקיפות וקידום השיח עם כלל מחזיקי העניין.

5. פישוט ומצוינות תפעולית חתמשת – אופטימיזציה של כלל המשאבים, תוך פישוט ועיצוב מחדש של תהליכים מקצה לקצה להעצמת הערך ללקוח ויישום תוכנית התייעלות רב שנתית.

בנוסף לחמש התימות האסטרטגיות המרכזיות לעיל, פועל הבנק בהתאם לשלוש תימות משאבים ותשתיות אשר עודכנו ואושרו אף הן בסוף 2016:

- הבנק ימשיך לשים דגש על טיפוח וניהול המשאב האנושי ויצירת תשתית ארגונית תומכת וגמישה (Agile).
- הבנק יפעל לקידום מצוינות בניהול פיננסי וניהול הון דינמי ומתקדם.
- הפעילות תתבצע תוך ניהול סיכונים קפדני, ההולם את מתווה פעילות הבנק.

הבנק ימשיך לפעול בהתבסס על ערכי היסוד של הבנק ובהלימה לעקרונות הקיימות, כפי שהוגדרו בחזון הבנק. בהקשר זה הבנק יפעל להמשיך ולהוביל, כפי שעשה בשנים האחרונות, את המערכת הפיננסית בנושא אחריות חברתית ותרומה לקהילה.

להרחבה נוספת בדבר אסטרטגיית הבנק וביטייה בתחומי פעילותו השונים ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית [בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017](#).

תוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט לעיל בפרק זה בכל הקשור בתוכניות פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".

התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית והמערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבטלת של אי ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שהנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכנית לעתיד לא יתממשו, או לא יתממשו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין את הסביבה העסקית בישראל ובעולם ותנאי המאקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס למצב הכלכלה העולמית, למצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור ולשינויים הרגולטוריים.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

2.1.1 סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

שתי התפתחויות משמעותיות בעלות השפעות כלכליות ארוכות טווח עמדו במרכז הבמה ברבעון הראשון של שנת 2018. הראשונה היא פוליטית, חששות ממלחמת סחר, בעיקר בין ארצות-הברית לבין סין, והשנייה כלכלית, עלייה חדה בעקום התשואות בארצות-הברית. לשתי אלו עשויה להיות השפעה מהותית הן על משתנים ריאליים כגון הצמיחה והסחר העולמיים, והן על מחירים של נכסים פיננסיים, החל ממניות וכלה בנכסי נדל"ן. הנתונים הכלכליים במדינות המפותחות במהלך הרבעון הראשון של שנת 2018 היו מעט נמוכים יותר מאשר ברבעון הקודם. במדינות המתעוררות נראה ששיעור הצמיחה דווקא עלה. האינפלציה במדינות המפותחות החלה לעלות, ובניגוד לעבר היא לא מתמקדת רק במחירי השירותים, אלא גם במחירי המוצרים. הבנק המרכזי בארצות-הברית העלה את הריבית בחודש מרץ 2018 לרמה של 1.50%-1.75%. הבנק המרכזי האירופאי הותיר את ריבית הפיקדונות (של הבנקים המסחריים בבנק המרכזי) ברמה של 0.4%- והותיר את רכישות אגרות-החוב ברמה של 30 מיליארד אירו בחודש.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

האינדיקטורים לפעילות הכלכלית מצביעים על המשך התרחבות של הפעילות הכלכלית במשק ברבעון הראשון של השנה. הלמ"ס עדכנה כלפי מעלה את נתון הצמיחה למחצת השנייה של שנת 2017, לשיעור שנתי של 3.9%. קצב צמיחה זה הוא גבוה להערכת בנק ישראל מפוטנציאל הצמיחה של המשק, דבר שבא לידי ביטוי בירידה מתמשכת בשיעור האבטלה עד לרמה של 3.6% בחודש מרץ, והתגברות הלחצים לעליות שכר. מסתמן שהצמיחה מאוזנת, ולא מבוססת בעיקר על גידול בצריכה הפרטית, כפי שקרה בשנים האחרונות. הצריכה הפרטית המשיכה לגדול גם ברבעון הראשון, אם כי כנראה בשיעורים מעט נמוכים מאלו של אשתקד. התרחבות מהירה של הסחר העולמי משפיעה לחיוב על יצוא הסחורות והשירותים, עיקר העלייה היא בתחום השירותים, אך גם יצוא הסחורות נמצא במגמת עלייה, בעיקר הודות לעלייה ביצוא רכיבים אלקטרוניים וכימיקלים. בענף הבניה למגורים נמשכה ההתמתנות בפעילות הן בצד הביקושים והן בצד היצע. מספר הדירות החדשות שנמכרו בינואר-פברואר נמוך ב-16% מזה של אשתקד. צעדי האוצר הביאו לכך שמכירות הדירות על-ידי משקיעי הנדל"ן גבוהות מרכישות הדירות שלהם. משרד השיכון ממשיך לשווק את מרבית הקרקעות במסגרת פרויקט מחיר למשתכן. סקר מחירי הדירות של הלמ"ס מצביע על ירידת מחירים מצטברת בשיעור של 2.7% מחודש ספטמבר 2017 עד מרץ 2018.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

ריבית בנק ישראל עומדת על רמה של 0.1% מחודש מרץ 2015. הייסוף בשער השקל והאינפלציה הנמוכה תמכו במדיניות המוניטרית המאוד מרחיבה, זאת בניגוד למגמה של הבנקים המרכזיים בעולם, שהחלו בתהליך של עליית ריבית או צמצום מדיניות ההרחבה הכמותית. בנק ישראל הותיר את ההכוונה לפיה המדיניות תיוותר מרחיבה עד שסביבת האינפלציה תתבסס ביעד. לאור העלייה בסביבת האינפלציה ובלימה בייסוף השקל בחודשים האחרונים, שוק ההון מתמחר עתה שריבית בנק ישראל תעלה פעם אחת בשנה הקרובה. הגירעון התקציבי הסתכם ברבעון הראשון של השנה ב-2.1 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון של 2.3 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות הממשלה גדלו בשיעור גבוה של 9.3%, וההכנסות ממסים עלו ב-6.3%. תוואי ההכנסות ממסים דומה לתכנון המוקדם, ועל כן האוצר לא הפחית מסים, כפי שהודיע שיעשה אם ייווצרו עודפי גבייה.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" ירד ברבעון הראשון של השנה בשיעור של 0.3%. המדד לחודש מרץ 2018 רשם עלייה של 0.3%. האינפלציה בשנה האחרונה עמדה על שיעור של 0.2%. הרמה הנמוכה של האינפלציה הושפעה ממדיניות הממשלה להפחתת יוקר המחיי, מהתחרות הגוברת מצד הרכישות המקוונות ומהיחלשות השקל. סעיף הדיור, שנמדד על-ידי מחירי שכר-דירה, רשם בשנה האחרונה התייקרות של 1.8%, והוא בעל התרומה העיקרית לעליות המחירים. יש לציין שהאינפלציה אמנם נותרה נמוכה, אך במהלך תקופה זו הציפיות לאינפלציה עלו בהדרגה, ככל הנראה בהשפעת הפיחות בשער השקל, עליית מחירי הנפט ועליות השכר במשק. נכון לתחילת חודש מאי עומדות הציפיות לאינפלציה לטווח של שנה הנגזרות מהמסחר הבין-בנקאי על רמה של כ-0.8%. השקל פוחת במהלך הרבעון הראשון של שנת 2018 בשיעור של 1.4% מול הדולר האמריקני ומול האירו נרשם פיחות של 4.2%. מול סל המטבעות נרשם פיחות של 2.8%. היחלשות השקל נמשכה גם בחודש אפריל בו נרשם פיחות נוסף של 0.8% מול סל המטבעות. בנק ישראל רכש במהלך הרבעון הראשון מטבע-חוץ בהיקף של 2.3 מיליארד דולר, מזה 0.45 מיליארד כחלק מתוכנית הרכישות שנועדה לקזז את ההשפעה מהפקת גז בישראל על שער החליפין.

שוקי הכספים וההון

בסוף חודש ינואר ובשבוע הראשון של חודש פברואר 2018 נרשמה טלטלה בשוקי ההון הגלובליים. המגמות שבלטו בשווקים הן ירידה חדה במדדי המניות (כ-10% בממוצע), עלייה בתנדויות ועלייה בתשואות אגרות-החוב לטווחים הארוכים. ברקע להתפתחויות אלו חשש המשקיעים מהאצה באינפלציה ומהעלאות ריבית מהירות יותר על-ידי הבנקים המרכזיים. עיקר הירידות נרשמו כאמור בסוף חודש ינואר ובתחילת פברואר כשבחודש מרץ 2018 נרשמה בלימה בירידת המחירים. בסיכום הרבעון הראשון ירד מדד ה-S&P500 בשיעור של 1.2%, מדד המניות האירופי ה-STOXXEUROPE60 ירד ב-6.7% ומדד ת"א ירד ב-4.1% (במונחי מטבע מקומי). בניגוד למגמה שנרשמה במשק המפותחים, מדד השווקים המתעוררים (EEM) עלה בשיעור של 2.5%. מחזורי המסחר היומיים במניות והמירים בתל-אביב ירדו ברבעון הראשון של שנת 2018 לרמה של 1,590 מיליון ש"ח לעומת 1,653 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

שוק אגרות-החוב בעולם ובישראל אופיין בתנודתיות גבוהה על רקע חששות המשקיעים מהעלאות ריבית מהירות מהצפוי בארצות-הברית. תשואת אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית לעשר שנים עלתה במהלך הרבעון עד לרמה של 2.95% ותשואת אגרות-חוב ממשלת ישראל עלתה עד לרמה של כ-2.1%. בחודש מרץ 2018 נרשמה בארצות-הברית ובישראל ירידה בתשואות אגרות-החוב הממשלתיות. עליית התשואות התחדשה ביתר שאת במהלך חודש אפריל. בסיכום הרבעון הראשון מדד אגרות-החוב הממשלתיות השקליות עלה בשיעור של 0.2%. מדד אגרות-החוב הממשלתיות הצמודות עלה ב-0.3%. מדד אגרות-החוב הקונצרניות תל-בונד 60 ירד ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-0.4%, ומרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות עלו מעט לעומת אלה שהיו בסוף שנת 2017.

בשוק הקונצרני הלא פיננסי נרשמו היקפי גיוסים של כ-21 מיליארד ש"ח, סכום דומה לממוצע הרבעוני של שנת 2017. כ-54% מהגיוסים היו של סקטור הנדל"ן.

טבלה 1-2: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין

לשנת 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2017	2018	
0.3%	(0.20%)	(0.3%)	שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים הידוע
(9.8%)	(5.5%)	1.4%	שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארצות-הברית
(0.9%)	(4.2%)	5.6%	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה שטרלינג
(5.6%)	(3.7%)	3.4%	שיעור עליית (ירידת) שער הפרנק השוויצרי
2.7%	(4.0%)	4.2%	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
(15.4%)	(8.2%)	(4.1%)	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה התורכית

נתונים על ריבית בנק ישראל:

31.03.17	30.06.2017	30.09.17	31.12.17	31.03.18	
0.10%	0.10%	0.10%	0.10%	0.10%	שיעור הריבית בסוף התקופה

2.1.2. סיכונים מובילים ומתפתחים

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד ליציבות פיננסית) סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הבנק, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הבנק במהלך השנה הקרובה. זאת לעומת סיכון מתפתח אשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הבנק.

לפרטים ראה [דוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2017](#).

לפרטים בדבר הליכים משפטיים ראה [סעיף 3.13 להלן](#).

2.1.3. גילוי בדבר הפניות תשומת לב רואי החשבון המבקרים

לעיתים, מוצא רואה החשבון המבקר לנכון לכלול שינוי מהנוסח האחיד על-ידי הוספת פסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים.

רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 10. בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק, לביאור 10. בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ולביאור 10. בדבר החקירה בנושא FIFA.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם ב-628 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 767 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה בכ-7.2% בהשוואה לשיעור של כ-9.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.2017	31.03.2018	
במיליוני ש"ח			
3.3%	2,518	2,601	הכנסות ריבית
(0.4%)	(445)	(443)	הוצאות ריבית
4.1%	2,073	2,158	הכנסות ריבית, נטו
24.2%	182	226	הכנסות מימון שאינן מריבית
5.7%	2,255	2,384	רווח מימוני, נטו*
133.6%	107	250	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(0.7%)	2,148	2,134	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1.7%)	1,302	1,280	עמלות
(40.0%)	45	27	הכנסות אחרות
(3.0%)	1,347	1,307	עמלות והכנסות אחרות*
6.1%	2,217	2,353	הוצאות תפעוליות ואחרות
(14.9%)	1,278	1,088	רווח לפני מסים
(9.4%)	522	473	הפרשה למסים על הרווח
0.0%	4	4	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים רווח נקי:
(18.6%)	760	619	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
28.6%	7	9	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(18.1%)	767	628	המיוחס לבעלי מניות הבנק
(22.3%)	9.2%	7.2%	תשואת הרווח הנקי

* סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

2.2.1. התפתחות ההכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים, בין היתר הפרשי שער ורווח ממימוש ניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור השינוי במדד הידוע בגין תורות נגזרים המקזזות את חשיפות המדד בגין היתרות המאזניות.

טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2017	2018	
	במיליוני ש"ח		
	2,518	2,601	הכנסות ריבית
3.30%			
	(445)	(443)	הוצאות ריבית
(0.45%)			
	2,073	2,158	הכנסות ריבית, נטו
4.10%			
	182	226	הכנסות מימון שאינן מריבית
24.18%			
	2,255	2,384	סך הרווח המימוני המדווח
5.72%			
			בנטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:
	49	68	הכנסות ממימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
38.78%			
	65	49	רווח מהשקעות במניות
(24.62%)			
	4	18	רווחים בגין הלוואות שנמכרו
			התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
	(13)	(38)	
	29	(2)	הכנסות מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל ⁽²⁾
(106.90%)			
	134	95	סך-הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת
(29.10%)			
	2,121	2,289	סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת ⁽³⁾
7.92%			

- השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
- השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב הפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
- רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי. מזה בגין השפעות שינויים במדד: הוצאה של 34 מיליון ש"ח ברבעון הראשון בשנת 2018, בהשוואה להוצאה של 24 מיליון ש"ח ברבעון הראשון בשנת 2017.

הכנסות המימון מפעילות שוטפת ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו בסך של 2,289 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 2,121 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה ברובה בשל גידול בהיקף פעילות האשראי הקמעונאי והאשראי לדיר וכן מעלייה בפעילות העסקית. סך הרווח המימוני המדווח הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2018 בסך של 2,384 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 2,255 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעליית הרווח מפעילות שוטפת כאמור לעיל. קיזוזו עלייה זו קיטון בהכנסות מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל, וירידה משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 4-2: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ				
2017		2018		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	
במיליוני ש"ח/באחוזים				
2.60%	2,518	2.66%	2,601	הכנסות ריבית
(0.71%)	(445)	(0.72%)	(443)	הוצאות ריבית
1.89%	2,073	1.94%	2,158	הכנסות ריבית, נטו
2.13%		2.20%		יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

בהכנסות ריבית חלה עלייה הנובעת בעיקרה מגידול בהיקפי האשראי ובנוסף מגידול בשיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית בשל עלייה בשיעור הריבית הדולרית.

מניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית בין הרבעון הראשון בשנת 2018 לבין התקופה המקבילה אשתקד עולה כי השינויים בהיקף היתרות המאזניות הממוצעות גרמו לגידול בסך של כ-84 מיליון ש"ח והשינויים בשיעורי הריבית גרמו לגידול בסך של כ-1 מיליון ש"ח בהכנסות ריבית נטו.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 בסך של 250 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 107 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בהפרשה הפרטנית, נטו נרשמה ברבעון הראשון של שנת 2018 הכנסה בסך של 100 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של 81 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר עקב ירידה בהוצאה הפרטנית.

ההוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית הסתכמה ל-350 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018, בהשוואה להוצאה בסך של 188 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול בהוצאה הקבוצתית ברבעון הראשון של שנת 2018 ביחס לתקופה המקבילה אשתקד הינו בעיקר עקב גידול ביתרות האשראי העסקי.

למידע נוסף בדבר התפתחות יתרות האשראי לציבור ראה **פרק "המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון"** בדוח הדירקטוריון. למידע נוסף בדבר התנועה ביתרות ההפרשה להפסדי אשראי, ראה **ביאור 6** בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 5-2: הוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים**

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.17	31.03.18	
במיליוני ש"ח		
170	156	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(251)	(256)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(81)	(100)	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
188	350	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
107	250	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי*
* מזה:		
(24)	95	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
(5)	5	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
136	150	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
107	250	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
ב-%		
שיעור ההוצאה (הכנסה) מסך האשראי לציבור:		
0.25%	0.22%	שיעור ההוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
0.52%	0.71%	שיעור ההוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור***
0.16%	0.35%	שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.39%	0.14%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
26.93%	10.29%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.

*** הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך הוצאה להפסדי אשראי בניטול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-1,307 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,347 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נבעה בעיקר מקיטון בהכנסות משוק ההון כתוצאה מצמצום הפעילות הבנקאית הפרטית בחייל וקיטון בעמלות טיפול באשראי וקוזזה בעלייה בהכנסות מכרטיסי אשראי. ההכנסות האחרות הסתכמו ב-27 מיליון ש"ח בהשוואה ל-45 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 6-2: פירוט עמלות והכנסות אחרות

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.17	31.03.18	
	במיליוני ש"ח		
			עמלות
(5.3%)	243	230	דמי ניהול חשבונות
(6.9%)	203	189	פעילות בניירות-ערך
5.6%	461	487	כרטיסי אשראי, נטו
(30.0%)	80	56	טיפול באשראי
0.7%	144	145	עמלות מעסקי מימון
1.2%	171	173	עמלות אחרות
(1.7%)	1,302	1,280	סך-הכל עמלות
(40.0%)	45	27	הכנסות אחרות
(3.0%)	1,347	1,307	סך-הכל הכנסות עמלות והכנסות ואחרות

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-2,353 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,217 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-6.1%.

טבלה 7-2: פירוט של הוצאות התפעוליות והאחרות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.17	31.03.18	
במיליוני ש"ח		
הוצאות שכר		
*1,070	1,041	שכר
112	89	מענקים ותגמול מבוסס מניות
*1,182	1,130	סך-הכל שכר
אחזקה ופחת בניינים וציוד		
361	365	
הוצאות אחרות		
*674	858	
2,217	2,353	סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות

* סיווג מחדש של רכיבי עלות אקטואריים מסוימים של ההטבות לעובדים מהוצאות שכר להוצאות אחרות. לפרטים נוספים ראה [ביאור 3.1.ג](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

הוצאות השכר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-1,130 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,182 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 4.4%.

הירידה בהוצאות השכר נובעת מהמשך החיסכון בעלויות עקב תהליכי התייעלות ומירידה בהפרשה לבונוס עקב זקיפת עודף הפרשה בגין שנה קודמת לרווח והפסד וכתוצאה מהירידה ברווחיות.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-365 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-361 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 1.1%.

ההוצאות האחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-858 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-674 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, הגידול נובע מגידול בהוצאות משפטיות ומהשפעת שינוי שערי החליפין על ההפרשות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים וכן מגידול בשיווק ופירסום והפרשה לתביעות לקוחות.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2018 בסך של 473 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 522 מיליון ש"ח בשנת 2017. שיעור המס האפקטיבי של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2018 הגיע ל-43.5%. בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 34.2% וזאת בשל הוצאות לא מוכרות ומסים בגין שנים קודמות עקב גביית חובות שנמחקו בעבר.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2018 בחלקם בהפסד בסך של 9 מיליון ש"ח, בהשוואה לחלקם בהפסד בסך של 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2018 בסך של 628 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 767 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-0.47 ש"ח, בהשוואה ל-0.58 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.2.2. התפתחות ברווח הכולל

טבלה 8-2: רווח כולל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.17	31.03.18	
במיליוני ש"ח		
760	619	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
7	9	הפסד (רווח) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
767	628	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
194	(339)	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
2	(5)	התאמות מתרגום דוחות כספיים* נטו, לאחר השפעת גידורים**
11	79	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים***
1	-	רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
208	(265)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
(72)	99	השפעת המס המת"חס
136	(166)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
(1)	-	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
135	(166)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
896	453	הרווח (ההפסד) הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6	9	ההפסד (הרווח) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
902	462	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

*** בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה של תוכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הרווח הכולל הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2018 בסך של 462 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 902 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח הכולל נבעה בעיקר, מעבר לשינוי ברווח הנקי, מירידה ביתרת התאמות ניירות-ערך זמינים למכירה, כתוצאה מירידה במחירי ניירות-ערך בבורסות בישראל ובחוי"ל ובשווקי אגרות-החוב ברבעון הראשון של שנת 2018 בהשוואה לעלייה במחירים בתקופה המקבילה אשתקד. שינויים בהתאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים קיזזו ירידה זו.

2.3. המבנה והתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן המאוחד ליום 31 במרץ 2018 הסתכם ב-448.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-445.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017.

טבלה 9-2: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.17	31.03.18	
	במיליוני ש"ח		
	454,424	448,195	סך-כל הנכסים
(1.4%)	278,663	284,103	אשראי לציבור, נטו
2.0%	86,114	78,148	מזומנים ופיקדונות בבנקים
(9.3%)	65,442	61,538	ניירות-ערך
(6.0%)	347,351	344,810	פיקדונות הציבור
(0.7%)	29,058	26,214	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(9.8%)	35,863	36,084	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
0.6%			

2.3.1. מבנה והתפתחות הנכסים וההתחייבויות

אשראי לציבור

טבלה 10-2: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי ענפי משק עיקריים

השינוי	ליום		
	31.12.17	31.03.18	
	במיליוני ש"ח		
1.6%	64,843	65,873	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
0.4%	54,072	54,288	אנשים פרטיים - אחר
5.0%	46,144	48,452	בינוי ונדל"ן
7.5%	26,741	28,740	מסחר
(2.5%)	17,439	16,996	תעשייה
1.5%	17,864	18,125	שירותים פיננסיים
0.1%	51,560	51,629	אחר
2.0%	278,663	284,103	סך-הכל

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה פרק "סיכון אשראי" בסעיף 3.2.2. מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק" בסקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2018

חביונות בעייתיות טבלה 11-2: סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾

31.12.17			31.03.18			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח						
3,286	620	2,666	3,151	559	2,592	סיכון אשראי פגום
1,663	200	1,463	1,746	221	1,525	סיכון אשראי נחות
3,385	825	2,560	3,654	640	3,014	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽²⁾
8,334	1,645	6,689	8,551	1,420	7,131	סך סיכון אשראי בעייתי*
7,092	1,495	5,597	7,249	1,279	5,970	סיכון אשראי בעייתי נטו
913	-	913	939	-	939	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (2) לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדירור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

ברבעון הראשון של שנת 2018 חלה עלייה בסך החביונות הבעייתיות בשיעור של 3% שנבעה מגידול בהשגחה המיוחדת וקוזזה בחלקה על-ידי ירידה בסיכון האשראי הפגום.

למידע נוסף על ניתוח תיק האשראי וסיכון אשראי בעייתי ראה פרק "סיכון אשראי" בסעיף 3.2.1. "חביונות בעייתיות" בסקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

אשראי חוץ-מאזני

טבלה 12-2: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.17	31.03.18	
	במיליוני ש"ח		
(9.6%)	1,825	1,649	אשראי תעודות
0.4%	53,240	53,452	ערבויות והתחייבויות אחרות**
(1.3%)	25,618	25,279	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק
1.6%	10,762	10,933	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות בנקים אחרים
3.0%	37,604	38,724	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו
12.7%	44,359	50,002	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות

- * כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת המעו"ף בסך 311 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.17: 294 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 311 מיליוני ש"ח).
- ** כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-12,808 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מכר (ליום 31.12.17: 13,705 מיליוני ש"ח).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

ניירות-ערך

לבנק השקעות באגרות-חוב ממשלתיות וקונצרניות וכן השקעה במניות סחירות ושיאין סחירות בפיזור נרחב. ניירות הערך הסתכמו ביום 31 במרץ 2018 בכ-61.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-65.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017, ירידה בשיעור של כ-6.0% שנבעה בעיקר ממכירה של אגרות-חוב של ממשלת ישראל וממשלת ארצות-הברית בתיק הזמין למכירה, שקוזזה בחלקה על-ידי רכישה של אגרות-חוב של ממשלת ישראל בתיק למסחר.

להלן פירוט אודות הפעילות בניירות הערך של קבוצת הבנק:

טבלה 13-2: יתרות ניירות-ערך

סך-הכל		מוחזק לפדיון		זמין למכירה		תיק למסחר	
מסך % ניירות-ערך	הערך במאזן	מסך % ניירות-ערך	הערך במאזן	מסך % ניירות-ערך	הערך במאזן	מסך % ניירות-ערך	הערך במאזן
במיליוני ש"ח/באחוזים							
ליום 31 במרץ 2018							
66.4%	40,862	-	-	52.0%	31,986	14.4%	8,876
אגרות-חוב ממשלת ישראל							
15.6%	9,612	-	-	15.5%	9,548	0.1%	64
אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית							
1.6%	969	-	-	1.6%	964	0.0%	5
אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות							
83.6%	51,443	-	-	69.1%	42,498	14.5%	8,945
סך-הכל אגרות-חוב ממשלות							
1.3%	772	0.7%	421	0.6%	351	-	-
אגרות-חוב קונצרני - בישראל							
11.7%	7,214	-	-	11.7%	7,212	0.0%	2
אגרות-חוב קונצרני - מדינות זרות							
13.0%	7,986	0.7%	421	12.3%	7,563	0.0%	2
סך-הכל אגרות-חוב קונצרני							
3.4%	2,109	-	-	3.4%	2,065	0.1%	44
מניות							
100.0%	61,538	0.7%	421	84.7%	52,126	14.6%	8,991
סך-הכל ניירות-ערך							
ליום 31 בדצמבר 2017							
62.0%	40,597	-	-	54.3%	35,528	7.7%	5,069
אגרות-חוב ממשלת ישראל							
18.4%	12,039	-	-	18.3%	11,973	0.1%	66
אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית							
1.7%	1,129	-	-	1.7%	1,124	0.0%	5
אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות							
82.2%	53,765	-	-	74.3%	48,625	7.9%	5,140
סך-הכל אגרות-חוב ממשלות							
1.4%	898	0.6%	423	0.7%	475	-	-
אגרות-חוב קונצרני - בישראל							
13.1%	8,553	-	-	13.1%	8,550	0.0%	3
אגרות-חוב קונצרני - מדינות זרות							
14.4%	9,451	0.6%	423	13.8%	9,025	0.0%	3
סך-הכל אגרות-חוב קונצרני							
3.4%	2,226	-	-	3.3%	2,159	0.1%	67
מניות							
100.0%	65,442	0.6%	423	91.4%	59,809	8.0%	5,210
סך-הכל ניירות-ערך							

לפרטים נוספים לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 0.1ב](#).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 14-2: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק

31.12.17		31.03.18		
אחוז מסך אגרות-חוב קונצרני	הערך במאזן	אחוז מסך אגרות-חוב קונצרני	הערך במאזן	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
5.0%	470	4.8%	383	כרייה וחציבה
10.9%	1,026	5.7%	456	תעשייה
2.6%	246	1.9%	155	מידע ותקשורת
2.1%	203	1.0%	82	שירותים פיננסיים
72.2%	6,821	78.3%	6,257	בנקים ומוסדות פיננסיים
7.2%	685	8.2%	653	אחרים
100.0%	9,451	100.0%	7,986	סך-הכל אגרות-חוב קונצרני

לפרטים בדבר ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן בגין ניירות-ערך בתיק הזמין למכירה, ראה [ביאור 5](#).

פיקדונות

טבלה 15-2: התפתחות ביתרות הפיקדונות

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.17	31.03.18	
	במיליוני ש"ח		
(0.7%)	347,351	344,810	פיקדונות הציבור
(13.2%)	4,149	3,602	פיקדונות מבנקים
20.3%	320	385	פיקדונות הממשלה
(0.9%)	351,820	348,797	סך-הכל

יתרת הפיקדונות ליום 31 במרץ 2018 הסתכמה בסך של כ-349 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-352 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017. הקיטון נובע מירידה בפיקדונות של גופים מוסדיים שקוזז בגידול מפיקדונות מאנשים פרטיים.

פעילות חוץ-מאזנית בניירות-ערך המוחזקים על-ידי הציבור

טבלה 16-2: ההתפתחות ביתרות החזקה הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.17	31.03.18	
	במיליוני ש"ח		
(0.3%)	863,842	861,541	ניירות-ערך ⁽¹⁾
(11.1%)	98,568	87,614	נכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול ⁽²⁾
(2.6%)	84,627	82,434	נכסי קרנות נאמנות ⁽³⁾
4.7%	45,698	47,832	יתרות פנסיוניות נועצות ⁽⁴⁾

- (1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.
- (2) הבנק החליט להפסיק את פעילות מתן שירותי תפעול קופות-גמל וקרנות השתלמות לחברות המנהלות להן הוא מעמיד שירותי תפעול. הפסקת הפעילות לא תבצע באופן מיידי אלא בתהליך הדרגתי מול כל הגורמים הרלוונטיים. לפרטים נוספים ראה [מגזר ניהול פיננסי](#), בפרק "מגזר פעילות לפי גישת ההנהלה" בדוח ממשל תאגידי.
- (3) שווי הנכסים של קרנות הנאמנות המקבלות שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.
- (4) יתרות מוצרים פנסיוניים וקרנות השתלמות שניתן לגביהן ייעוץ פנסיוני.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרץ 2018 הסתכמו ב-26.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-29.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017, קטון בשיעור של כ-9.8%, שנבע מפירעון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים.

טבלה 17-2: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר 2017		ליום 31 במרץ 2018		
הערך במאזן	מזה: סחיר	הערך במאזן	מזה: סחיר	
במיליוני ש"ח				
11,538	14,820	10,085	13,368	כתבי התחייבות נדחים
13,847	14,238	12,540	12,845	אגרות-חוב
25,385	29,058	22,625	26,213	סך-הכל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

גיוס אגרות-חוב ומכשירי הון בכירים מתבצע בהתאם לצורכי הבנק ובעיקר לשם תמיכה בתוכנית העבודה של הבנק (לרבות בצמיחת הפעילות) וניהול המקורות ההוניים, תוך עמידה ביעדי הלימות הון ויחסי נזילות עם שולי ביטחון, ובהתחשב גם בצורכי מיחזור והחלפת מכשירים הוניים ומכשירי חוב ישנים בחדשים. כחלק ממסגרת גיוסים של מכשירי חוב והון משני בסך של 6 מיליארד ש"ח לשנת 2018 שאישר דירקטוריון הבנק, ביצעה פועלים הנפקות (חברה בת בבעלות מלאה המשמשת זרוע הנפקות של הבנק) ביום 26 לאפריל 2018 הנפקה פרטית למשקיעים מוסדיים של כתבי התחייבות נדחים הכוללים מנגנון ספיגת הפסדי קרן, על-ידי מחיקת קרן באופן חלקי או מלא במקרה שהלימות הון של הבנק תרד מתחת ל-5% או בהתאם להחלטה של הפיקוח על הבנקים, אשר יהוו חלק מהון רובד 2 של הבנק, צמודים למדד ונושאים ריבית שנתית בשיעור של 1.42% בסכום קרן כולל של כ-1.06 מיליארד ש"ח, לפירעון בשנת 2028. פועלים הנפקות תהא רשאית לרשום את כתבי ההתחייבות הנדחים כאמור למסחר ברשימה הראשית בבורסה. עד למועד הרישום למסחר ברשימה הראשית בבורסה, ככל שיבוצע, יישאו כתבי ההתחייבות הנדחים ריבית שנתית בשיעור כאמור ובתוספת שיעור שנתי של 0.2%.

טבלה 18-2: מכשירים נגזרים

31.12.17			31.03.18			
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	
במיליוני ש"ח						
697,737	7,071	6,739	834,218	7,124	7,068	חוזי ריבית
231,527	4,088	4,348	262,798	3,397	4,277	חוזי מטבע
45,470	904	914	45,064	908	913	חוזים בגין מניות
697	11	12	938	14	15	חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)
975,431	12,074	12,013	1,143,018	11,443	12,273	סך-הכל

2.3.2. הון, הלימות הון ומינוף

1. הון

השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 31 במרץ 2018 הינו 1,333,065,159 ש"ח ע.ב. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ב. כל אחת. ההון המונפק הינו בניכוי 3,101,627 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק ("מניות באוצר").

דיבידנדים

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק החל מהרבעון הראשון של שנת 2017 היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בשיקולים עסקיים, בהוראת כל דין ובמגבלות על חלוקה.

בנוסף למגבלות על-פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על-ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל, לפיה לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר) על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד או על הפסד כולל; (ד) אם התחזית הינה שבשנה הסמוכה לאחר החלוקה, יחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגבי; (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ; (ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או (ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23א' לחוק הבנקאות אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש ובכתב את אישורו של הפיקוח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

לפרטים בדבר יעד הלימות ההון של הבנק ראה פרק הלימות הון להלן.

על-פי תנאי שטר הון נדחה היה והושעו תשלומי הריבית בגין שטר הון זה, הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם הושעה, בין אם דיבידנד כאמור הוכרז טרם ניתנה הודעת הבנק בדבר היווצרות נסיבות משעות, ובין אם הוא הוכרז אחרי מתן הודעה כאמור. בהיתר נגיד בנק ישראל לרכישת השליטה בבנק על-ידי קבוצת אריסון נקבע כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד יום 30 ביוני 1997 (ערב רכישת השליטה), אלא אם כן הפיקוח על הבנקים הסכים לכך מראש ובכתב. יתרת העודפים של הבנק ליום 31 במרץ 2018 הסתכמה ב-28,849 מיליון ש"ח, מהם סך של כ-2,734 מיליון ש"ח אינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד כאמור.

להלן פרטים על חלוקת דיבידנד עבור הרבעון הראשון של שנת 2018 שטרם שולם:

ביום 23 במאי 2018 דירקטוריון הבנק החליט על חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-40% מרווחי הרבעון הראשון של שנת 2018 בסך של כ-251 מיליון ש"ח המהווה 18.825 אגורות לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ב. הדירקטוריון קבע את יום 4 ביוני 2018 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 12 ביוני 2018 כיום התשלום.

טבלה 19-2: פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה באגורות	דיבידנד ששולם במזומן במיליוני ש"ח
25.03.2018	11.04.2018	18.345	245
27.11.2017	14.12.2017	14.08	188
14.08.2017	31.08.2017	24.365	325
23.05.2017	13.06.2017	22.980	307
29.03.2017	18.04.2017	3.105	41

2. הלימות הון

גישת הבנק להערכת הלימות ההון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות. הוראות מדידה והלימות הון מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכונים האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכונים מזילות, סיכונים סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שיבוצע על-ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשוף אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

הוראות באזל 3

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן הזכויות שאינן מקנות שליטה שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי, נוכח מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנת 2017 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עמד על 80% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 50%. בשנת 2018 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עומד על 100% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 40%.

יעד הלימות ההון

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי של 13.5% וזאת, החל מיום 1 בינואר 2017. בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2015 התווספה ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים. דרישה זו יושמה בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי הנתונים ליום 31 במרץ 2018, הינם 10.23% ו-13.73%, בהתאמה.

תכנון הון ויעדי הלימות הון שנקבעו על-ידי הבנק

תכנון ההון בבנק מתבסס על תוכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון ויחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקטת פעולות נדרשות לצורך שמירה על יעדי הון שנקבעו. מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-CAAP). בנוסף, במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימת תוכנית לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקרות אירוע קיצון כאמור.

בהמשך לאמור ועל פי החלטת דירקטוריון הבנק, יעד יחס הון עצמי רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2017 עומד על 10.75%.

למידע נוסף בדבר תהליך ה-ICAAP ויעדי הלימות ההון, ראה [דוח על הסיכונים](#).

התייעלות תפעולית

בחודש ינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" ("הוראת התייעלות"). בהתאם להוראת התייעלות, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תוכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו בהוראה יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התוכנית לתקופה של עד חמש שנים בקו ישר לעניין חישוב יחסי הלימות ההון ויחס המינוף. בחודש אוקטובר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שעלותה המוערכת בסך של 762 מיליוני ש"ח, נטו מהשפעת המס, נזקפה להון. השפעת עלויות תוכנית התייעלות על יחסי הלימות ההון, המוערכת בכ-0.2% ליום 31 במרץ 2018, נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

בהמשך להוראת התייעלות, פרסם הפיקוח על הבנקים בחודש יוני 2017 מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן", אשר מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כוח אדם, גם אפשרויות לצמצום עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה והנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי (להלן: התייעלות בתחום הנדל"ן).

במסגרת זאת, על מנת לעודד יישום תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, הפיקוח יאשר לבנקים הקלות בנושא הלימות הון. בהתאם למכתב הנוסף, הוארך תוקפו של המכתב המקורי עד ליום 30 ביוני 2018.

דרישות הון בגין חובות בביטחון נכס למגורים

ביום 15 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 203 בנושא חובות בביטחון נכס למגורים, לפיו הלוואות המובטחות במלואן על-ידי משכנתאות על נכס למגורים בשיעור מימון הגבוה מ-60%, תשוקללנה בשיעור של 60%. ההוראה נכנסה לתוקף ביום פרסומה וחלה על הלוואות בביטחון נכס למגורים אשר ניתנו מיום 15 במרץ 2018.

הנפקה פרטית של כתבי התחייבויות נדחים (CoCo)

כחלק ממסגרת גיוס של מכשירי חוב והון משני בסך של 6 מיליארד ש"ח לשנת 2018 שאישר דירקטוריון הבנק, ביום 26 לאפריל 2018 ביצעה פועלים הנפקות (חברה בת בבעלות מלאה המשמשת זרוע הנפקות של הבנק) הנפקה פרטית למשקיעים מוסדיים של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון ספיגת הפסדים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202, אשר יהוו חלק מהון רובד 2 של הבנק, צמודים למדד ונושאים ריבית שנתית בשיעור של 1.42% בסכום קרן כולל של כ-1.06 מיליארד ש"ח, לפירעון בשנת 2028. פועלים הנפקות תהא רשאית לרשום את כתבי התחייבות הנדחים כאמור למסחר ברשימה הראשית בבורסה. עד למועד הרישום למסחר ברשימה הראשית בבורסה, ככל שיבוצע, יישאו כתבי התחייבות הנדחים ריבית שנתית בשיעור כאמור ובתוספת שיעור שנתי של 0.2%.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 20-2: חישוב יחס הלימות ההון

31 בדצמבר 2017	31 במרץ 2017	31 במרץ 2018	
			במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
36,582	35,731	36,637	הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
1,221	1,221	977	הון רובד 1 נוסף
37,803	36,952	37,614	סך-הכל הון רובד 1 ⁽¹⁾
9,728	10,538	9,016	הון רובד 2
47,531	47,490	46,630	סך-הכל הון כולל ⁽¹⁾
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
295,986	290,010	303,068	סיכון אשראי ⁽²⁾
5,114	5,174	4,692	סיכונים שוק
23,672	23,517	23,779	סיכון תפעולי
324,772	318,701	331,539	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽²⁾
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.26%	11.21%	11.05%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
11.64%	11.59%	11.35%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.64%	14.90%	14.06%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
10.23%	10.20%	10.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾
13.73%	13.70%	13.73%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾

- (1) נתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: התאמות בגין תוכנית ההתייעלות), אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר והתאמות בגין תוכנית ההתייעלות ראה [ביאור 9](#) בתמצית הדוחות הכספיים.
- (2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 800 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2018, 853 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017 ו-1,013 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2017 בשל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים החל משנת 2017.
- (3) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש יחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 10%-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיר לטאריכי הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 2-21: הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון

31 בדצמבר 2017	31 במרץ 2017	31 במרץ 2018	
במיליוני ש"ח			
הון רובד 1			
8,124	8,146	8,148	הון מניות רגילות נפרע ופרמיה
28,465	27,392	28,849	עודפים
70	81	49	זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו
510	495	287	רווחים שטרם מומשו מהתאמות של ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(531)	(323)	(628)	מכשירים הוניים אחרים
(56)	(60)	(68)	סכומים שהופחתו מהון רובד 1
36,582	35,731	36,637	סך-הכל הון עצמי רובד 1
1,221	1,221	977	מכשירים מורכבים חדשניים
37,803	36,952	37,614	סך-הכל הון רובד 1
הון רובד 2			
148	242	136	מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים
3,700	3,625	3,788	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
5,880	6,671	5,092	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על-ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'
9,728	10,538	9,016	סך-הכל הון רובד 2
47,531	47,490	46,630	הון כולל כשיר

לפרטים נוספים, ראה [ביאור 9](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 2-2: רכיבי הסיכון ודרישות ההון הרגולטוריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי

31 בדצמבר 2017		31 במרץ 2017		31 במרץ 2018		
דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	
במיליוני ש"ח						
סיכון אשראי						
198	1,440	202	1,477	193	1,407	חובות של ריבוניות
435	3,171	388	2,835	421	3,069	חובות של ישויות סקטור ציבורי
893	6,505	965	7,044	766	5,577	חובות של תאגידים בנקאיים
15,508	112,952	15,942	116,368	15,912	115,891	חובות של תאגידים
6,764	49,263	6,274	45,796	7,279	53,016	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
6,833	49,767	6,567	47,934	6,889	50,172	חשיפות קמעונאיות ליחידים
1,113	8,107	1,077	7,859	1,133	8,255	הלוואות לעסקים קטנים
5,703	41,536	5,309	38,751	5,830	42,460	הלוואות לדיוור
12	87	12	91	12	88	איגוח
2,673	19,466	2,439	17,806	2,626	19,125	נכסים אחרים
507	3,692	555	4,049	550	4,008	סיכון CVA
40,639	295,986	39,730	290,010	41,611	303,068	סך-הכל בגין סיכון אשראי
702	5,114	709	5,174	644	4,692	סיכונים שוק
3,250	23,672	3,222	23,517	3,265	23,779	סיכון תפעולי
44,591	324,772	43,661	318,701	45,520	331,539	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	36,582		35,731		36,637	הון עצמי רובד 1
	37,803		36,952		37,614	הון רובד 1
	47,531		47,490		46,630	הון כולל

(1) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי הפיקוח על הבנקים בשיעור של 13.73% ליום 31 במרץ 2018, 13.73% ליום 31 בדצמבר 2017 ו-13.7% ליום 31 במרץ 2017. הגישות הנהוגות בבנק לגבי קטגוריות הסיכון המרכזיות, לצורך חישוב ההון הפיקוחי הן: הגישה הסטנדרטית (מיושם בסיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכון תפעולי וסיכון איגוח) גישת החשיפה הנוכחית (סיכון אשראי צד נגדי) וחישוב על-פי משקולות הסיכון שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין (משמש לחישוב בנכסים אחרים).

3. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון נירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

טבלה 2-23: יחס מינוף

31 בדצמבר 2017	31 במרץ 2017	31 במרץ 2018	
במיליוני ש"ח			
בנתוני המאחד			
37,803	36,952	37,614	הון רובד 1*
513,037	506,326	509,845	סך החשיפות*
באחוזים			
7.37%	7.30%	7.38%	יחס מינוף
6.00%	6.00%	6.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2018, המוערכת בכ-0.12% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בסעיף 2.5 וביאור 12 בדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים. להגדרות המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה [ביאור 12](#) בדוחות הכספיים.

טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018											
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל								
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
במיליוני ש"ח											
2,384	131	2,253	-	354	28	256	170	597	34	814	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,307	25	1,282	46	24	42	157	85	316	49	563	עמלות והכנסות אחרות
3,691	156	3,535	46	378	70	413	255	913	83	1,377	סך הכנסות
250	15	235	-	-	2	(8)	6	80	-	155	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,353	246	2,107	86	102	43	148	98	515	52	1,063	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,088	(105)	1,193	(40)	276	25	273	151	318	31	159	רווח (הפסד) לפני מסים
473	12	461	8	117	9	97	53	112	10	55	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
628	(110)	738	(48)	169	16	176	98	206	21	100	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
288,067	15,004	273,063	-	-	2,574	55,427	27,867	65,945	1,986	119,264	יתרת אשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
344,810	21,830	322,980	-	-	49,464	36,198	18,822	60,446	32,391	125,659	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

טבלה 24-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017*											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח											
2,255	118	2,137	-	334	25	273	162	553	29	761	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,347	59	1,288	56	28	37	178	93	298	50	548	עמלות והכנסות אחרות
3,602	177	3,425	56	362	62	451	255	851	79	1,309	סך הכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי											
107	(2)	109	-	-	(4)	(81)	(45)	126	-	113	
2,217	195	2,022	15	101	46	150	101	501	53	1,055	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,278	(16)	1,294	41	261	20	382	199	224	26	141	רווח (הפסד) לפני מסים
522	(4)	526	39	116	6	144	77	81	10	53	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
767	(12)	779	2	157	14	238	122	143	16	87	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרת אשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח											
273,962	16,928	257,034	-	-	1,818	52,915	28,008	59,162	1,797	113,334	
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח											
337,518	27,571	309,947	-	-	50,463	38,902	18,481	44,866	32,236	124,999	

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2017.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר משקי בית ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-100 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 87 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהכנסות ריבית, נטו ובהכנסות מעמלות, שקוזה בחלקה על-ידי גידול בהפרשה להפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-814 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-761 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות הממוצעות של האשראי לדיוור והאשראי הצרכני לצד עלייה במרווחים הפיננסיים על האשראי לדיוור.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-563 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-548 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהכנסות מכרטיסי אשראי.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-155 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 113 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהפרשה הקבוצתית כתוצאה מגידול במחיקות האוטומטיות ובהיקפי האשראי הבעייתיים. עלייה זו קוזה בחלקה על-ידי קיטון בהפרשה הפרטנית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-1,063 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,055 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-119.3 מיליארד ש"ח (מזה: אשראי צרכני בסך של כ-38.9 מיליארד ש"ח ואשראי לדיוור - כ-65.3 מיליארד ש"ח), בהשוואה לכ-118.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017 (מזה: אשראי צרכני בסך של כ-38.7 מיליארד ש"ח ואשראי לדיוור - כ-64.3 מיליארד ש"ח). פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכמו בכ-125.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-123.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

מגזר בנקאות פרטית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר בנקאות פרטית ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-21 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 16 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-34 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-29 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות האשראי הממוצעות בין התקופות. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-49 מיליון ש"ח, בדומה לרבעון המקביל אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-52 מיליון ש"ח, בדומה לרבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-2.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-1.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכמו בכ-32.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-31.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

מגזר עסקים קטנים וזעירים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים קטנים וזעירים ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-206 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-143 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו, לצד עלייה בהכנסות מעמלות וקישון בהוצאות בגין הפסדי האשראי. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-597 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-553 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקפי האשראי והפיקדונות. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-316 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-298 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בפעילות כרטיסי אשראי ובפעילות בניירות-ערך. ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-80 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-126 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקישון נבע בעיקר מירידה בהפרשה הפרטנית. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-515 מיליון ש"ח בהשוואה ל-501 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-65.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-63.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכמו בכ-60.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-57.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים בינוניים ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-98 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-122 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקישון נבע בעיקר מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-170 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-162 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-85 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-93 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקישון נבע בעיקר מירידה בעמלות מטיפול באשראי. ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-6 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 45 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול בהוצאות נבע בעיקר מעלייה בהפרשה הקבוצתית על אשראי תקין, ביחס לרבעון המקביל אשתקד בו נרשמה הכנסה בשל ירידה בשיעור ההפרשה. בנוסף, חלה עלייה בהפרשה הקבוצתית על חובות נחותים. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-98 מיליון ש"ח בהשוואה ל-101 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-27.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-28.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכמו בכ-18.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-20.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים גדולים ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-176 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-238 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקישון נבע בעיקר מירידה בהכנסות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-256 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-273 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקישון נבע בעיקר מירידה בהכנסות הריבית עקב ירידה במרווחים הפיננסיים על האשראי. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-157 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-178 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקישון נבע מירידה בעמלות טיפול באשראי ובעמלות מעסקי מימון. ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ל-8 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018, בהשוואה להכנסות בסך של 81 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקישון בהכנסות מקורו הן בגידול בהפרשה הקבוצתית על אשראי תקין עקב גידול בהיקפי האשראי, והן בירידה בהכנסות שנרשמו על בסיס פרטני עקב ירידה בגביית החובות שנמחקו חשבונאית בעבר. מנגד, חל קישון בהוצאות הפסדי האשראי בגין חובות נחותים, אשר קיזז את הירידה הכוללת בהכנסות האמורות. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-148 מיליון ש"ח בהשוואה ל-150 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-55.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-53.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכמו בכ-36.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-36.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

מגזר מוסדיים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר גופים מוסדיים ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-16 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-14 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-28 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-25 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-42 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-37 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-43 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-46 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-2.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-2.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכמו בכ-49.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-56.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. הגידול נבע מעלייה בהפקדות של משקיעים מוסדיים גדולים.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר ניהול פיננסי ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-169 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-157 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-354 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-334 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה ברווחים ממכירת הלוואות. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-24 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-28 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-102 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-101 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

מגזר אחר (פעילות ישראל)

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר אחר בפעילות ישראל ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם בסך של 48 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 2 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. ההפסד ברבעון הראשון של שנת 2018 נבע בעיקר מעלייה בהפרשה לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים, שנזקפה בישראל, ובהוצאות המשפטיות הכרוכות בה.

מגזר הפעילות הבינלאומית

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הפעילות הבינלאומית ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-110 מיליוני ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 12 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של פעילות ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-42 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018 בהשוואה לרווח נקי בסך של 25 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות הריבית, נטו, כתוצאה מעלייה בהיקף האשראי.
- ההפסד של בנק הפועלים שוויץ הסתכם בכ-121 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018 בהשוואה להפסד בסך של כ-6 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע מירידה ברווחיות בעקבות החלטה על הפסקת פעילות הפועלים שוויץ, ומעלייה בהפרשה לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים בבנק הפועלים שוויץ ובהוצאות המשפטיות הכרוכות בה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.
- ההפסד של קבוצת בנק פוזיטיף הסתכם בכ-17 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018 בהשוואה לאיזון ברבעון המקביל אשתקד. עיקר ההפסד נבע מיישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 9 (IFRS-9). בעקבות יישום התקן הוכרה הפרשה להפסדי אשראי בגובה של כ-21 מיליון לירות תורכיות.

סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-15.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-15.2 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017.

- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2018 בתחום ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-9.7 מיליארד ש"ח (כ-2.7 מיליארד דולר) בדומה ליום 31 בדצמבר 2017.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2018 בבנק הפועלים שוויץ הסתכם בכ-1.4 מיליארד ש"ח בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2017.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2018 בתחום הסינדיקציות בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-0.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-0.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.
- האשראי לציבור בבנק פוזיטיף בתורכיה הסתכם בכ-0.8 מיליארד ש"ח ליום 31 במרץ 2018 בהשוואה לכ-0.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

סך פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-21.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-20.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017.

- יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 בתחום ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכמה בכ-6.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-6.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 בבנק הפועלים שוויץ הסתכמה בכ-4.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-4.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 מסוג Brokered CD's בסניף ניו-יורק הסתכמו בכ-8.6 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-7.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.
- פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 במרכז לבנקאות פרטית בתל-אביב הסתכמו בכ-2.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-2.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

שייך הלקוח למגזרי הפעילות מבוסס על שייך הלקוח בפועל ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים שונים שנקבעו על-ידי הנהלת הבנק. לפרטים בדבר הקריטריונים השונים לסיווג ולכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור 12א](#) בדוחות הכספיים.

טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018										
סך-הכל	אחרים והתאמות	ניהול פיננסי	קבוצת ישראלכרט	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	לקוחות פרטיים	עסקים קטנים	הלוואות לדיור	
במיליוני ש"ח										
2,384	8	337	70	131	356	244	160	400	678	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,307	(21)	37	494	31	123	107	15	144	377	עמלות והכנסות אחרות
3,691	(13)	374	564	162	479	351	175	544	1,055	סך ההכנסות
250	-	-	34	15	(30)	21	5	95	110	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,353	2	123	423	252	178	141	60	306	868	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,088	(15)	251	107	(105)	331	189	110	143	77	רווח (הפסד) לפני מסים
473	18	105	34	12	120	67	39	51	27	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
628	(34)	157	69	(110)	211	122	71	92	50	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
284,103	-	1,471	20,292	12,356	68,627	34,847	75,606	30,899	40,005	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
344,810	-	44,117	107	21,830	41,209	24,284	-	38,810	174,453	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017*										
סך-הכל	אחרים והתאמות	ניהול פיננסי	קבוצת ישראלכרט	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	לקוחות פרטיים	עסקים קטנים	הלוואות לדיור	
במיליוני ש"ח										
2,255	19	335	63	118	371	223	118	377	631	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,347	(6)	41	466	65	144	108	16	141	372	עמלות והכנסות אחרות
3,602	13	376	529	183	515	331	134	518	1,003	סך ההכנסות
107	-	-	24	(2)	(131)	4	-	129	83	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,217	(67)	125	401	201	178	137	58	320	864	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,278	80	251	104	(16)	468	190	76	69	56	רווח לפני מסים
522	38	120	36	(5)	183	74	27	27	22	הפרשה למסים על הרווח
767	42	143	67	(11)	285	116	49	42	34	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
269,982	-	1,868	19,105	13,935	65,346	32,567	69,662	29,354	38,145	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
337,518	-	45,291	-	27,571	35,159	22,881	-	36,710	169,906	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה ביאור 28 [בדוחות הכספיים לשנת 2017](#).

למידע נוסף אודות מגזרי הפעילות וניתוח תוצאות המגזרים, ראה [פרק 6.1 בדוח ממשל תאגדי](#).

2.6.2. פעילות קבוצת הבנק בחו"ל

לפרטים אודות חברות נוספות ומידע נוסף הנוגע לפעילות הבינלאומית של הבנק, ראה מגזר פעילות בינלאומית בפרק "מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה" [בדוח ממשל תאגידי של שנת 2017](#) ולהלן.

Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. (להלן: "הפועלים שוויץ")

חברה בת בנקאית (בבעלות מלאה של הבנק) המאוגדת בשוויץ העוסקת בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות סניפים בציריך ובלוקסמבורג. כמו-כן, פועלת באמצעות חברה לייעוץ השקעות בישראל ונציגות בישראל.

בחודש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותה של הפועלים שוויץ בדרך של מכירת נכסיה או בדרך אחרת. ההחלטה התקבלה לנוכח מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, הפועל למזער את סיכוני הציות בקבוצת הבנק, בין היתר, כפי שעלו בקשר עם חקירת הרשויות האמריקאיות, לצד שינויים בסביבה הרגולטורית העולמית והשפעתם על סיכונים אלה. כחלק ממימוש ההחלטה להפסקת פעילותה של הפועלים שוויץ ובהמשך לאמור בביאור 3.6. בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2017 בדבר חתימה על מזכר הבנות מחייב למכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של הפועלים שוויץ, ביום 11 באפריל 2018 חתם בנק הפועלים שוויץ על הסכם מפורט עם Safra Sarasin (Luxembourg) SA-I Bank J. Safra AG (ביחד, "ספרא סאראסין") למכירת מרבית תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של בנק הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג לבנק ספרא סאראסין. למועד זה, התמורה הצפויה בגין העסקה (כפוף להתאמות בעיקר כתלות בהיקף חשבונות שיועברו) היא כ-20-23 מיליון פרנק שוויצרי (73-85 מיליון ש"ח). השלמת העסקה, המתוכננת להתבצע בשנת 2018, כפופה, בין היתר, לאישורי רשויות רגולטוריות.

ההפסד ברבעון הראשון של שנת 2018 בבנק הפועלים שוויץ הסתכם בסך של 31 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לרווח בסך של 1 מיליון פרנק שוויצרי ברבעון המקביל אשתקד. עיקר ההפסד נבע מהפרשה הנוגעת לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בסך של כ-12.5 מיליון פרנק שוויצרי וכן מהוצאות משפטיות בקשר לחקירה כאמור, בגובה של כ-12 מיליון פרנק שוויצרי.

לפרטים בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה [ביאור 10.1](#), בתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר חקירה בנושא ארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ראה [ביאור 11.1](#), בתמצית הדוחות הכספיים.

Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה באמצעות בנק פוזיטיף, הפועל ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית. קבלת פיקדונות כפופה לרגולציה המקומית והיא מותרת עד לגובה אשראי של כל לווה.

הבנק בוחן אפשרויות למכירת מלוא החזקותיו בבנק פוזיטיף וזאת בהמשך לתוכנית האסטרטגית של הבנק, לפיה הוחלט על הקטנה הדרגתית של תיק האשראי בבנק פוזיטיף.

התוצאות העסקיות של קבוצת בנק פוזיטיף ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו בהפסד של 25 מיליון לירות תורכיות לעומת רווח של כ-1.2 מיליון לירות תורכיות ברבעון המקביל אשתקד. עיקר ההפסד נבע מיישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 9 (IFRS-9). בעקבות יישום התקן הוכרה הפרשה להפסדי אשראי בגובה של כ-21 מיליון לירות תורכיות.

תרומת קבוצת בנק פוזיטיף בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל לתוצאות הפעילות של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמה בתרומה שלילית של כ-23 מיליון ש"ח בהשוואה לתרומה שלילית של כ-16 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השקעת הבנק בקבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2018 הסתכמה ב-192 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-215 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017.

3. סקירת הסיכונים

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, וכמפורט בסעיף 1.1 לעיל.

מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא באתר האינטרנט של הבנק "דוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים" ליום 31 במרץ 2018 להלן הדוח על הסיכונים. יש לעיין בסקירה זו ביחד עם הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017 ועם הדוח הכספי לשנת 2017 וביאוריו.

3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

פעילותו של הבנק כרוכה בסיכונים הפיננסיים הבאים: סיכוני אשראי (לרבות סיכון ריכוזיות וסיכון צד נגדי), סיכוני שוק (לרבות סיכון שער חליפין וסיכון ריבית בתיק הבנקאי), סיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) וסיכון הנזילות (לרבות סיכון המימון). סיכונים אחרים שאינם פיננסיים הם בעיקר סיכון הציות, הסיכון המשפטי והסיכונים התפעוליים. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והינם: סיכון מוניטין, סיכון תחרות, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי, סיכון אסטרטגי וסיכון סביבתי.

הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון ציות, סיכון תפעולי, סיכון ריכוזיות, סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי וסיכון רגולציה וחקיקה.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בת בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המוטוית על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ואשר מוצגת בפני דירקטוריון הבנק. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם. בקרה של הסיכונים ואמידת הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים מתבצעות על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

מנהל הסיכונים הראשי (CRO) וחבר הנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים עד חודש מרץ 2018 היה מר צ. כהן. החל מחודש מרץ מכהנת גבי ר. טל-אברהמי כממלאת מקום מנהל הסיכונים הראשי. בחודש אפריל 2018 החליט דירקטוריון הבנק למנות את ד"ר א. בכר כמנהל הסיכונים הראשי וחבר הנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים. המינוי ייכנס לתוקף בכפוף לאישור המפקחת על הבנקים ועם קבלתו. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם. חברי הנהלה העיקריים האחראים לניהול סיכונים הראשי עד חודש מרץ 2018 היו מר י. אורבך מנהל החטיבה העסקית ומר ר. שטיין מנהל החטיבה הקמעונאית. החל מחודש מרץ 2018 חבר הנהלה האחראי על החטיבה העסקית הינו מר צ. כהן. חבר הנהלה האחראי על ניהול סיכונים השוק, ההשקעה והנזילות הינו מר ד. קולר מנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית. בחודש אפריל 2018 החליט דירקטוריון הבנק למנות את מר י. ענתבי כמנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית. המינוי ייכנס לתוקף בכפוף לאישור המפקחת על הבנקים.

הסיכון המשפטי נוהל עד מרץ 2018 על-ידי היועץ המשפטי הראשי, עורך-דין א. מזור והחל מחודש מרץ 2018 על-ידי עורכת-דין י. אלמוג. הסיכון הטכנולוגי מנוהל על-ידי הגבי א. בן זאב מנהלת חטיבת הטכנולוגיה והמחשוב.

הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי והסיכון הטכנולוגי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו. לפרטים והרחבה בדבר ממשל ניהול הסיכונים לרבות תפיסת הבקרה, הגורמים האחראים, ועדות הדירקטוריון וצוותי הנהלה בזיקה לניהול הסיכונים ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#).

3.2 סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה.

להרחבה על סיכון האשראי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#), ופרק סקירת הסיכונים [בדוח הכספי לשנת 2017 וביאורו](#) וכן [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2018](#).

3.2.1 חבובות בעייתיות

טבלה 1-3: סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾

31.12.17		31.03.18			
סך-הכל	חוף-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוף-מאזני	מאזני
במיליוני ש"ח					
3,286	620	2,666	3,151	559	2,592
1,663	200	1,463	1,746	221	1,525
3,385	825	2,560	3,654	640	3,014
8,334	1,645	6,689	8,551	1,420	7,131
סיכון אשראי פגום					
סיכון אשראי נחות					
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽²⁾					
סך סיכון אשראי בעייתי*					
7,092	1,495	5,597	7,249	1,279	5,970
913	-	913	939	-	939

* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר⁽²⁾

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוף-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (2) לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

טבלה 2-3: נכסים שאינם מבצעים*

יתרה ליום	
31.12.17	31.03.18
במיליוני ש"ח	
2,110	2,015
91	86
2,201	2,101
0.75%	0.70%

אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)

נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו

סך-הכל נכסים שאינם מבצעים

שיעור NPL מסך האשראי לציבור

* נכסים שאינם מבצעים כוללים את נכסי הבנק אשר אינם צוברים הכנסות ריבית. מידע זה דומה ליתרת ה-Non Performing Assets המוצגת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. מטרת נתון זה לתת גילוי לאותו חלק מנכסי הבנק הכלול בדוחות הכספיים אשר אינו צובר הכנסות ריבית.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018		
מסחרי	פרטי	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור		
1,896	768	2,664
יתרת חובות פגומים לתחילת השנה		
73	76	149
חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה		
(8)	(5)	(13)
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום		
(70)	(48)	(118)
חובות פגומים שנמחקו		
(51)	(41)	(92)
חובות פגומים שנפרעו		
1,840	750	2,590
יתרת חובות פגומים לסוף התקופה		
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש		
672	637	1,309
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה		
53	80	133
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה		
(21)	(42)	(63)
חובות בארגון מחדש שנמחקו		
(67)	(55)	(122)
חובות בארגון מחדש שנפרעו		
637	620	1,257
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה		
תנועה ביתרת הפרשה המאזנית להפסדי אשראי בגין החובות הפגומים		
318	227	545
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לתחילת השנה		
99	59	158
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הגדלת הפרשה		
(19)	(32)	(51)
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הקטנת הפרשה		
(175)	(30)	(205)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות		
(95)	(3)	(98)
נזקף לרוויה - הפרשה להפסדי אשראי		
(70)	(48)	(118)
מחיקה חשבונאית שבוצעה בתקופה		
175	30	205
גביית חובות שנמחקו חשבונאית		
1	1	2
אחר		
329	207	536
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לסוף התקופה		

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017		
מסחרי	פרטי	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור		
3,229	746	3,975
יתרת חובות פגומים לתחילת השנה		
105	116	221
חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה		
(36)	(5)	(41)
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום		
(222)	(63)	(285)
חובות פגומים שנמחקו		
(382)	(32)	(414)
חובות פגומים שנפרעו		
2,694	762	3,456
יתרת חובות פגומים לסוף התקופה		
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש		
1,333	615	1,948
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה		
63	*124	*187
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה		
(32)	(48)	(80)
חובות בארגון מחדש שנמחקו		
(282)	*(68)	*(350)
חובות בארגון מחדש שנפרעו		
1,082	623	1,705
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה		
תנועה ביתרת הפרשה המאזנית להפסדי אשראי בגין החובות הפגומים		
749	145	894
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לתחילת השנה		
88	70	158
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הגדלת הפרשה		
(18)	(13)	(31)
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הקטנת הפרשה		
(192)	(28)	(220)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות		
(122)	29	(93)
נזקף לדוח רווח והפסד - הפרשה להפסדי אשראי		
(222)	(63)	(285)
מחיקה חשבונאית שבוצעה בתקופה		
192	28	220
גביית חובות שנמחקו חשבונאית		
597	139	736
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לסוף התקופה		

* סווג מחדש.

טבלה 4-3: מדדי סיכון אשראי

ליום		
31.12.17	31.03.18	
0.94%	0.90%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור*
0.32%	0.33%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור*
1.36%	1.38%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור*
1.21%	1.25%	שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור*
144.29%	153.05%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום
107.46%	112.33%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר*
1.91%	1.91%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*
0.12%	0.35%	שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.23%	0.14%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
17.04%	10.29%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

* לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

ניתוח איכות התיק

- ברבעון ראשון של 2018 קיימים אינדיקטורים מעורבים לשינויים באיכות התיק כמפורט להלן. במספר מדדים לסיכון האשראי ישנה ירידה ברבעון הראשון של 2018:
- שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור.
 - שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור.
 - שיעור NPL מסך האשראי לציבור.
 - במספר מדדים נרשמה יציבות או שינויים קלים:
 - שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור.
 - שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור.
 - שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור.
 - ובמספר מדדים נרשמה עלייה:
 - שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור.
 - שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 5-3: הרכב יתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי			
סך-הכל	על בסיס קבוצתי	על בסיס פרטני	
	לפי עומק פיגור	אחר*	במיליוני ש"ח
הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 במרץ 2018:			
3,964	3,029	399	536
			בגין אשראי לציבור
6	6	-	-
			בגין חובות שאינם אשראי לציבור
656	555	-	101
			בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)
4,626	3,590	399	637
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2018			
הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2017:			
3,844	2,902	397	545
			בגין אשראי לציבור
6	6	-	-
			בגין חובות שאינם אשראי לציבור
627	524	-	103
			בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)
4,477	3,432	397	648
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2017			

* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.

מדי רבעון מבוצע תהליך איתור של לקוחות בעלי פוטנציאל לבעייתיות לפי קריטריונים מוגדרים ונסקרים כל הלווים הכלולים ברשימת הפיקוח ו/או עם סיווג בעייתי. לגבי לקוחות אלו נבחנים נאותות הסיווג וההפרשה בגינם. במקרים בהם חל שינוי במצב הלקוח, חלו שינויים בביטחונות ו/או בוצעה גביה, מעודכן הסיווג בהתאם וללקוחות פגומים מעודכנת יתרת הסכום הניתן לגביה וההפרשה. יתרת ההפרשה להפסדי אשראי עלתה ברבעון הראשון של 2018 ב-149 מיליון ש"ח, בעיקר בגין אשראי הנבחן קבוצתית. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור עלה ב-0.02% ברבעון הראשון של 2018.

אופן קביעת שיעורי הפרשה קבוצתית

לגבי אשראי תקין או בעייתי שאינו פגום (נחות או השגחה מיוחדת), מחושבת "הפרשה קבוצתית" בהתאם לענף המשק אליו משויך הלקוח. לצורך חישוב ההפרשה הקבוצתית, הבנק קובע אחת לרבעון, לכל ענף משק שני שיעורי הפרשה (לסיכון אשראי בעייתי ולסיכון אשראי תקין), על-פי ניתוח של היסטוריית הפסדי האשראי, מחיקות חשבונאיות נטו, איכות תיק האשראי בענף וניתוח מגמות השוק, בהתאם להנחיות בנק ישראל. להרחבה ראה פרק האשראי [בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2017](#).

3.2.2. מיון וניתוח סיכון אשראי לפי ענפי משק

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק

ליום 31 במרץ 2018									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 31.03.2018 ⁽⁴⁾	פגום	בעיית ⁽⁶⁾	מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל	בעיית ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך-הכל	סך-הכל	
הוצאות (הכנסות) חשבונאיות	מחיקות	יחידות	יחידות	יחידות	יחידות	יחידות	יחידות	יחידות	יחידות
בין הפסדי	נטו	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
במיליוני ש"ח									
בגין פעילות לווים בישראל									
ציבור - מסחרי									
23	(10)	(4)	13	86	2,240	2,916	88	2,832	2,925
23	-	-	15	16	2,141	2,526	16	2,744	2,776
315	(9)	(14)	264	1,025	15,128	32,172	1,025	31,734	32,944
586	(52)	-	628	1,247	24,016	63,295	1,249	61,786	63,384
293	(32)	(32)	291	485	19,101	22,587	489	22,268	22,682
95	-	3	4	741	4,635	8,453	761	10,265	10,336
945	34	54	264	1,428	27,495	38,007	1,444	36,409	38,279
102	9	17	211	401	9,712	11,378	401	10,774	11,500
60	5	14	82	125	7,218	9,260	125	8,987	9,374
212	13	24	278	338	4,118	6,456	338	6,038	6,517
170	(3)	2	36	95	14,839	26,366	95	32,794	32,929
128	13	10	68	121	11,379	15,524	121	15,038	15,571
53	6	4	22	50	6,396	7,963	50	7,744	7,971
3,005	(26)	78	2,176	6,158	148,418	246,903	6,202	249,413	257,188
334	2	5	-	589	65,740	69,272	589	68,301	69,272
1,092	129	150	715	1,118	54,875	85,824	1,118	80,573	85,840
4,431	105	233	2,891	7,865	269,033	401,999	7,909	398,287	412,300
-	-	-	-	-	96	428	-	3,029	3,029
-	-	-	-	-	1,140	1,245	-	42,813	42,813
4,431	105	233	2,891	7,865	270,269	403,672	7,909	444,129 ⁽¹⁾	458,142

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 270,269, 41,617, 608, 6,603 ו-139,045 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-10,933 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-322 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-489 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה. כמו-כן כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-12,808 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערביות חוק מכר.
- (8) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור, בסך של כ-9,735 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- (9) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 במרץ 2018									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 31.03.2018 ⁽⁴⁾	פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל	בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך-הכל		
הוצאות (הכנסות) חשבונאיות בגין הפסדי אשראי	מחיקות נטו	יחסי	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת					
במיליוני ש"ח									
בגין פעילות לזימים בחו"ל									
									ציבור - מסחרי
1	-	-	-	201	414	-	412	414	חקלאות
1	-	-	-	61	65	61	1,213	1,276	כרייה וחציבה
16	2	1	18	71	2,125	71	3,983	4,232	תעשייה
52	(3)	2	69	207	5,970	207	8,719	8,989	בינוי ונדל"ן
2	-	-	-	9	412	9	1,002	1,010	אספקת חשמל ומים
17	-	1	19	99	2,100	99	2,207	2,648	מסחר
19	(1)	7	31	32	1,874	32	1,763	2,021	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
7	(1)	4	25	25	284	25	379	442	תחבורה ואחסנה
3	-	(1)	-	43	533	43	1,012	1,082	מידע ותקשורת
19	1	2	20	20	3,447	20	8,860	8,880	שירותים פיננסיים
2	-	-	-	-	500	-	768	769	שירותים עסקיים אחרים
11	-	1	32	32	589	32	782	814	שירותים ציבוריים וקהילתיים
150	(2)	17	214	599	18,100	599	31,100	32,577	סך-הכל מסחרי ⁽⁷⁾
2	-	-	-	4	469	4	475	482	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
36	(1)	-	39	39	465	39	1,201	1,254	אנשים פרטיים - אחר
188	(3)	17	253	642	19,034	642	32,776	34,313	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
4	-	-	-	-	21,390	-	34,621	34,621	בנקים בחו"ל ⁽⁸⁾
3	-	-	-	-	1,339	-	11,920	11,920	ממשלות חו"ל
195	(3)	17	253	642	41,763	642	79,317	80,854 ⁽¹⁾	סך-הכל פעילות בחו"ל
4,626	102	250	3,144	8,507	312,032	8,551	523,446	538,996	סך-הכל בישראל ובחו"ל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 17,812, 41,763, 0, 5,669 ו-15,610 מיליוני ש"ח בהתאמה
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים, למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור, בסך של כ-61 מיליוני ש"ח, של לזימים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני יניכי הפרשה להפסדי אשראי.

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 במרץ 2017										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 31.03.2017 ⁽⁴⁾	פגום	בעיית ⁽⁶⁾	מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל	בעיית ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך-הכל			
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי								
במיליוני ש"ח										
בגין פעילות לווים בישראל (המשך)										
ציבור - מסחרי										
17	3	1	10	21	2,222	2,841	21	2,592	2,850	חקלאות
82	-	(2)	156	167	2,196	2,830	167	2,971	3,154	כרייה וחציבה
376	17	21	379	1,133	15,513	33,438	1,149	32,576	34,291	תעשייה
571	10	(12)	703	1,267	19,059	55,152	1,290	53,128	55,214	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾
363	(12)	(40)	440	608	19,214	23,136	608	22,245	23,250	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
103	1	57	5	712	4,577	7,053	735	8,615	8,712	אספקת חשמל ומים
1,045	130	32	552	1,726	27,018	36,773	1,742	33,539	37,142	מסחר
88	12	23	225	410	9,339	10,806	410	9,801	10,879	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
44	6	7	71	121	6,647	8,267	121	7,730	8,461	תחבורה ואחסנה
170	1	(1)	485	550	3,546	5,685	550	4,917	5,793	מידע ותקשורת
180	(112)	(99)	82	297	13,904	23,998	297	27,686	28,322	שירותים פיננסיים
113	19	16	65	113	9,947	13,517	113	12,453	13,581	שירותים עסקיים אחרים
58	(2)	-	23	63	5,938	7,618	63	7,352	7,625	שירותים ציבוריים וקהילתיים
3,210	73	3	3,196	7,188	139,120	231,114	7,266	225,605	239,274	סך-הכל מסחרי ⁽⁸⁾
340	20	(5)	-	571	62,004	64,327	571	63,279	64,327	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
924	121	137	737	1,056	52,799	84,724	1,056	79,233	84,764	אנשים פרטיים - אחר
4,474	214	135	3,933	8,815	253,923	380,165	8,893	368,117	388,365	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	97	1,325	-	4,614	4,614	בנקים בישראל ⁽⁹⁾
-	-	-	-	-	864	1,010	-	53,917	53,917	ממשלת ישראל
4,474	214	135	3,933	8,815	254,884	382,500	8,893	426,648	446,896 ⁽¹⁾	סך-הכל פעילות בישראל

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 254,884, 53,975, 144, 5,529 ו-132,364 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-10,897 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-752 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-314 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה. כמו-כן כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-13,717 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מכר.
- יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור, בסך של כ-7,485 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 במרץ 2017										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 31.03.2017 ⁽⁴⁾			פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל	בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך-הכל	
הוצאות (הכנסות) חשבונאיות	מחיקות נטו	יתרת להפסדי אשראי								
במיליוני ש"ח										
בגין פעילות לזוים בחו"ל (המשך)										
ציבור - מסחרי										
					157	359	-	358	359	חקלאות
				91	55	210	91	454	454	כרייה וחציבה
				99	3,224	4,882	99	5,785	5,913	תעשייה
				52	4,822	7,638	52	7,814	7,870	בינוי ונדל"ן
				-	396	906	-	1,087	1,087	אספקת חשמל ומים
				61	1,889	2,354	61	2,492	2,542	מסחר
				119	2,019	2,226	119	2,109	2,226	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
				99	364	388	99	472	554	תחבורה ואחסנה
				-	471	958	-	1,186	1,207	מידע ותקשורת
				71	3,857	5,488	71	9,825	9,905	שירותים פיננסיים
				1	819	1,046	1	1,185	1,186	שירותים עסקיים אחרים
				11	648	854	11	978	990	שירותים ציבוריים וקהילתיים
				604	18,721	27,309	604	33,745	34,293	סך-הכל מסחרי ⁽⁷⁾
				6	497	509	6	491	509	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
				33	821	1,208	33	1,171	1,216	אנשים פרטיים - אחר
				643	20,039	29,026	643	35,407	36,018	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
				-	26,593	27,450	-	41,087	41,087	בנקים בחו"ל ⁽⁸⁾
				-	1,404	1,404	-	10,576	10,576	ממשלות חו"ל
				643	48,036	57,880	643	87,070	87,681 ⁽¹⁾	סך-הכל פעילות בחו"ל
				4,067	302,920	440,380	9,536	513,718	534,577	סך-הכל בישראל ובחו"ל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 18,633, 48,036, 0, 6,732 ו-14,280 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים, למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיר, בסך של כ-67 מיליוני ש"ח, של לזוים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽³⁾ (למעט נגזרים) ⁽⁴⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2017 ⁽⁴⁾			פגום	בעיית ⁽⁶⁾	מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל	בעיית ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך-הכל	
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי								
במיליוני ש"ח										
בגין פעילות לווים בישראל (המשך)										
ציבור - מסחרי										
	(9)	(9)	13	26	2,235	2,841	26	2,601	2,853	חקלאות
	(42)	(101)	26	27	2,176	2,450	27	2,654	2,709	כרייה וחציבה
	(71)	(123)	267	1,012	15,163	31,372	1,012	30,468	32,175	תעשייה
	(111)	(172)	678	1,104	22,866	60,309	1,104	56,913	60,347	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾
	(99)	(209)	313	461	18,904	22,420	466	21,418	22,497	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
	2	48	41	765	4,646	7,396	793	9,129	9,479	אספקת חשמל ומים
	466	253	297	1,563	25,516	36,870	1,576	33,631	37,127	מסחר
	48	58	208	395	9,800	11,131	395	10,158	11,225	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
	17	29	42	82	7,242	8,989	82	8,429	9,117	תחבורה ואחסנה
	104	133	301	361	4,050	6,241	361	5,527	6,307	מידע ותקשורת
	(260)	(264)	31	88	14,343	26,026	88	29,231	31,192	שירותים פיננסיים
	54	72	73	126	11,194	15,157	126	13,736	15,185	שירותים עסקיים אחרים
	(3)	(2)	24	45	6,346	7,931	45	7,621	7,938	שירותים ציבוריים וקהילתיים
	96	(287)	2,314	6,055	144,481	239,133	6,101	231,516	248,151	סך-הכל מסחרי ⁽⁸⁾
	19	(14)	-	595	64,703	67,586	595	64,326	67,586	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
	479	645	738	1,073	54,655	85,697	1,073	78,839	85,718	אנשים פרטיים - אחר
	594	344	3,052	7,723	263,839	392,416	7,769	374,681	401,455	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
	-	-	-	-	193	535	-	3,400	3,400	בנקים בישראל ⁽⁹⁾
	-	-	-	-	998	1,109	-	42,554	42,554	ממשלת ישראל
	594	344	3,052	7,723	265,030	394,060	7,769	420,635	447,409 ⁽¹⁾	סך-הכל פעילות בישראל

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 265,030, 41,495, 684, 5,935 ו-134,265 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-10,762 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-243 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-506 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה. כמו-כן כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-13,705 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מכר.
- יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור, בסך של כ-9,285 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017											
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾						
הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2017 ⁽⁴⁾			פגום	בעייתית ⁽⁶⁾	מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל	בעייתית ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך-הכל		
הוצאות (הכנסות) חשבונאיות	מחיקות נטו	יתרת הפסדי להפסדי אשראי									
במיליוני ש"ח											
בגין פעילות לזוים בחו"ל (המשך)											
ציבור - מסחרי											
	1	1	-	-	2	171	406	2	406	406	חקלאות
	-	-	-	-	62	51	148	62	379	439	כרייה וחציבה
	19	2	6	68	68	2,535	4,008	68	4,562	4,838	תעשייה
	52	(22)	(43)	16	142	4,978	7,381	142	7,366	7,567	בינוי ונדל"ן
	2	-	-	-	9	384	775	9	1,018	1,027	אספקת חשמל ומים
	16	(5)	-	19	88	2,044	2,535	88	2,151	2,634	מסחר
	11	1	2	31	32	1,766	2,029	32	1,740	2,029	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
	2	16	16	26	41	332	365	41	359	437	תחבורה ואחסנה
	3	-	-	-	28	563	994	28	1,132	1,240	מידע ותקשורת
	16	70	4	21	21	3,674	5,373	21	7,580	9,734	שירותים פיננסיים
	2	(4)	(7)	-	-	580	788	-	883	884	שירותים עסקיים אחרים
	9	-	(3)	9	34	658	835	34	928	963	שירותים ציבוריים וקהילתיים
	133	59	(25)	190	527	17,736	25,637	527	28,504	32,198	סך-הכל מסחרי ⁽⁷⁾
	-	-	-	-	2	473	486	2	456	486	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
	34	2	4	36	36	459	1,320	36	1,166	1,320	אנשים פרטיים - אחר
	167	61	(21)	226	565	18,668	27,443	565	30,126	34,004	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
	4	-	-	-	-	23,915	24,536	-	37,337	37,337	בנקים בחו"ל ⁽⁸⁾
	3	-	-	-	-	1,297	1,297	-	14,465	14,465	ממשלות חו"ל
	174	61	(21)	226	565	43,880	53,276	565	81,928	85,806 ⁽¹⁾	סך-הכל פעילות בחו"ל
	4,477	655	323	3,278	8,288	308,910	447,336	8,334	502,563	533,215	סך-הכל בישראל ובחו"ל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 43,880, 21,721, 0, 6,078 ו-14,127 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים, למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיר, בסך של כ-60 מיליוני ש"ח, של לזוים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2018

3.2.3. בינוי ונדל"ן

ליום 31 במרץ 2018 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן הסתכם בכ-95 מיליארד ש"ח.

טבלה 7-3: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2017		יתרה ליום 31 במרץ 2018			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני
במיליוני ש"ח					
2,598	917	1,681	2,723	953	1,770
436	134	302	435	136	299
44,016	*29,954	14,062	46,633	*31,769	14,864
26,630	5,262	21,368	27,840	5,528	22,312
16,731	7,360	9,371	17,424	7,521	9,903
90,411	43,627	46,784	95,055	45,907	49,148

* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-12,808 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מבר (ליום 31.12.17: 13,705 מיליוני ש"ח).

3.2.4. סיכון אשראי בגין חשיפות ללווים גדולים

טבלה 8-3: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

31 בדצמבר 2017		31 במרץ 2018				
סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	מספר לוויים
במיליוני ש"ח						
4,735	3,877	858	2	4,773	4,074	699
1,333	902	431	1	1,441	1,050	391
1,304	752	552	1	1,275	778	497
3,217	1,677	1,540	1	3,516	2,088	1,428
-	-	-	-	1,210	22	1,188
7,147	3,771	3,376	4	7,853	2,724	5,129
17,736	10,979	6,757	9	20,068	10,736	9,332

ענף משק

תעשייה	2
בינוי ונדל"ן - בינוי	1
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1
אספקת חשמל ומים	1
מידע ותקשורת	1
שירותים פיננסיים	4
סך-הכל	10

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:
טבלה 10-3: חשיפות עיקריות למדינות זרות⁽¹⁾

ליום 31 במרץ 2018													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾				חשיפה מאזנית ⁽⁴⁾				חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
		מזה: סיכון	סך חשיפה חוץ-מאזנית	חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני בעיית ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	חשיפה מאזנית	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים ⁽³⁾	לממשלות ⁽³⁾
לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	מזה: סיכון חוץ-מאזני בעיית ⁽⁴⁾	סך חשיפה חוץ-מאזנית	חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני בעיית ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	חשיפה מאזנית	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים ⁽³⁾	לממשלות ⁽³⁾
במיליוני ש"ח													
המדינה													
11,445	946	186	7,505	35	327	24,150	11,759	12,547	24,306	2,272	1,574	8,545	ארצות-הברית
443	238	-	3,637	-	-	4,348	3,667	-	3,667	51	630	-	שוויץ
6,834	1,466	-	4,226	-	-	8,342	42	1	43	3,322	4,897	81	אנגליה
492	444	-	3,923	-	-	936	-	-	-	359	480	97	גרמניה
1,655	160	-	3,847	5	9	1,815	-	-	-	284	1,517	14	צרפת
7,127	4,703	-	3,494	76	110	12,573	743	128	871	5,396	5,273	1,161	אחרות
סך-כל החשיפות למדינות זרות													
27,996	7,957	186	26,632	116	446	52,164	16,211	12,676	28,887	11,684	14,371	9,898	מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIIGS: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד
169	60	-	253	-	-	229	-	-	-	123	106	-	מזה: סך החשיפות למדינות LDC
914	335	-	778	41	74	1,977	728	128	856	683	545	21	

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(5) יתרת החשיפה החוץ-מאזנית למדינות זרות כוללת סך של 12,808 מיליוני ש"ח בגין רכישת ביטוח לתיק ערבויות מכח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 10-3: חשיפות עיקריות למדינות זרות⁽¹⁾ (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾			חשיפה מאזנית ⁽⁴⁾						חשיפה מאזנית מעבר לגבול		
		מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽⁴⁾ בעייתי ⁽⁴⁾	סך חשיפה חוץ-מאזנית	חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני בעייתי ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			חשיפה מאזנית לאחרים			
לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה						חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים			
במיליוני ש"ח													
14,200	1,630	188	7,610	123	254	30,809	14,979	11,562	26,541	2,223	2,500	11,107	ארצות-הברית
487	129	-	3,897	-	-	4,233	3,617	-	3,617	41	575	-	שוויץ
6,296	1,621	-	3,679	-	-	7,961	44	1	45	3,269	4,568	80	אנגליה
527	493	-	4,155	-	-	1,020	-	-	-	396	493	131	גרמניה
1,734	311	-	4,062	5	7	2,045	-	-	-	305	1,691	49	צרפת
7,439	4,435	-	2,342	88	105	12,379	505	617	1,122	5,566	5,085	1,223	אחרות
סך-כל החשיפות למדינות זרות													
30,683	8,619	188	25,745	216	366	58,447	19,145	12,180	31,325	11,800	14,912	12,590	
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PiIGS-פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד													
127	75	-	134	-	-	202	-	-	-	104	98	-	
מזה: סך החשיפות למדינות LDC													
986	396	-	757	53	70	1,871	489	617	1,106	721	608	53	

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(5) יתרת החשיפה החוץ-מאזנית למדינות זרות כוללת סך של 13,705 מיליוני ש"ח בגין רכישת ביטוח לתיק ערבויות מכח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

טבלה 11-3: תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות⁽¹⁾

לתקופה של שלושה חודשים המסתיימת ביום 31.03.2018				
אירלנד	פורטוגל	איטליה	ספרד	סך-הכל
במיליוני ש"ח				
33	2	55	112	202
(4)	-	(14)	3	(15)
שכונם החשיפה בתחילת התקופה				
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר				
שינויים ביתר החשיפות:				
69	-	6	12	87
-	-	-	1	1
(28)	-	(4)	(14)	(46)
70	2	43	114	229

לתקופה של שלושה חודשים המסתיימת ביום 31.03.2017				
אירלנד	פורטוגל	איטליה	ספרד	סך-הכל
במיליוני ש"ח				
85	-	39	226	350
(29)	-	-	(11)	(40)
שכונם החשיפה בתחילת התקופה				
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר				
שינויים ביתר החשיפות:				
-	-	1	-	1
-	-	-	1	1
(1)	-	(3)	(25)	(29)
55	-	37	191	283

לשנת 2017				
אירלנד	פורטוגל	איטליה	ספרד	סך-הכל
במיליוני ש"ח				
85	-	39	226	350
(50)	-	20	(2)	(32)
שכונם החשיפה בתחילת התקופה				
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר				
שינויים ביתר החשיפות:				
4	2	6	35	47
-	-	-	5	5
(6)	-	(10)	(152)	(168)
33	2	55	112	202

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

3.2.7. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

במסגרת הפעילות העסקית השוטפת, חשופה קבוצת הבנק לסיכון הנובע מחשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה מקורו במגוון הפעילויות המתקיימות עם המוסדות הפיננסיים, כגון: עסקות המתבצעות בחדרי העסקות של הבנק - הפקדת יתרות מטבע-חוץ ונגזרים, רכישת אגרות-חוב אשר הונפקו על-ידי אותם מוסדות, עסקות סחר חוץ, פעילות בשוק ההון וניהול חשבונות. החשיפה כלפי המוסדות הפיננסיים הזרים מושפעת, הן מחוסנו הפיננסי של כל מוסד, והן מהסיכון בסביבה הפוליטית והכלכלית שבה הוא פועל. יודגש, כי מרבית חשיפות האשראי של קבוצת הבנק הן כלפי מוסדות פיננסיים המצויים בשווקים מפותחים במערב אירופה ובצפון אמריקה בעלי דרוג השקעה ומעלה. במהלך העסקים השוטף הבנק מקיים מעקב ובקרה שוטפים אחר התפתחויות שעשויות להשליך על יכולתם של המוסדות הפיננסיים איתם הוא מקיים פעילות לעמוד בהתחייבויותיהם, ובמקביל ננקטים אמצעים לשם מזעור סיכון האשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 12-3: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 31 במרץ 2018			
סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח						
דירוג אשראי חיצוני⁽⁵⁾						
14,694	10,939	3,755	13,342	10,174	3,168	AAA עד AA-
18,374	3,834	14,540	16,851	3,644	13,207	A+ עד A-
1,764	288	1,476	1,865	297	1,568	BBB+ עד BBB-
149	69	80	83	67	16	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	-	פחות מ-B
350	65	285	212	92	120	ללא דירוג**
35,331	15,195	20,136	32,353	14,274	18,079	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	מזה: יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
35,331	15,195	20,136	32,353	14,274	18,079	סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
8	1	7	8	1	7	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

* היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים במדינות הבאות: ספרד - סך חשיפה של כ-109 מיליון ש"ח, מזה סך של 75 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 8 מיליון ש"ח בדירוג BBB+, והיתרה בסך של 26 מיליון ש"ח בדירוג BBB- (סך חשיפה בסוף שנת 2017 הייתה כ-98 מיליון ש"ח, מזה סך של 65 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 11 מיליון ש"ח בדירוג BBB+ סך של 22 מיליון ש"ח בדירוג BBB-). אירלנד - החשיפה למוסדות פיננסיים הינה מזערית ומסתכמת בפחות ממיליון ש"ח (בסוף שנת 2017 החשיפה למוסדות פיננסיים הייתה מזערית והסתכמה בפחות ממיליון ש"ח). איטליה - סך חשיפה של כ-102 מיליון ש"ח, מזה סך של 91 מיליון ש"ח בדירוג BBB והיתרה בסך של 9 מיליון ש"ח בדירוג BBB- (סך החשיפה בסוף שנת 2017 הייתה כ-102 מיליון ש"ח, מזה סך של 85 מיליון ש"ח בדירוג BBB והיתרה בסך של 16 מיליון ש"ח בדירוג BBB-). ביון ובפורטוגל אין חשיפה למוסדות פיננסיים.

** מזה מסלקות בחו"ל המהוות 31% מהיתרה. הסכום הנותר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים. (17.12.31: 71% מהיתרה).

(1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו. אך איננה כוללת חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים שיש להם ערבות ממשלתית.

(2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

(3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.

(4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות Moody's, S&P-Fitch.

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2018 בכ-32.4 מיליארד ש"ח, ירידה של כ-3.0 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-35.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017. ירידה זו נבעה מקיטון בחשיפה המאזנית בסך כ-2 מיליארד ש"ח ומירידה בחשיפה החוץ-מאזנית בסך כ-1 מיליארד ש"ח. כ-93.32% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה. החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-57.49% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, 42.01% בחברות ביטוח ו-0.5% מוסד פיננסי אחר. עיקר החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים בארצות-הברית (17.24%), ובמדינות מערב אירופה (71.86%). ענף "בנקים בחו"ל" בגילוי על סיכון אשראי לפי ענפי משק בפרק סקירת הסיכונים כולל רק את החשיפות בגין בנקים חו"ל, כולל בנקים מרכזיים. מוסדות פיננסיים מוצגים בעיקר בענף שירותים פיננסיים. כמו-כן כולל "סיכון האשראי הכולל" יתרות מאזניות וחוץ-מאזניות בגין נגזרים. הטבלה לעיל אינה כוללת חשיפה בגין בנקים מרכזיים כמו גם יתרות חוץ-מאזניות בגין נגזרים. סך "חובות וסיכון אשראי חוץ-מאזני" בגילוי על סיכון אשראי לפי ענפי משק בפרק סקירת הסיכונים כולל אשראי לציבור ופיקדונות בבנקים אך אינו כולל אגרות-חוב ונירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר הכלולים בטבלה לעיל. אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגין נגזרים אינו נכלל בסך "חובות וסיכון אשראי חוץ-מאזני". לעומת זאת, הטבלה לעיל כוללת יתרות מאזניות בגין נגזרים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

3.2.8. אשראי ללקוחות פרטיים (ללא דיור)

מתן אשראי ללקוחות פרטיים נעשה בהלימה למדיניות ולנוהלי האשראי והביטחונות לרבות: מטרת האשראי והתאמתה לצרכי הלקוח, סכום האשראי המבוקש והתאמתו ליכולת החזר של הלקוח. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית המאושרות בסניפים מבוצעות באמצעות מערכות ממוכנות, מודלים וכלים התומכים בקבלת החלטות של בעל הסמכות. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים מוגשות ונבחנות ברמת קבוצת סיכון, כנדרש על-פי הוראות בנק ישראל. בקשות האשראי נבחנות תוך מתן דגש לנושאים המצוינים לעיל. לפרטים והרחבה ראה סעיף 3.2.9. [בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2017](#).

טבלה 13-3: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל

השני	יתרה ליום		
	31.12.17	31.03.18	
	במיליוני ש"ח		
	מאזני		
		עו"ש חובה	
(3.57%)	(126)	3,525	3,399
(0.59%)	(199)	33,677	33,478
(12.93%)	(19)	147	128
0.97%	46	4,756	4,802
3.93%	499	12,697	13,196
0.40%	220	54,655	54,875
	חוץ-מאזני		
(0.32%)	(98)	31,063	30,965
0.14%	122	85,718	85,840

(1) אינו כולל הלוואות לרכישת כלי רכב.
 (2) כולל הלוואות שניתנו למטרת רכישת כלי רכב ובשעבוד כלי רכב.

ברבעון הראשון של שנת 2018 נרשם קיטון ביתרת הלוואות לאנשים פרטיים בישראל כולל אשראי לרכישת כלי רכב בשיעור של 0.4%. סך סיכון האשראי המאזני עלה ב-0.4%.

טבלה 14-3: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם להכנסה הממוצעת⁽¹⁾ ולגודל הלווה

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 31 במרץ 2018				
	הכנסה לחשבון			הכנסה לחשבון				
	עד 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	על 20 אלפי ש"ח	עד 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	על 20 אלפי ש"ח		
	במיליוני ש"ח							
	אשראי ללווה באלפי ש"ח							
20	1,869	277	378	1,214	1,831	273	373	1,185
מ-20 עד 40	3,239	555	716	1,968	3,192	552	719	1,921
מ-40 עד 80	8,230	1,683	2,206	4,341	8,142	1,677	2,218	4,247
מ-80 עד 150	13,175	3,912	4,670	4,593	13,158	3,926	4,664	4,568
מ-150 עד 300	10,653	5,950	3,328	1,375	10,610	5,976	3,313	1,321
מעל 300	2,486	2,031	253	202	2,355	1,934	241	180
סך-הכל	39,652	14,408	11,551	13,693	39,288	14,338	11,528	13,422

(1) ההכנסה לחשבון חושבה בהתבסס על הכנסה ממוצעת לתקופה של 12 חודשים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 15-3: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 31 במרץ 2018	
סיכון אשראי מאזני במיליוני ש"ח		
26,768	23,438	עד 10
5,392	7,126	מ-10 עד 50
3,968	4,882	מ-50 עד 200
1,716	1,955	מ-200 עד 500
1,808	1,887	מעל 500
39,652	39,288	סך-הכל

גודל תיק נכסים פיננסיים באלפי ש"ח

טבלה 16-3: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון

ליום 31 בדצמבר 2017		ליום 31 במרץ 2018				
סך-הכל	הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	סך-הכל	הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	
במיליוני ש"ח						
5,896	453	5,443	5,533	452	5,081	עד שנה
7,961	94	7,867	8,049	92	7,957	משנה עד 3 שנים
15,823	116	15,707	15,743	118	15,625	מ-3 עד 5 שנים
9,972	92	9,880	9,963	96	9,867	מעל 5 שנים
39,652	755	38,897	39,288	758	38,530	סך-הכל

תקופה לפירעון

טבלה 17-3: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל

שיעור מסך-הכל סיכון אשראי מאזני		השינוי	יתרה ליום		
ליום			31.12.17	31.03.18	
במיליוני ש"ח					
1.96%	2.04%	4.19%	1,073	1,118	סיכון אשראי בעייתי
1.35%	1.30%	(3.12%)	738	715	מזה: סיכון אשראי פגום
0.18%	0.17%	(5.15%)	97	92	חובות בפיגור מעל 90 יום
0.88%	0.94% (1)	(1)7.72%	479	129	מחיקות חשבונאיות נטו
1.96%	1.99%	1.96%	1,071	1,092	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי

(1) מחושב על בסיס שנתי.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

ברבעון הראשון של 2018 שיעור סיכון האשראי הבעייתי עלה בעוד סיכון האשראי הפגום ירד. זאת בין היתר בעקבות יישום לראשונה של סיווג אוטומטי בהשגחה מיוחדת לחובות הקטנים מ-1 מ' ש"ח, על-פי קריטריונים קבועים שהוגדרו אשר הביא לגידול ביתרת החוב הבעייתי בגין אנשים פרטיים. שיעור החובות בפיגור מעל 90 יום ירד במידה מתונה. שיעור המחיקות החשבונאיות נטו ושיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי גבוהים מאשר בדצמבר 2017. נתונים אלו, ובפרט שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מצביעים על פגיעה באיכות תיק זה אשר ניכרה גם בשנת 2017 ובשנת 2016. הבנק נקט מספר צעדים לשיפור איכות החיתום באשראי לאנשים פרטיים ובוחן יישום של צעדים נוספים.

יתרות סיכון האשראי לאנשים פרטיים כוללות יתרות בגין פעילות חברות ישראלכרט ופועלים אקספרס שעיקר פעילותן בהנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי. חברת ישראלכרט פעילה גם בתחום האשראי אך חלקה בתיק ההלוואות הכולל נמוך ועומד על כ-6.40% מיתרת ההלוואות במרץ 2018 לעומת כ-6.17% בדצמבר 2017.

3.2.9. סיכונים בתיק הלוואות לדיור

טבלה 18-3: סיכונים בתיק הלוואות לדיור

יתרה ליום		
31.12.17	31.03.17	31.03.18
במיליוני ש"ח		
יתרות אשראי		
74,521	70,053	76,005
הלוואות מכספי הבנק		
1,480	1,653	1,418
הלוואות מכספי האוצר*		
76	85	78
מענקים מכספי האוצר*		
76,077	71,791	77,501
סך-הכל		

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.12.17	31.03.17	31.03.18
במיליוני ש"ח		
ביצוע		
הלוואות מכספי האוצר		
50	6	19
הלוואות		
10	-	8
מענקים		
60	6	27
סך-הכל מכספי האוצר		
13,437	3,015	3,761
סך-הכל הלוואות מכספי הבנק		
13,497	3,021	3,788
סך-הכל הלוואות חדשות		
709	157	334
הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק		
14,206	3,178	4,122
סך-הכל הלוואות שניתנו		

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

היקף החוב הבעייתי

ברבעון הראשון של שנת 2018 נמשכה מגמת הירידה המתונה בשיעור הסכומים בפיגור מתוך יתרות האשראי ובשיעור הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור.

טבלה 19-3: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי

שיעור חוב בעייתי	חוב בעייתי במיליוני ש"ח	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור	הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור (כולל הפרשה קבוצתית) במיליוני ש"ח	שיעור הפיגור	סכום בפיגור מעל 90 יום	יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	
1.5%	1,110	0.5%	399	0.2%	135	76,005	31.03.18
1.4%	1,055	0.5%	397	0.2%	140	74,521	31.12.17

התפתחות יתרות אשראי לדיור

טבלה 20-3: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

שיעור שינוי בתקופה	סך-הכל יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	מגזר מטבע-חוץ		מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד				31.03.18
		ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		
		שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	
2.0%	76,005	0.6%	419	27.3%	20,751	17.1%	12,975	37.9%	28,834	17.1%	13,026	31.03.18
7.6%	74,521	0.6%	437	27.7%	20,619	17.4%	12,988	37.6%	28,022	16.7%	12,455	31.12.17

כימות ומדידת הסיכון – תיק אשראי לדיור

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיור ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכויי אשראי לדיור נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר באשראי לדיור, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לדיור בבנק. גידור הסיכון: הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגנונות שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול הסיכונים. במסגרת המגבלות ישנה התייחסות לשיעורי LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי, תקופת הלוואה, פריסה גיאוגרפית, שיעור הפיגורים וכדומה. ניטור המדדים מתבצע גם בהשוואה לנתונים בכלל המערכת הבנקאית. הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. קיימים אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית המשתנה, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיור. דיווח הנתונים נעשה ברמה חודשית במסגרת פורום סיכון חטיבתי בראשות מנהל החטיבה הקמעונאית וברמה רבעונית במסגרת הדיווח על התפתחות תיק האשראי וסיכון האשראי בהנהלה ובדירקטוריון. הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק המשכנתאות. בנוסף מבוצעים תרחישי מאמץ על תיק המשכנתאות ומנותחת ההשפעה על התיק עצמו ועל כלל הבנק. התרחישים כוללים התייחסות לירידה חדה במחירי הדירות, עלייה בריבית ועלייה ברמת האבטלה במשק. כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח – ביטוח חיים וביטוח מבנה.

טבלה 21-3: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 הרבעונים האחרונים

	2017				2018	יתרות לסוף תקופה
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
	במיליוני ש"ח					
	70,053	71,462	72,884	74,521	76,005	
	1.2%	2.0%	2.0%	2.2%	2.0%	שינוי ביתרות
	3,015	3,146	3,667	3,609	3,761	ביצוע הלוואות חדשות

ברבעון הראשון של שנת 2018 נמשכת העלייה ביתרות בדומה לשנת 2017. אישור הלוואות לדיור מתבצע בהתאם למדרג סמכויות המגלם את מהות בקשת האשראי והסיכון הגלום בה. כימות ומדידת סיכון האשראי לדיור מבוצעים במספר רמות: רמת הלקוח הבודד וכן ברמת כלל תיק האשראי של הבנק. לצורך כך, פותחו ויושמו תהליכי כימות ומדידה, המשלבים הערכות מומחים בתחום האשראי לדיור ומודלים סטטיסטיים. במסגרת כימות הסיכון מבוצעת בחינה ממוקדת בנושא בחינת כושר החזר כולל בחינת רגישות לשינויים אפשריים בכושר החזר כתוצאה משינוי אפשרי בשיעור הריבית.

נתוני הלוואות לדיור – שיעור מסך הביצועים החדשים טבלה 22-3: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31.03.17	31.12.17	30.09.17	31.12.17	31.03.18	
מאפיינים					
26.1%	26.6%	28.2%	28.5%	29.6%	שיעור מימון מעל 60%
0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)
30.7%	31.5%	32.2%	31.2%	31.5%	שיעור בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
56.8%	57.8%	57.5%	56.5%	58.1%	שיעור בריבית משתנה
5.9%	6.2%	6.3%	7.7%	6.2%	שיעור הלוואות לכל מטרה
11.3%	11.5%	11.5%	10.3%	10.8%	שיעור הלוואות להשקעה מרכישה
6.5%	6.4%	6.6%	7.0%	7.1%	קרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה)
697	704	720	732	734	מסגרת חדשה ממוצעת לרכישה באלפי ש"ח
23.8	23.9	23.7	23.6	23.9	תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים (ללא גישור)

יצוין כי שיעורי המימון חושבו על-פי הוראת דיווח לפיקוח על הבנקים מספר 876 - דוח על הלוואות לדיור.

ברבעון הראשון של שנת 2018 נמשכת מגמת העלייה בשיעור ביצועי האשראי בשיעור מימון מעל 60%. כמו-כן, ישנה עלייה בשיעור הלוואות להשקעה מרכישה ובשיעור הקרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה).
שיעור הביצועים בשיעור החזר מהכנסה מעל 40% ממשיך לעמוד על רמה אפסית ונרשמה ירידה בשיעור ביצועי הלוואות לכל מטרה.
נמשכת התארכות תקופת הפירעון הממוצעת לרכישה (ללא גישור).

3.2.10. מימון ממונף

מימון ממונף מנוהל ומוגדר בבנק בהתאם להוראות בנק ישראל, ובפרט הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 (ניהול סיכון אשראי), הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 323 (מגבלות על מימון עסקות הוניות) וכן הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 327 (ניהול הלוואות ממונפות).
להלן נתונים אודות סיכוני האשראי בגין מימון ממונף. הגילוי מתמקד בחשיפות בגין לווים ממונפים/עסקות ממונפות בהם יתרת האשראי עולה על סך של 0.5% מהון רוברד 1.

טבלה 23-3: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלוואה

31 במרץ 2018				
סך-הכל	יתרת אשראי חוץ-מאזני	יתרת אשראי מאזני	מספר לווים	
במיליוני ש"ח				
385	-	385	1	בינוי ונדל"ן - בינוי
1,019	498	521	1	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
200	200	-	1	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
1,516	26	1,490	2	כרייה וחציבה
859	137	722	2	מסחר
211	-	211	1	תעשייה
4,190	861	3,329	8	סך-הכל

ענף המשק של הלוואה

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 23-3: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה (המשך)

31 בדצמבר 2017			
סך-הכל	יתרת אשראי חוץ-מאזני	יתרת אשראי מאזני	מספר לווים
במיליוני ש"ח			
387	-	387	1
1,018	467	551	1
200	200	-	1
1,500	19	1,481	2
942	340	602	2
208	-	208	1
4,255	1,026	3,229	8

ענף המשק של הלווה

בינוי ונדל"ן - בינוי	387	-	387	1
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1,018	467	551	1
בתי מלון שירותי הארחה ואוכל	200	200	-	1
כרייה וחציבה	1,500	19	1,481	2
מסחר	942	340	602	2
תעשייה	208	-	208	1
סך-הכל	4,255	1,026	3,229	8

3.3 סיכון שוק

סיכון שוק הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

להרחבה בנושא סיכונים השוק ובכלל זה סיכון הריבית, סיכון שערי חליפין וסיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#), ופרק סקירת הסיכונים [בדוח הכספי לשנת 2017 וביאוריו](#) וכן [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2018](#).

3.3.1 סיכון ריבית

סיכון הריבית הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים.

ניתוח רגישות השווי ההוגן

טבלה 24-3: פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו לפי מגזרי הצמדה

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2018				
	מטבע-חוץ**			מטבע ישראלי	
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד
במיליוני ש"ח					
425,651	5,795	6,715	61,079	47,912	304,150
976,843	20,130	32,198	525,831	23,316	375,368
394,938	3,836	12,960	78,162	40,506	259,474
976,008	19,896	26,295	510,815	23,843	395,159
31,548	2,193	(342)	(2,067)	6,879	24,885

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.

** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.

*** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 24-3: פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו לפי מגזרי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017					
סך-הכל	מטבע-חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד
במיליוני ש"ח					
431,895	5,293	5,943	67,783	46,143	306,733
846,195	15,333	27,430	411,674	24,985	366,773
400,526	4,405	12,329	79,494	41,180	263,118
846,237	14,627	21,245	401,466	24,865	384,034
31,327	1,594	(201)	(1,503)	5,083	26,354

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.
 ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
 *** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

טבלה 25-3: השפעת שינויים הפוטנטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים

ליום 31 במרץ 2018							
שינוי בשווי הוגן	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית**						
	סך-הכל	מטבע-חוץ*		מטבע ישראלי			סך-הכל
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד		
במיליוני ש"ח							
(5.5%)	(1,733)	29,815	2,139	(387)	(2,407)	6,522	23,948
(0.6%)	(189)	31,359	2,192	(347)	(2,106)	6,834	24,786
5.9%	1,869	33,417	2,258	(297)	(1,712)	7,271	25,897

השינוי בשיעורי הריבית

גידול מידי מקביל של אחוז אחד							
גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז							
קיטון מידי מקביל של אחוז אחד							

ליום 31 במרץ 2017							
שינוי בשווי הוגן	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית**						
	סך-הכל	מטבע-חוץ*		מטבע ישראלי			סך-הכל
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד		
במיליוני ש"ח							
(5.3%)	(1,663)	29,664	1,533	(243)	(1,818)	4,828	25,364
(0.4%)	(137)	31,190	1,589	(203)	(1,536)	5,054	26,286
6.0%	1,886	33,213	1,659	(156)	(1,165)	5,373	27,502

השינוי בשיעורי הריבית

גידול מידי מקביל של אחוז אחד							
גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז							
קיטון מידי מקביל של אחוז אחד							

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
 ** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך-הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא-כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזר ההצמדה.

לפרטים נוספים בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור 15](#) בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2018.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2017

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2017

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית טבלה 26-3: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית לא-צמוד

31 בדצמבר 2017			31 במרץ 2017			ליום 31 במרץ 2018						ליום 31 במרץ 2018					
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 חודשים	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש	
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	בשנים	באחוזים	בשנים	באחוזים	בשנים	
מטבע ישראלי לא-צמוד																	
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים																	
0.55	2.85	306,733	0.49	2.97	293,862	0.55	3.01	304,150	2,477	288	2,556	6,665	10,353	13,380	20,830	18,030	229,571
1.26		362,128	1.20		347,014	1.26		369,466	-	-	440	29,139	37,055	65,560	47,693	119,846	69,733
1.62		4,645	1.31		6,671	1.25		5,902	-	-	-	576	662	47	2,166	1,440	1,011
⁽²⁾ 0.94		673,506	⁽²⁾ 0.88		647,547	⁽²⁾0.94		679,518	2,477	288	2,996	36,380	48,070	78,987	70,689	139,316	300,315
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות																	
0.20	0.99	263,118	0.22	1.33	249,098	0.21	1.09	259,474	73	1	444	1,327	3,603	7,926	14,348	7,277	224,475
1.23		381,785	1.17		369,165	1.25		391,982	-	-	272	31,696	37,199	64,425	55,988	131,344	71,058
0.27		2,249	0.31		4,293	0.27		3,177	-	-	-	-	-	3	1,399	954	821
⁽²⁾ 0.81		647,152	⁽²⁾ 0.78		622,556	⁽²⁾0.83		654,633	73	1	716	33,023	40,802	72,354	71,735	139,575	296,354
מכשירים פיננסיים, נטו																	
		26,354			24,991			24,885	2,404	287	2,280	3,357	7,268	6,633	(1,046)	(259)	3,961
								24,885	22,481	22,194		19,914	16,557	9,289	2,656	3,702	3,961

(1) למעט יתרות מאזנויות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

(2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

(3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיוור. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-40 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.02 שנה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים. בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה **ביאור 15** לתמצית הדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2017

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2017

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

טבלה 27-3: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית צמוד למדד

31 בדצמבר 2017			31 במרץ 2017			ליום 31 במרץ 2018						ליום 31 במרץ 2018					
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 10 שנים	מעל 20 שנים	מעל 5 שנים	מעל 3 שנים	מעל שנה	מעל 3 חודשים	מעל חודש	עם דרישה עד חודש
בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
3.36	2.57	46,143	3.19	3.55	45,416	3.67	2.42	47,912	56	946	3,027	5,789	11,494	14,201	7,488	2,035	2,876
2.06		24,985	2.70		21,985	2.06		23,316	-	-	12	5,155	2,555	5,620	5,981	3,251	742
⁽²⁾ 2.90		71,128	⁽²⁾ 3.03		67,401	3.14 ⁽²⁾		71,228	56	946	3,039	10,944	14,049	19,821	13,469	5,286	3,618
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים																	
2.90	0.73	41,180	3.40	0.90	38,955	3.14	0.74	40,506	-	471	1,011	5,339	10,319	13,809	6,075	782	2,700
2.25		24,865	2.80		24,484	2.44		23,843	-	-	243	5,981	2,166	6,669	4,445	3,885	454
⁽²⁾ 2.66		66,045	⁽²⁾ 3.17		63,439	2.88 ⁽²⁾		64,349	-	471	1,254	11,320	12,485	20,478	10,520	4,667	3,154
מכשירים פיננסיים, נטו																	
		5,083			3,962			6,879	56	475	1,785	(376)	1,564	(657)	2,949	619	464
								6,879	6,823	6,348		4,563	4,939	3,375	4,032	1,083	464

(1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

(2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

(3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הקטנת השווי הוגן ב-6 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.14 שנה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, ייחסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה [ביאור 15](#) לתמצית הדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2017

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2017

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

טבלה 28-3: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית מטבע-חוץ

31 בדצמבר 2017			31 במרץ 2017			ליום 31 במרץ 2018						ליום 31 במרץ 2018					
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
בשנים באחוזים			במיליוני ש"ח באחוזים			בשנים באחוזים			במיליוני ש"ח באחוזים								
מטבע-חוץ⁽³⁾																	
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים																	
1.28	2.83	79,019	1.21	2.80	81,984	1.18	3.25	73,589	763	91	233	4,084	9,044	7,765	5,215	6,712	39,682
0.78		447,910	1.10		351,064	0.87		570,017	-	49	553	46,001	17,841	157,284	122,858	149,323	76,108
0.25		6,527	0.25		10,775	0.31		8,142	-	-	-	-	6	162	3,377	2,862	1,735
⁽²⁾ 0.85		533,456	⁽²⁾ 1.10		443,823	⁽²⁾0.90		651,748	763	140	786	50,085	26,891	165,211	131,450	158,897	117,525
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות																	
0.20	1.86	96,228	0.17	1.46	103,952	0.20	2.25	94,961	17	-	17	315	509	1,792	15,145	12,691	64,475
0.86		428,713	1.21		327,232	0.92		546,329	-	194	764	49,234	18,299	156,959	110,037	133,485	77,357
0.90		8,625	0.73		12,920	0.80		10,674	-	-	-	512	602	205	4,128	3,340	1,887
⁽²⁾ 0.74		533,566	⁽²⁾ 0.95		444,104	⁽²⁾0.81		651,964	17	194	781	50,061	19,410	158,956	129,310	149,516	143,719
מכשירים פיננסיים, נטו																	
		(110)		(281)		(216)		746	(54)	5		24	7,481	6,255	2,140	9,381	(26,194)
								(216)	(962)	(908)		(913)	(937)	(8,418)	(14,673)	(16,813)	(26,194)

(1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

(2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

(3) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.

(4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור. השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

הערות כלליות:

א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה **ביאור 15** לתמצית הדוחות הכספיים.

ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

ה. רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2017

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 בדצמבר 2017

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)
טבלה 29-3: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

31 בדצמבר 2017			31 במרץ 2017			ליום 31 במרץ 2018						ליום 31 במרץ 2018					
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
בשנים באחוזים במיליוני ש"ח			בשנים באחוזים במיליוני ש"ח			בשנים באחוזים במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח								
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית																	
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים																	
0.98	2.74	435,598	0.91	3.15	425,038	0.95	2.85	429,356	7,001	1,325	5,816	16,538	30,891	35,346	33,533	26,777	272,129
0.99		835,839	1.20		720,776	1.02		963,533	734	49	1,005	80,295	57,451	228,464	176,532	272,420	146,583
0.82		11,172	0.66		17,446	0.71		14,044	-	-	-	576	668	209	5,543	4,302	2,746
⁽²⁾ 1.01		1,282,609	⁽²⁾ 1.09		1,163,260	⁽²⁾1.03		1,406,933	7,735	1,374	6,821	97,409	89,010	264,019	215,608	303,499	421,458
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות																	
0.48	0.92	402,005	0.52	1.06	393,495	0.51	0.97	396,538	1,687	472	1,472	6,981	14,431	23,527	35,568	20,750	291,650
1.04		836,175	1.19		721,589	1.06		962,890	736	194	1,279	86,911	57,664	228,053	170,470	268,714	148,869
0.77		10,874	0.63		17,213	0.68		13,851	-	-	-	512	602	208	5,527	4,294	2,708
⁽²⁾ 0.88		1,249,054	⁽²⁾ 0.98		1,132,297	⁽²⁾0.92		1,373,279	2,423	666	2,751	94,404	72,697	251,788	211,565	293,758	443,227
מכשירים פיננסיים, נטו																	
		33,555			30,963			33,654	5,312	708	4,070	3,005	16,313	12,231	4,043	9,741	(21,769)
								33,654	28,342	27,634		23,564	20,559	4,246	(7,985)	(12,028)	(21,769)

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פירעון".
- (4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור. במגזר הלא-צמוד והצמוד: השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-40 והקטנתו ב-6 מיליוני ש"ח, בהתאמה, והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.02 ו-0.14 שנה, בהתאמה. במגזר מטבע-החיץ השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה **ביאור 15** לתמצית הדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

בניהול סיכון הריבית הבנק מתמקד בניהול רגישות הערך, אשר מתבססת על שינויי הערך המהוון של כלל הנכסים וההתחייבויות במאזן הבנק עם שינוי הריבית (תוך שימוש במודלים פנימיים לצורכי החישוב), ומנטר את רגישות ההכנסה באמצעות מגבלות. רגישות ההכנסה שונה מרגישות הערך, שכן בניגוד אליה, רגישות ההכנסה אינה מביאה בחשבון שינויי ערך מהוון של נכסים והתחייבויות לזמן ארוך אשר אינם נמדדים בדוח רווח והפסד על בסיס שווי הוגן, אך כן מביאה בחשבון באופן מלא שינויים במרווחי פיקדונות ועו"ש. הבנק מודד את רגישות הערך הכלכלי למגוון תרחישים מדי חודש, תדירות התואמת לאופי התיק הבנקאי, עם מדידות בתדירות גבוהה יותר לצורכי ניהול החשיפה. רגישויות התיק למסחר נמדדות מספר פעמים ביום.

טבלה 3-30: נתונים אודות רגישות הון הבנק כולל חברות בנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כולל מודלים פנימיים)

מינימום בשנת 2018		מקסימום בשנת 2018		31 במרץ 2018		
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%
במיליוני ש"ח						
תרחיש:						
תזוזה בריבית צמודה למדד:						
449	(383)	587	(502)	(54)	587	(502)
435	(370)	568	(485)	(52)	568	(485)
14	(13)	20	(18)	(2)	18	(17)
תזוזה בריבית לא-צמודה:						
92	(70)	274	(219)	(7)	92	(70)
111	(66)	255	(208)	(8)	111	(66)
18	(4)	(36)	25	1	(19)	(4)
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:						
(7)	8	(43)	40	4	(43)	40
1	1	(69)	65	7	(68)	65
-	-	25	(25)	(3)	25	(25)
מינימום בשנת 2017		מקסימום בשנת 2017		31 בדצמבר 2017		
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%
במיליוני ש"ח						
תרחיש:						
תזוזה בריבית צמודה למדד:						
315	(257)	493	(422)	(45)	493	(422)
315	(257)	476	(406)	(43)	477	(406)
-	-	23	(22)	(2)	16	(16)
תזוזה בריבית לא-צמודה:						
88	(68)	322	(269)	(29)	322	(269)
92	(54)	311	(260)	(28)	311	(260)
3	-	26	(43)	(1)	11	(9)
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:						
6	(1)	49	(45)	-	7	(3)
2	-	41	(38)	-	3	-
(2)	2	(29)	31	-	4	(3)

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בעקומי הריבית, המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בעקום ריבית שאינו מביא בחשבון את מרווח סיכון האשראי של הצד הנגדי ותוך שימוש במודלים פנימיים לגבי חלק מהמוצרים. זאת בשונה מחישוב שווי הוגן המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בשיעורי הריבית המשקפים את רמות הסיכון, כמקובל בדוחות הכספיים, וללא מודלים פנימיים בחלק מהמוצרים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2018

3.3.2. סיכון שער חליפין

סיכוני המטבע (או בשמם האחר - חשיפת בסיסי הצמדה) כוללים את החשיפה לשערי חליפין של המטבעות השונים מול השקל וכן את החשיפה למדד המחירים לצרכן בכלל הבנק.

טבלה 3-31: רגישות הבנק לשינויים בשערי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי בבנק ולמדד המחירים לצרכן

31 בדצמבר 2017		31 במרץ 2018		
ירידה 10%	עלייה 10%	ירידה 10%	עלייה 10%	
במיליוני ש"ח				
(68.2)	100.4	(9.1)	103.3	דולר ארצות-הברית
(26.8)	(1.8)	(69.3)	51.7	אירו
מדד המחירים לצרכן				
ירידה 3%	עלייה 3%	ירידה 3%	עלייה 3%	
(187.1)	187.1	(227.6)	227.6	

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בשערי חליפין, המבוסס על שערך כל המכשירים המאזניים והחוץ-מאזניים במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערך כל מכשיר, ובשערים יציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוערך התיק מחדש בשער חליפין המשקף עלייה/ירידה בשיעור המוצג, ללא הנחות נוספות. הרגישות למדד המחירים לצרכן מחושבת על-פי חשיפת הבנק למדד כמפורט בביאור 14 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2018.

3.4. סיכון נזילות ומימון

סיכון נזילות - סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתידי, לציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בתזרים המזומנים הנדרש לצרכיו. סיכון הנזילות בבנק נבחן בראיה רחבה יותר של יכולת עמידה בפירעון ההתחייבויות במועד פירעון גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תוכנית העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מימון - הינו הסיכון לאי יכולת לגייס מקורות חדשים במקום אלו שהגיעו לפירעון, או שהגיוס מחדש יבוצע בתקופות ובתנאים אשר יפגעו בהכנסות הבנק נטו מריבית. הסיכון מנהל כחלק מסיכון הנזילות.

מתחילת השנה לא חלו שינויים מהותיים במדיניות ניהול סיכון הנזילות ובמדיניות גיוס המקורות. להרחבה בנושא סיכון הנזילות ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#), ופרק סקירת הסיכונים [דוח הכספי לשנת 2017 וביאורו](#) וכן [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2018](#).

טבלה 3-32: יחס כיסוי הנזילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2017	באחוזים
א. בנתוני המאוחד⁽¹⁾		
119%	128%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק⁽²⁾		
116%	122%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

(1) החל מיום 1 בינואר 2017 היחס במאוחד מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות.
 (2) היחס בתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות. בהתאם לפרסום בנק ישראל בקובץ שאלות ותשובות מיום 29 בספטמבר 2016 בנושא הכללה בדיווח סולו של תאגיד בנקאי, חברות בת המחזיקות נכסים נזילים עבור התאגיד, החל מיום 1 ביולי 2017 חישוב יחס כיסוי נזילות סולו כולל חברות בנות אלו.

הבנק עומד בכל מגבלות סיכון הנזילות, הרגולטוריות והפנימיות, הכוללות, בין השאר, מודלי טווח קצר כדוגמת LCR ומודל פנימי ל-30 יום, מודלי טווח בינוני כדוגמת מודל פנימי דמוי NSFR (מקורות מימון יציבים למעל שנה חלקי צורכי מימון יציבים למעל שנה כהגדרתם בבנק ברוח המלצות ועדת באזל) ומגבלות המתייחסות לטווח הארוך. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221, נכון ליום 31 במרץ 2018 הבנק מחזיק במאוחד נכסים נזילים (בעיקר זרבות בבנקים מרכזיים, ניירות-ערך סחירים בערבות ריבוניות ובנקים מרכזיים, וכן מטבעות ושטרי כסף) לזמן משבר (לאחר מקדמי ביטחון) בסך של 103,047 מיליון ש"ח, בנוסף לאגרות-חוב נזילות שאינן מוכרות לצורכי חישוב הנכסים הנזילים. הנכסים הנזילים מוחזקים בחלקם בבנק ובחלקם בחברות הבנות, כאשר הבנק מתחשב במגבלות אפשריות להעברת נזילות בין חלק מהחברות הבנות לבנק עצמו, בדגש על חברות בנות בנקאיות בחו"ל. בהתאם, חלק מהחברות הבנות מחזיק נכסים נזילים לזמן משבר (או קו אשראי מהחברה האם) בהתאם לצורך, והבנק אינו מסתמך על נכסים אלו. לאור ההנחות לגבי מיחזור פיקדונות במהלך עסקים רגילי והנחות אחרות, הבנק אינו צופה בעיות נזילות שיחייבו שימוש בנכסים הנזילים, אך ערוך לתרחישים הנדרשים.

טבלה 3-33: יתרת סך הפיקדונות של שלוש קבוצות* המפקידים הגדולות**

ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 במרץ	
2017	2018	
במיליוני ש"ח		
16,828	15,223	קבוצה א
7,229	6,298	קבוצה ב
4,031	3,173	קבוצה ג

* "קבוצה" - מפקיד, לרבות צד השולט בו (לרבות אחרים הנשלטים על-ידיו) וצד הנשלט על-ידיו.
 ** שלוש קבוצות המפקידים הגדולות באותו מועד דיווח.

3.5 סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. כשל הקשור לאחד הגורמים האמורים עלול להביא לפגיעה אפשרית ברווחיות. הבנק מפעיל יחידות בקרה, לרבות יחידות אבטחת מערכות מידע והגנת הסייבר, המשכיות עסקית, ביטחון, קצין ציות ואיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור, נהלים ומערכות מקיפים בנושאים הקשורים לפעילות בנקאית, ניהול משאבי אנוש, בקרות תהליכים, פעילות בחירום ועוד.
 למידע נוסף בנושא הסיכון התפעולי ואופן ניהולו ובכללו סיכון טכנולוגיה ומחשוב, סיכוני אבטחת מידע וסייבר, סיכוני מחשוב ענן, היערכות לחירום וביטוח ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#) והדוח הכספי לשנת 2017.

3.6 סיכון ציות

סיכון הציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שהוא אינו מקיים את הוראות הציות כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 308.
 תחת סיכון הציות כלולים, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו, Conduct risk, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור, מתן יעוץ ללקוח, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע) והיבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או לשירותים ללקוחות. בנוסף יש לציין את הסיכונים הנובעים מהחקירות על-ידי רשויות בארצות-הברית כאמור בביאורים 10 ו-11 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2018.
 למידע נוסף בנושא סיכון הציות ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#) והדוח הכספי לשנת 2017.

3.7 סיכון משפטי

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מאירועים בלתי צפויים, כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות, חוסר יכולת לאכוף חוזים, או פסיקות לרעת הקבוצה, שעלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הקבוצה. הקבוצה נעזרת במערך ייעוץ משפטי פנימי וחיצוני.
 למידע נוסף בנושא הסיכון המשפטי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#) וכן ביאור [26 בדוח הכספי לשנת 2017](#) וביאור 10 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2018.

3.8 סיכון מוניטין

סיכון המוניטין מוגדר כסיכון קיים או עתידי לפגיעה בהכנסות או בהון כתוצאה מתדמית שלילית על-ידי מחזיקי העניין הרלוונטיים כגון: לקוחות, צדדים לעסקאות, בעלי מניות, משקיעים, או גופים רגולטוריים.
 למידע נוסף בנושא סיכון המוניטין ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#) והדוח הכספי לשנת 2017.

3.9. סיכון רגולציה וחקיקה

סיכון רגולציה הינו סיכון להכנסות ו/או להון הקבוצה, שנובע מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטורים שונים, שגורמים לשינויים בסביבה העסקית של הקבוצה. שינויים אלה יכולים להשפיע, לעיתים, על יכולת הקבוצה להציע שירותים מסוימים ו/או לחייבה לבצע השקעות טכנולוגיות ואחרות בעלות ניכרת ותוך פגיעה בלוח הזמנים לפיתוח שירותים מתוכננים אחרים.

למידע נוסף בנושא סיכון הרגולציה והחקיקה ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#) והדוח הכספי לשנת 2017.

לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2018 [וסעיף 3.14 להלן](#).

3.10. סיכון כלכלי

זיהוי גורמי הסיכון בסביבה הכלכלית נעשה על-ידי המחלקה הכלכלית תוך מעקב אחר נתונים כלכליים ופיננסיים שוטפים בארץ ובעולם, והערכה מקצועית של המשמעות הנגזרות מנתונים אלו. המחלקה ממפה ומדווחת על הסיכונים הפוטנציאליים במשק ובשווקים הפיננסיים לצוותים ולוועדות הרלוונטיים.

למידע נוסף בנושא הסיכון הכלכלי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#) והדוח הכספי לשנת 2017.

לפרטים בדבר מצב המשק בישראל ובעולם ראה [פרק סקירה כלכלית](#) בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 במרץ 2018.

3.11. סיכון אסטרטגי

סיכון אסטרטגי הינו סיכון מהותי עכשווי או עתידי לרווחים, הון, מוניטין או מעמד שעשוי להיגרם בעקבות שינויים בסביבה העסקית, החלטות עסקיות שגויות, יישום בלתי נאות של אסטרטגיה או החלטות עסקיות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים (לדוגמה מהלכי מתחרים), כלכליים או טכנולוגיים. הסיכון האסטרטגי הינו פונקציה של התאמת היעדים האסטרטגיים של הארגון לסביבת פעילותו, התאמת התוכניות העסקיות שפותחו על מנת להשיג יעדים אלו, הקצאת המשאבים, ואיכות היישום.

למידע נוסף בנושא הסיכון האסטרטגי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#) והדוח הכספי לשנת 2017.

3.12. סיכון סביבתי

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן, היכול להתממש באם יישא הבנק באחריות ישירה למפגע סביבתי, לרבות האפשרות שהבנק יידרש להסיר מפגע סביבתי או שמא יהיה אחראי בגין מפגע סביבתי כלפי צד שלישי, או כתוצאה מירידת-ערך של ביטחונות שמומשו. הסיכון אף עשוי להתממש בעקיפין, כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של אחר בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו-כן, ייתכן ויתממש סיכון מוניטין כתוצאה מייחוס לבנק קשר לגורם למפגע סביבתי.

למידע נוסף בנושא הסיכון הסביבתי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017](#) והדוח הכספי לשנת 2017.

3.13. הליכים משפטיים ואחרים

א. הליכים משפטיים

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעה נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות אלו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, לכיסוי נזקים אפשריים עקב תביעות אלו.

לפירוט בדבר התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים אשר קבוצת הבנק צד להם - ראה [ביאור 310](#). בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2018.

ב. הליכים אחרים

לפרטים בדבר הליכים אחרים, ראה סעיף 3.13 [בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2017](#). למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים ביחס לסעיף 3.13 האמור, למעט כמפורט להלן:

באשר לבקשה שפורטה בסעיף 1 לסעיף 3.13 לדוח האמור (בקשה לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת בקשה לתביעה נגזרת בקשר עם אופן אישורו של הסכם פרישה של עובדת הבנק לשעבר על רקע תלונה שהגישה נגד מנכ"ל הבנק לשעבר בנושא של הטרדה מינית), ביום 24 באפריל 2018 התקיים דיון בבקשה, ובמסגרתו הסכים המבקש להמלצת בית המשפט למחוק את הבקשה.

3.14. יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק

בהמשך למתואר בדוח הדירקטוריון סעיף 3.14 בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017 להלן נושאים נוספים שהיו על הפרק ברבעון הראשון של שנת 2018:

רפורמות רגולטוריות להגברת התחרותיות במערכת הבנקאית

בשנים האחרונות גובשו מספר יוזמות רגולטוריות שעיקר עניינן, הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל, ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום.

החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל

בחודש ינואר 2017 פרסם חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 על בסיס דוח ועדה ציבורית שמונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל (ועדת שטרם).

- בתוך שלוש עד ארבע שנים מחדש ינואר 2017 חברות כרטיסי אשראי יופרדו משני הבנקים הגדולים (הבנק ובנק לאומי). תקופת המכירה תתארך לארבע שנים במידה והבנק ינפיק תוך 3 שנים לפחות 25% מחברות כרטיסי אשראי בבעלותו וגם ירד לשיעור אחזקה של 40%.
 - החל מחודש יולי 2018 הבנקים ידרשו לעביר לגופים פיננסיים שיאשרו ובכפוף לאישור לקוח, יתרות עו"ש יומיות.
 - הבנק יחוייב לאפשר להעביר מידע על חשבונות לקוחות לצדדים שלישיים שיתנו שירותי יעוץ, השוואת עלויות וסכימת מידע פיננסי. ההעברה תהיה בכפוף לאישור לקוח ותבוצע בשיטת OPEN API. עד סוף 2018 הבנק צפוי להידרש להעביר לגורמים שלישיים את תעודת הזהות הבנקאית של הלקוח, ויתכן שגם מידעים נוספים. טיטת תקנות טרם פרסמה וצפויה להתפרסם בחודשים הקרובים.
 - הבנק יאלץ למכור החזקות בחברת ש"א (שירותי בנק אוטומטיים בע"מ - המפעילה מערכות טכנולוגיות המאפשרות, בין היתר, העברת אישורים לעסקות בכרטיסי חיוב והעברת אישורים לעסקות משיכת מזומן). כיום הבנק מחזיק 34.5% משב"א, ויאץ למכור את החזקות העולות על 10% בתוך 4 שנים, כאשר זכויות ההצבעה בגין החזקות מעל השיעור האמור מורדמות החל מיום 1 ביוני 2017.
 - הבנק ידרש להציג באתר שלו, עבור לקוחותיו, פירוט מידע על השימוש בכרטיסי אשראי חוץ בבנקאיים.
- הבנק נערך ליישום החוק על-פי לוח הזמנים שנקבע. לפרטים נוספים בדבר היערכות הבנק להיפרדות מקבוצת ישראלכרט ראה [פרק 2.6.1 לעיל](#).

ועדת החקירה הפרלמנטרית להקצאת האשראי במשק

בחודש יולי 2017 החליטה הכנסת להקים ועדת חקירה פרלמנטרית לבחינת הקצאת האשראי במשק והסדרי חוב. בראש הוועדה עומד ח"כ איתן כבל. הוועדה תבחן את התנהלות בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, גופים מוסדיים, חברות ביטוח ונותני אשראי למיניהם, תקבע מסקנות ותגיש המלצות בנושא זה. הבנק נערך לדיוני הוועדה וישתף עימה פעולה כנדרש ועל פי החוק.

הוראות יוזמות מהותיות ברבעון הראשון של שנת 2018

- הקלות רגולטוריות של המפקחת על הבנקים לחברות האשראי: בחודש אפריל 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטות של תיקוני הוראות הכוללות התאמות והקלות בהוראות בכל הנוגע לחברות כרטיסי אשראי ולפעילות בכרטיסי חיוב, שיקלו על פעולת חברות אלו ביום שלאחר היפרדותן מהבנקים: לצורכי מדידה והלימות הון - הבנקים ישקללו אשראי שהם נותנים לחברות כרטיסי אשראי באופן דומה לאשראי שניתן לבנקים. לעניין מגבלות לווה בודד - חבות של חברת כרטיסי אשראי לבנק תהיה נתונה למגבלה של 15% מהון הבנק, בדומה למגבלה החלה על חבות של בנק לבנק אחר. עם זאת, תקבע תקופת מעבר ליישום ההוראה. בנוסף, במהלך תקופת מעבר בת חמש שנים לא יחולו מגבלות על האשראי שמעמידה חברת כרטיסי אשראי לבנקים, הנובע מפעילות לקוחות הבנק בכרטיסים הבנקאיים במהלך החודש. בנושא ניהול סיכון הנזילות - חברות כרטיסי אשראי ידרשו לנהל את סיכון הנזילות שלהן על-פי מודל פנימי, אך לא יחויבו לעמוד ביחס כיסוי הנזילות הפיקוחי. ההסכמים התפעוליים בין הבנקים לבין חברות כרטיסי אשראי - יובאו לידיעה או לאישור הפיקוח על הבנקים על מנת לוודא שההסכמים הולמים את רוח החוק.
- בחודש אפריל 2018 בנק ישראל פרסם חוזר בנוגע התנהלות בנקים מול נותני שירותים פיננסיים מוסדרים (כגון חברות P2P, נש"מים ועוד) וקבע, בין היתר, כי נדרש לקבוע מדיניות ניהול סיכונים ברורה עבור גופים אלו וסירובים לפתוח חשבון יעשו באופן מנומק בזמן קצר. בנוסף, נקבע כי בפתיחת חשבונות נאמנות מרובי נהנים ניתן להסתפק בהצהרת הנאמן לגבי רשימת הנהנים בחשבון.
- בנק ישראל פרסם טיוטת הוראה בנושא התנהלות הבנק במיקור חוץ, ההוראה קובעת הוראות על התנהלות הבנק מול צדדים שלישיים, בתוך כך, נקבע כי הבנקים לא יוכלו לשווק אשראי באמצעות גורם שלישי.
- החוק להקמת מערכת נידוד חשבונות בנק אוטומטית על בסיס מערכת ה-CASS שהוקמה באנגליה (Current Account Switch Service) אושר בכנסת במסגרת התוכנית הכלכלית (חוק ההסדרים) לשנת 2018. על-פי הצעה - הבנקים יאפשרו מעבר לקוחות באופן מקוון, בטוח, בתוך שבעה ימי עסקים וללא עלות ללקוח, כניסת החוק לתוקף תהיה בתוך שלוש שנים, עם אפשרות להארכה נוספת בשנה. מאז פרסום הצעת החוק מתקיימים בבנק ישראל פגישות הצוות ליישום החוק.
- בחודש אפריל 2018 רשות ההגבלים העסקיים פרסמה במסגרת התנאים לאישור ההסדר הכולל לסליקה צולבת בין חברות כרטיסי אשראי, כי תידרש מעבר של החברות לסליקה יומית של בתי עסק, הדרישה תיכנס לתוקף ביולי 2021.
- בחודש אפריל 2018 בנק ישראל פרסם מתווה להפחתת שיעור העמלה הצולבת בכרטיסי אשראי מ-0.7% ל-0.5% בארבע פעימות מדורגות, הפעימה הראשונה תחול בינואר 2019 והאחרונה בינואר 2023. בנוסף, המפקחת מבקשת להפחית את העמלה הצולבת בעסקות חיוב מיידי (דביט) מ-0.3% ל-0.25% בשתי פעימות שיחלו בינואר 2021 ויסיימו בינואר 2023.

- בחודש מאי 2018 פרסם בנק ישראל את הנוהל הסופי בנושא פיקוח על שלוחות בחו"ל, ההוראה החדשה מחייבת את הבנקים לבחון מחדש ולהגדיר את אסטרטגיית הפעילות שלהם בחו"ל, כך שהפעילות תמוקד ותצומצם למספר קטן של מדינות ושלוחות, באופן שיאפשר הקצאת משאבים מתאימה לניהול הסיכונים הנובעים ממנה, לרבות בהיבטי ציות. בנוגע לפעילות בשלוחות שתימשך, נדרש לחזק ולעבות את ניהול הסיכונים, המשאבים והבקרה בגין פעילות זו.
- ועדת השרים לענייני חקיקה אישרה את הצעת החוק הממשלתית לאסדרת שירותי תשלום, על-פי עקרונות דירקטיבת PSD2. ועדת חוקה צפויה לדון בהכנת הצעה לקריאה שנייה ושלישית במושב הקרוב. החוק, שצפוי להחליף את חוק כרטיסי חיוב, מסדיר את מערכת היחסים החוזית בין נותן שירותי תשלום למשלם, וכן קובע את הסדרי האחריות במקרה של שימוש לרעה. תזכיר חוק נוסף בנושא, הקובע את החובות החלות על מבקש לשמש כנותן שירותי תשלום, צפוי להתפרסם להערות הציבור בחודשים הקרובים.
- במסגרת חוק שינוי מבנה הבורסה, אשר אושר בכנסת באפריל 2017, נקבעו חובות לדווח לבורסה על העמלות שחברי בורסה וחברי מסלוקה גובים מלקוחותיהם, בכלל זה עמלות מסחר ועמלות סליקה, וכל שינוי בהן. זאת החל מחודש יולי 2018.
- ביום 6 באפריל 2017 פרסם תיקון מס' 63 לחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 שעניינו שינוי מבנה הבורסה לניירות-ערך בתל-אביב בע"מ. בהמשך לתיקון הנ"ל, אישר בית המשפט המחוזי בתל-אביב ביום 7 בספטמבר 2017, הסדר לשינוי מבנה הבורסה על פי הוקצו לבנק כ-11.6% ולפועלים סהר (חברה בבעלות מלאה של הבנק) כ-1.6%, סך-הכל לקבוצת הבנק כ-13.2% מאמצעי השליטה בבורסה ומהזכויות בהן המונפק והנפרע שלה. בהתאם לתיקון, בתוך 5 שנים ממועד אישור ההסדר או עד מועד הנפקת מניות הבורסה לציבור ורישומן למסחר, לפי המוקדם מביניהם, על הבנק למכור את החזקותיו בבורסה כך שלא יחזיק למעלה מ-4.99% מאמצעי השליטה בה. עד למועד המכירה, אמצעי השליטה האמורים לא יקנו לבנק זכויות (פרט לזכויות בהון) מעבר לזכויות שמקנה החזקה בשיעור של 4.99% מכלל אמצעי השליטה בבורסה. בנוסף, בהתאם לתיקון לחוק, חברי הבורסה שימכרו את החזקותיהם, יעבירו לבורסה את מלוא ההפרש שבין תמורת המכירה שהתקבלה בידיהם, לבין שווי החזקות שנמכרו על ידם, בהתאם להון העצמי של הבורסה לפי דוחותיה הכספיים לשנת 2015 (כ-508 מיליון ש"ח). ביום 18 בינואר 2018 הגיש הבנק לבורסה הצעה למכירת החזקותיו בבורסה העולות על 4.99% ופועלים סהר הגישה לבורסה הצעה למכירת כל החזקותיה, וזאת במענה לפניית הבורסה מיום 28 בדצמבר 2017 לבעלי המניות לרכישת מניותיהם. בהתאם להצעת הבורסה, סך התמורה המוצעת בגין רכישת כלל מניות הבורסה תעמוד על סכום של 500 מיליון ש"ח. בהתאם להצעה, הבורסה רשאית להודיע על רכישת כלל המניות או חלקן ולהמחות את זכותן של בעל המניות למכירת זכויותיו לצד שלישי שתבחר הבורסה. ביום 17 באפריל 2018 התקבלה בבנק הודעת קיבול להצעת הבנק ולהצעת פועלים סהר למכירה והעברה של מלוא החזקות שהוצעו על ידם למכירה כאמור, לנעבר או כמה נעברים ("הודעת הקיבול"). בהודעת הקיבול נמסר, בין היתר: כי התמורה בגין המניות המוצעות תעלה על התמורה שנקבעה בהצעות הבנק ופועלים סהר (בסך כולל של כ-41 מיליון ש"ח), אולם הסכום העודף שיתקבל יועבר לבורסה כמתחייב מתיקון 63 לחוק ניירות-ערך, התשע"ז-2017; כי השלמת העסקה טעונה אישורים רגולטוריים; וכי אם לא יתקבלו האישורים הדרושים או לא תבוצע השלמה של העסקה, עד ליום 19 ביוני 2018 או מועד נדחה עליו יוסכם, העסקה תתבטל.
- הצעת חוק פרטית לביטול עמלת הפירעון המוקדם נמצאת על שולחן הכנסת לדיון בהכנת החוק לקריאה ראשונה.
- חוק נתוני אשראי צפוי להכנס לתוקף בחודש אוקטובר 2018. ואז יתחיל לפעול מאגר נתוני אשראי.
- הצעת חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי אושרה במליאת הכנסת בתחילת חודש מרץ 2018. ההוראות בהצעת החוק צפויות לפגוע ביכולתו של הבנק לגבות את חובותיו, הן בהקשר של לקוחות עסקיים והן פרטיים. החוק יכנס לתוקף בספטמבר 2018.
- ועדת השרים לענייני חקיקה אישרה את טיוטת חוק התחרות - תיקון לחוק ההגבלים העסקיים שיגדיל את סמכויות רשות ההגבלים העסקיים. בין היתר, מוצע לאפשר לרשות לבטל את תקרת הסכום הנקוב על העיצום הכספי המקסימלי שיכולה להטיל היום הרשות; על-פי ההצעה לא יוגבל הסכום בתקרה והרשות תוכל לגבות עד 8% מהמחזור. בנוסף, על-פי ההצעה, הרשות תוכל להכריז על חברה כמונופול גם אם נתח השוק שלה נמוך מ-50%, ובלבד שהוכיחה שיש בידה כח שוק משמעותי.

יזמות רגולטוריות אלו משפיעות לרעה על הכנסות הבנק ועל הוצאותיו, ועלולות להשפיע לרעה על עסקי קבוצת הבנק בעתיד. בשלב זה, הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. השפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר בהתנהגות הלקוחות, שינויים רגולטוריים נוספים ופעילות המתחרים.

לפרטים נוספים בנושא רפורמות מרכזיות נוספות ראה [פרק חברות מוחזקות עיקריות](#), קבוצת ישראל לטל וכן ביאור 35 [בדוחות הכספיים לשנת 2017](#).

4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1 מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם מפורט בביאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2017. ביישום כללי החשבונאות, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שישמשו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

אומדני הנהלה וההנחות העיקריות ששימשו, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2017.

4.2. בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקורות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית.

ההוראות של שני הסעיפים בחוק הנ"ל אוחדו על-ידי המפקח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין (הוראה 309), וביוני 2009 שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראת סעיף 302 בדבר קיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בבנק בתדירות רבעונית, והוראת סעיף 404 בדבר הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה, כנדרש בהוראות.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות ניהול הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקורות העיקריות.

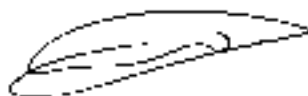
הבנק מבצע עבור שנת 2018, כמדי שנה, על-פי המתודולוגיות המקובלות ובסיוע חברת ייעוץ, עדכון לתיעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של ניהול הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקורות העיקריות עבור השנה השוטפת. עיקר פעילות זו, על-פי המתוכנן, יושלם במהלך המחצית השנייה של השנה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 במרץ 2018 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2018 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

ארי פינטו
המנהל הכללי

עודד ערן
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 23 במאי 2018

הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי

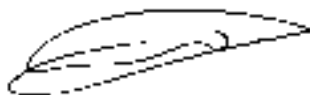
ליום 31 במרץ 2018

הצהרת המנכ"ל

אני, ארי פינטו, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2018 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

ארי פינטו
המנהל הכללי

תל-אביב, 23 במאי 2018

הצהרת הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO)

אני, ידן ענתבי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2018 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

ידן ענתבי

משנה למנכ"ל,

ממונה על החטיבה הפיננסית

תל-אביב, 23 במאי 2018

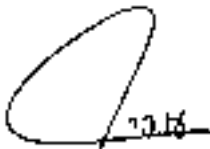
הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי

ליום 31 במרץ 2018

הצהרת החשבונאי הראשי

- אני, עופר לוי, מצהיר כי:
1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2018 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

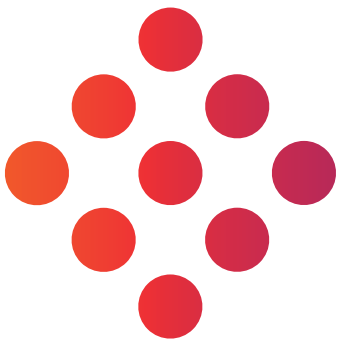
עופר לוי

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 23 במאי 2018

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים
ליום 31 במרץ 2018

Q1

תוכן העניינים

87	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
88	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
89	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
90	תמצית מאזן מאוחד
91	תמצית דוח על השינויים בהון
93	תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
96	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים
96	ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית
99	ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית
100	ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית
102	ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
105	ביאור 5 ניירות-ערך
111	ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
115	ביאור 7 פיקדונות הציבור
116	ביאור 8 זכויות עובדים
121	ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות
129	ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
133	ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון
142	ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים
154	ביאור 12א מגזרי פעילות לפי גשת ההנהלה
157	ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
175	ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
178	ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
191	ביאור 16 יוזמות רגולטוריות
192	ביאור 17 צמצום פעילות בנק הפועלים שוויץ

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרץ 2018 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדיקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה ששינומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום ניהול סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10.ב (ב) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק, לביאור 10.ג. בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ולביאור 10 ד. בדבר החקירה בנושא FIFA.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל-אביב, 23 במאי 2018

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2018

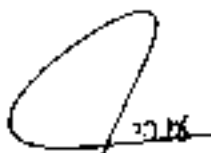
במיליוני ש"ח

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			
2017	2017	2018		
מבוקר	בלתי מבוקר		ביאור	
10,889	2,518	2,601	2	הכנסות ריבית
(2,192)	(445)	(443)	2	הוצאות ריבית
8,697	2,073	2,158		הכנסות ריבית, נטו
323	107	250	(2)6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
8,374	1,966	1,908		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
637	182	226	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
5,111	1,302	1,280		עמלות
185	45	27		הכנסות אחרות
5,933	1,529	1,533		סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
*4,555	*1,182	1,130		משכורות והוצאות נלוות
1,475	361	365		אחזקה ופחת בניינים וציוד
*3,586	*674	858		הוצאות אחרות
9,616	2,217	2,353		סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,691	1,278	1,088		רווח לפני מסים
2,077	522	473		הפרשה למסים על הרווח
2,614	756	615		רווח לאחר מסים
17	4	4		חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח נקי:				
2,631	760	619		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
29	7	9		הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,660	767	628		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים				
רווח בסיסי				
2.00	0.58	0.47		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל				
1.99	0.57	0.47		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* סיווג מחדש של רכיבי עלות אקטואריים מסוימים של ההטבות לעובדים מהוצאות שכר להוצאות אחרות. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ג.3](#).

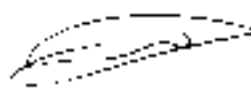
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

עופר לוי
משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

ידין ענתבי
משנה למנכ"ל,
ממונה על החטיבה הפיננסית

ארי פינטו
המנהל הכללי

עודד ערן
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 23 במאי 2018

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		ביאור
2,631	760	619	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
29	7	9	הפסד (רווח) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,660	767	628	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים: 4
212	194	(339)	התאמות בגין הצגת ניררות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
4	2	(5)	התאמות מתרגום דוחות כספיים* נטו, לאחר השפעת גידורים**
(122)	11	79	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים***
1	1	-	רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
95	208	(265)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
(39)	(72)	99	השפעת המס המתייחס
56	136	(166)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
(2)	(1)	-	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
54	135	(166)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
2,687	896	453	הרווח (ההפסד) הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
27	6	9	ההפסד (הרווח) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,714	902	462	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

*** בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

תמצית מאזן מאוחד

ליום 31 במרץ 2018

31 בדצמבר	31 במרץ			
2017	2017	2018		
מבוקר	בלתי מבוקר		ביאור	
נכסים				
86,114	77,088	78,148		מזומנים ופיקדונות בבנקים
65,442	74,894	61,538	5	ניירות-ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
684	144	608		ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
282,507	273,962	288,067		אשראי לציבור
(3,844)	(3,980)	(3,964)		הפרשה להפסדי אשראי
278,663	269,982	284,103	13,6	אשראי לציבור, נטו
2,292	2,265	2,476		אשראי לממשלות
203	157	106		השקעות בחברות כלולות
3,392	3,303	3,326		בניינים וציוד
12,013	12,262	12,273	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,621	5,752	5,617		נכסים אחרים ⁽¹⁾
454,424	445,847	448,195		סך-כל הנכסים
התחייבויות והון				
347,351	337,518	344,810	7	פיקדונות הציבור
4,149	4,199	3,602		פיקדונות מבנקים
320	489	385		פיקדונות הממשלה
367	98	6		ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
29,058	31,171	26,214		אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
12,049	12,815	11,436	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
25,126	24,479	25,526		התחייבויות אחרות (מזה: 656; 663; 627 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים) ⁽¹⁾
418,420	410,769	411,979		סך-כל ההתחייבויות והון
35,863	34,909	36,084	9	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
141	169	132		זכויות שאינן מקנות שליטה
36,004	35,078	36,216		סך-כל ההון
454,424	445,847	448,195		סך-כל ההתחייבויות והון

(1) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 5.15](#).

(2) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 5](#).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה הון	סך-הכל
8,124	59	8,183	(786)	28,466	35,863	141	36,004
-	-	-	-	628	628	(9)	619
-	-	-	-	(245)	(245)	-	(245)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	4	4	-	-	4	-	4
24	(24)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(166)	-	(166)	-	(166)
8,148	39	8,187	(952)	**28,849	36,084	132	36,216

* בניכוי 3,101,627 יתרת מניות באוצר.

** כולל סך של 2,734 מיליוני ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה הון	סך-הכל
8,146	74	8,220	(840)	26,667	34,047	178	34,225
-	-	-	-	767	767	(7)	760
-	-	-	-	(41)	(41)	-	(41)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	1	1	-	-	1	-	1
-	-	-	135	-	135	1	136
-	-	-	-	-	-	1	1
-	-	-	-	-	-	(4)	(4)
8,146	75	8,221	(705)	27,393	34,909	169	35,078

* בניכוי 3,826,495 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה הון	סך-הכל
8,146	74	8,220	(840)	26,667	34,047	178	34,225
-	-	-	-	2,660	2,660	(29)	2,631
-	-	-	-	(861)	(861)	-	(861)
(39)	-	(39)	-	-	(39)	-	(39)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	2	2	-	-	2	-	2
17	(17)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	54	-	54	2	56
-	-	-	-	-	-	2	2
-	-	-	-	-	-	(12)	(12)
8,124	59	8,183	(786)	28,466	35,863	141	36,004

* בניכוי 4,311,952 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017	*2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה			
(1,248)	(2,624)	(801)	פיקדונות בבנקים
1,677	**3,551	(2,543)	אשראי לציבור
267	294	(184)	אשראי לממשלות
(309)	231	76	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(130)	-	-	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
131	5	5	תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
(38,829)	(12,188)	(6,042)	רכישת ניירות-ערך זמינים למכירה
12,559	2,448	8,899	תמורה ממכירת ניירות-ערך זמינים למכירה
27,795	4,971	4,933	תמורה מפדיון ניירות-ערך זמינים למכירה
(9,110)	*(1,991)	(3,169)	רכישת תיקי אשראי
190	190	119	תמורה ממכירת תיקי אשראי
10	1	20	דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות
(3)	(1)	-	השקעה בחברות כלולות
(662)	(95)	(104)	רכישת בניינים וציוד
80	33	17	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(7,582)	(5,175)	1,226	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון

(174)	(162)	(586)	פיקדונות מבנקים
9,367	(599)	(2,688)	פיקדונות מהציבור
(25)	144	65	פיקדונות מהממשלה
(89)	(375)	(374)	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
316	96	96	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(4,399)	(2,107)	(2,174)	פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(861)	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
(39)	-	-	רכישה עצמית של מניות
(12)	4	-	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
4,084	(2,999)	(5,661)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
6,784	(4,937)	(9,001)	גידול (קיטון) במזומנים
78,328	78,328	82,877	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
(2,235)	(942)	223	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
82,877	72,449	74,099	יתרת מזומנים לסוף התקופה

* הוצג מחדש לאור יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בדבר דוח על תזרימי מזומנים, כאמור בהוראות נושא 230 בקודיפיקציה. ראה גם [ביאור 1.1 ג.2](#) להלן.
** סווג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2017	2018	
מבוקר	*2017	בלתי מבוקר	
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו			
11,391	2,790	2,667	ריבית שהתקבלה
(2,525)	(927)	(882)	ריבית ששולמה
42	**35	25	דיבידנדים שהתקבלו
(1,533)	(1,955)	(857)	מסים על הכנסה ששולמו
178	1	-	מסים על הכנסה שהתקבלו

* הוצג מחדש לאור יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בדבר דוח על תזרימי מזומנים, כאמור בהוראות נושא 230 בקודיפיקציה. ראה גם ביאור ג.1.ג.2 (2) להלן.
** סוג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2018 נערכה לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. כללי החשבונאות שלפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלה יושמו בעקביות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2017, למעט המפורט בסעיף ג' להלן.

תמצית הדוחות הכספיים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות הכספיים השנתיים לעיל ויש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2017 והביאורים הנלווים להם.

תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 23 במאי 2018.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על יישום המדיניות, על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

שיקול הדעת והאומדנים של הנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי ודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2017. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוצגים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

(1) הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח.

בנקים נדרשים ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור החל מיום 1 בינואר 2018.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בנוסף, בהוראות בנק ישראל הובהר כי ככלל, הוראות התקינה החדשה לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית. באשר להכנסות אשר בתחולת התקן החדש, בעיקר הכנסות מעמלות, לא חל שינוי מהותי בעיתוי או במדידה של הכנסות אילו.

לאור האמור, ההשפעה של אימוץ ההוראות הנ"ל על תמצית הדוחות הכספיים ביניים אינה מהותית.

(2) חוזר בדבר דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושאים: נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו; רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה; רווח למניה; דוח על תזרימי המזומנים; דיווח לתקופות ביניים; היוון ריבית; וערבויות

ביום 13 באוקטובר 2016 פורסם חוזר בדבר דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארצות-הברית בנושאים הבאים:

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא 205-20 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו"
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע"
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה"
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דוח על תזרימי המזומנים"
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח לתקופות ביניים"
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא 20-835 בקודיפיקציה בדבר "היוון ריבית"
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות"

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר חלות מיום 1 בינואר 2018 ואילך. בעת היישום לראשונה, יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בארצות-הברית, בשינויים המתחייבים.

ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים. מתכונת הדיווח בדבר דוח על תזרימי מזומנים, לרבות מספרי ההשוואה בתקופות קודמות, הותאמה למתכונת הדיווח הנדרשת.

לאור השלכות ועדת שטרומ, כמפורט בביאור 16 להלן, והצורך בהיפרדות מקבוצת ישראלכרט, הבנק נערך ליישום החוק על-פי לוח הזמנים שנקבע. סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים בחן הבנק את התקיימות הקריטריונים לסיווג קבוצת ישראלכרט כפעילות מוחזקת למכירה ופעילות מופסקת בהתאם ל-ASC 360-10 ו-ASC 205-20. היות ובשלב זה, לא קיים צפי ברמה גבוהה, שהמכירה תושלם תוך שנה ממועד הדיווח, השקעת הבנק בקבוצת ישראלכרט אינה עומדת בתנאים לסיווגה כמוחזקת למכירה, וכפעילות מופסקת.

להערכת הבנק אם וכאשר תסווג קבוצת ישראלכרט כמוחזקת למכירה, תהיה לכך השפעה על אופן הצגתה בדוחות הכספיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

להלן פירוט הסעיפים העיקריים המיוחסים לקבוצת ישראלכרט, כפי שנכללו בדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק ליום 31 במרץ 2018:
א. הרכב הנכסים וההתחייבויות המיוחסים לקבוצת ישראלכרט*:

ליום 31 במרץ 2018	
13,310	אשראי לציבור, נטו
282	בניינים וציוד
393	אחרים
13,985	סך כל הנכסים של קבוצת ישראלכרט
14,669	התחייבויות אחרות
607	אחרות
15,276	סך כל ההתחייבויות של קבוצת ישראלכרט

ב. רווח והפסד המיוחס לקבוצת ישראלכרט*:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018	
	הכנסות:
76	הכנסות ריבית, נטו
488	עמלות
3	אחרות
	הוצאות:
34	הוצאות בגין הפסדי אשראי
86	משכורות והוצאות נלוות
245	הוצאות אחרות
23	אחרות
179	רווח לפני מסים
48	הפרשה למסים על הרווח
131	רווח נקי

* ללא יתרות הדדיות עם הבנק.

(3) תיקון בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה – ASU 2017-07

ביום 1 בינואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בקשר לתיקון מספר 07-2017 לקודיפיקציה בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה.

התיקון מבהיר כי יש להפריד את רכיבי עלות ההטבה שנכללים בהוצאות השכר בדוח רווח והפסד כך שרק עלות השירות תיוותר בהוצאות השכר ואילו את שאר העלויות יש להציג בהוצאות שאינן תפעוליות (הוצאות אחרות). יתר על כן, הובהר כי רק עלות השירות ניתנת להיוון. במקרים בהם מתאפשר היוון הוצאות שכר, ולא מתאפשר היוון של שאר רכיבי עלות ההטבה.

נדרש ליישם את ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר החל מיום 1 בינואר 2018 ואילך. בעת היישום לראשונה, יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בארצות-הברית, בשינויים המתחייבים.

ליישום ההוראות לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים למעט על אופן ההצגה והגילוי. השפעת הסיווג מחדש לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 ולתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2017, הינה 288 ו-68 מיליון ש"ח, בהתאמה, שסווגו מסעיף משכורות והוצאות נלוות לסעיף הוצאות אחרות.

(4) עדכון סף מהותיות להיוון עלויות תוכנה

בהמשך לאמור בביאור 1.11.1 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2017, החל מיום 1 בינואר 2018 עדכן הבנק את סף המהותיות להיוון עלויות תוכנה ל-750 אלפי ש"ח (חלף 1 מיליון ש"ח).

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

ביום 28 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושאים הבאים:

נושא	עיקרי ההוראות	מועד תחילה והוראות מעבר	השפעה על הבנק
תיקון בדבר מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי - ASU 2016-13	מטרתו העיקרית של התיקון הינה לספק מידע שימושי יותר בנוגע להפסדי אשראי צפויים בגין מכשירים פיננסיים ומחויבויות למתן אשראי. לצורך כך התיקונים בעדכון זה מחליפים את שיטת ההפרשה להפסדי אשראי המבוססת על הפסדים שהתהוו, בשיטה המשקפת הפסדי אשראי צפויים לאורך חיי האשראי ודורשת התחשבות בטווח רחב יותר של מידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים. הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיר), אגרות-חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ-מאזניות מסוימות. בנוסף, ישתנה האופן שבו נרשמות ירדות ערך של אגרות-חוב בתיק הזמין למכירה, וכן יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי.	1 בינואר 2021. ככלל, הכללים החדשים יישמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת.	הבנק נמצא בשלבים ראשוניים של הערכות ליישם ההוראה. בשלב זה אין ביכולתו לאמוד את השפעת התקן על דוחותיו הכספיים.
תיקון בדבר מכשירים פיננסיים - הצגה ומדידה - ASU 2016-01	עיקרי השינויים הצפויים בעקבות יישום התיקון, הינם: השקעות במכשירים הוניים, ככלל, תימדדנה לפי שווי הוגן דרך דוח רווח והפסד, חלף המדידה הקיימת כיום אשר ככלל דורשת רישום של התאמות שטרם מומשו לשווי הוגן ברווח כולל אחר. עם זאת, ניתן למדוד השקעות בניירות-ערך הוניים שהשווי ההוגן שלהן אינו ניתן לקביעה בנקל לפי עלות בניכוי ירדת-ערך, תוך התאמות לשינויים במחירים נצפים בעסקות רגילות עבור השקעה זהה או דומה של אותו מנפיק. כל התאמות לעלות ההשקעה נזקפות לרווח והפסד. כמו-כן יעודכן אופן ההצגה במאזן של מכשירים פיננסיים.	1 בינואר 2019. במועד היישום לראשונה, הרווחים שטרם מומשו בגין מניות זמינות למכירה שנכללים בקרן הון יסווג מחדש לעודפים.	הבנק נערך ליישום התקן.
תיקון בדבר מכשירים נגזרים וחשבונאות גידור - ASU 2017-12	התיקון מקל ומפשט את יישום ההנחיות החשבונאיות בנושא גידור, בעיקר באמצעות הקלה בדרישות בחינת אפקטיביות הגידור ותיעוד הגידור. כמו-כן, התיקון מרחיב את היכולת של בנקים לגדר רכיבי סיכון מסוימים, ובכך ליצור התאמה בין אופן הרישום של המכשירים המגדרים והפריטים המגודרים בדוחות הכספיים.	1 בינואר 2019.	הבנק נערך ליישום התקן.
חכירות - ASU 2016-02	המטרה העיקרית של הכללים החדשים היא לשקף בדוחות הכספיים באופן מלא את רמת המינוף שנוצרת מחוזי חכירה ארוכי טווח. עיקרי השינויים בעקבות יישום כללים אלה, הינם: בנקים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית. בגין עסקות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס שמשקף את הזכות להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות לשלם בגין חכירה.	1 בינואר 2020.	הבנק בוחן את ההשפעה של התיקון על דוחותיו הכספיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017	2018	
א. הכנסות ריבית*		
2,300	2,342	מאשראי לציבור
13	16	מאשראי לממשלות
51	73	מפיקדונות בבנקים
10	11	מפיקדונות בבנק ישראל וממוזמנים
144	159	מאגרות-חוב
2,518	2,601	סך-כל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית**		
(236)	(288)	על פיקדונות הציבור
(2)	(1)	על פיקדונות הממשלה
(4)	(7)	על פיקדונות מבנקים
-	1	על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(202)	(148)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(1)	-	על התחייבויות אחרות
(445)	(443)	סך-כל הוצאות ריבית
2,073	2,158	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית**		
(24)	(16)	הכנסות ריבית
(3)	(3)	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב		
3	3	מוחזקות לפדיון
136	153	זמינות למכירה
5	3	למסחר
144	159	סך-הכל כלול בהכנסות ריבית

* כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן פעילויות שאינן למטרות מסחר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017	2018	
1. מפעילות במכשירים נגזרים		
11	(1)	חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור (ראה ג'להל) ⁽¹⁾
(1,037)	683	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾
(1,026)	682	סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים
2. מהשקעה באגרות-חוב		
52	85	רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ⁽³⁾
(10)	(18)	הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ⁽³⁾
42	67	סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב
3. הפרשי שער, נטו		
1,088	(595)	
4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות		
83	52	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה ⁽³⁾
(26)	(8)	הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה ⁽³⁾⁽⁴⁾
6	5	דיבידנד ממניות זמינות למכירה
63	49	סך-הכל מהשקעה במניות
5. רווחים (הפסדים) נטו בגין עסקות איגוח		
-	-	
6. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו		
4	18	
171	221	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

- (1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי גידור.
 (2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 (3) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
 (4) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-8 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2017: כ-26 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017	2018	
2	4	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
7	1	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
2	-	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽²⁾
11	5	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות מסחר**
182	226	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון:		
8	1	חשיפת ריבית
1	-	חשיפת מטבע-חוץ
2	4	חשיפה למניות
11	5	סך-הכל

ג. חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור – פירוט נוסף***

1. גידורי שווי הוגן		
(1)	2	חוסר האפקטיביות של הגידורים
2. גידורי תזרים מזומנים		
9	(5)	חוסר האפקטיביות של הגידורים
3	2	מרכיב הרווח בגין מכשירים נגזרים, אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידור
11	(1)	סך-הכל

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה [ביאור 2](#).

*** לגילוי על השפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית ראה [ביאור 2](#).

(1) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-4 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2017: כ-5 מיליוני ש"ח).

(2) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-0 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2017: כ-2 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ בשנת 2018 ובשנת 2017

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות ערך מתרגום* נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
(786)	3	(783)	(1,242)	(1)	(53)	513	יתרה ליום 1 בינואר 2018
(166)	-	(166)	52	-	5	(223)	שינוי נטו במהלך התקופה
(952)	3	(949)	(1,190)	(1)	(48)	290	יתרה ליום 31 במרץ 2018
(840)	1	(839)	(1,160)	(2)	(33)	356	יתרה ליום 1 בינואר 2017
135	1	136	8	1	(14)	141	שינוי נטו במהלך התקופה
(705)	2	(703)	(1,152)	(1)	(47)	497	יתרה ליום 31 במרץ 2017

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2017

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות ערך מתרגום* נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
(840)	1	(839)	(1,160)	(2)	(33)	356	יתרה ליום 1 בינואר 2017
54	2	56	(82)	1	(20)	157	שינוי נטו במהלך השנה
(786)	3	(783)	(1,242)	(1)	(53)	513	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 ** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במילוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ בשנת 2018 ובשנת 2017

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31 במרץ 2017			31 במרץ 2018		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
186	(73)	259	(150)	84	(234)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(רווחים) הפסדים בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
(45)	20	(65)	(73)	32	(105)
שינוי נטו במהלך התקופה					
141	(53)	194	(223)	116	(339)
התאמות מתרגום*					
התאמות מתרגום דוחות כספיים גידורים**					
(44)	-	(44)	23	-	23
30	(16)	46	(18)	10	(28)
שינוי נטו במהלך התקופה					
(14)	(16)	2	5	10	(5)
גידור תזרימי מזומנים					
(רווחים) הפסדים נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
1	-	1	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
1	-	1	-	-	-
הטבות לעובדים					
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה					
(11)	8	(19)	23	(13)	36
(רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
19	(11)	30	29	(14)	43
שינוי נטו במהלך התקופה					
8	(3)	11	52	(27)	79
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
136	(72)	208	(166)	99	(265)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
1	-	1	-	-	-
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק					
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
135	(72)	207	(166)	99	(265)

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#) - הכנסות מימון שאינן מריבית.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

- ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)
 ג. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2017

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			
	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן			
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	389	(107)	282
רווחים (הפסדים) בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	(177)	52	(125)
שינוי נטו במהלך השנה	212	(55)	157
התאמות מתרגום*			
התאמות מתרגום דוחות כספיים	(65)	-	(65)
גידורים**	69	(24)	45
שינוי נטו במהלך השנה	4	(24)	(20)
גידור תזרימי מזומנים			
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	1	-	1
שינוי נטו במהלך השנה	1	-	1
הטבות לעובדים			
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה	(268)	90	(178)
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾	146	(50)	96
שינוי נטו במהלך השנה	(122)	40	(82)
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	95	(39)	56
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	2	-	2
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק			
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	93	(39)	54

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [ביאור 3](#) - הכנסות מימון שאינן מריבית.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך

ליום 31 במרץ 2018				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות				
421	421	4	-	425
של מוסדות פיננסיים בישראל				
421	421	4	-	425
סך-כל אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומלוות				
31,986	31,756	231	(1)	31,986
של ממשלת ישראל				
10,512	10,714	17	(219)	10,512
של ממשלות זרות				
44	42	2	-	44
של מוסדות פיננסיים בישראל				
5,797	5,831	24	(58)	5,797
של מוסדות פיננסיים זרים				
307	303	6	(2)	307
של אחרים בישראל				
1,415	1,405	16	(6)	1,415
של אחרים זרים				
50,061	50,051	296	(286)	50,061
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				
מניות				
2,065	1,752	325	(12)	(1)2,065
של אחרים				
52,126	51,803	(2)621	(2)(298)	(1)52,126
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
(1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 970 מיליוני ש"ח.
(2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2018				
הערך במאזן (במניות-עלות)	עלות מופחתת (שטרם מומשו)	רווחים מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות				
8,876	11	-	-	8,876
69	1	-	-	69
2	-	-	-	2
8,947	12	-	-	8,947
מניות				
44	47	-	(3)	44
8,991	8,982	(2)	(3)	8,991
(1) 61,542	61,206	637	(301)	61,538

ליום 31 במרץ 2018						
סך-הכלל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	פחות מ-12 חודשים		סך-הכלל
	הפסדים שטרם מומשו	0-20%		הפסדים שטרם מומשו	0-20%	
	20-40%			20-40%		
(4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש						
אגרות-חוב ומלוות						
-	-	-	-	(1)	(1)	2,188
(16)	-	(16)	923	(203)	(203)	8,980
(3)	-	(3)	301	(55)	(55)	3,826
-	-	-	-	(2)	(2)	67
(2)	-	(2)	184	(4)	(4)	298
(21)	-	(21)	1,408	(265)	(265)	15,359
מניות						
-	-	-	-	(12)	(12)	839
(21)	-	(21)	1,408	(277)	(277)	16,198

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 970 מיליוני ש"ח.
 - (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 - (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-3.8 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) ו-[ביאור 3](#).
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 במרץ 2017				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות				
411	411	4	-	415
411	411	4	-	415
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומלוות				
44,892	44,628	269	(5)	44,892
9,094	9,146	27	(79)	9,094
94	92	2	-	94
6,835	6,813	42	(20)	6,835
713	704	10	(1)	713
2,626	2,601	30	(5)	2,626
64,254	63,984	380	(110)	64,254
מניות				
2,225	1,851	380	(6)	(1)2,225
66,479	65,835	(2)760	(116)(2)	(1)66,479

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 850 מיליוני ש"ח.
 (2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

הערות:

- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) ו-[ביאור 3](#).
- ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2017				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות				
7,862	7,860	6	(4)	7,862
78	77	1	-	78
3	3	-	-	3
7,943	7,940	7	(4)	7,943
מניות				
61	63	1	(3)	61
8,004	8,003	(2)8	(2)7	8,004
(1)74,898	74,249	772	(123)	74,894
(4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות				
להלן יתרת החוב הרשומה של:				
23	אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית			

ליום 31 במרץ 2017						
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן
	הפסדים שטרם מומשו	0-20%		סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	
	20-40%			20-40%		
(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציית הפסד שטרם מומש						
אגרות-חוב ומלוות						
(2)	-	(2)	73	(3)	-	(3)
(4)	-	(4)	404	(75)	-	(75)
(5)	-	(5)	636	(15)	-	(15)
-	-	-	-	(1)	-	(1)
(2)	-	(2)	386	(3)	-	(3)
(13)	-	(13)	1,499	(97)	-	(97)
מניות						
-	-	-	-	(6)	-	(6)
(13)	-	(13)	1,499	(103)	-	(103)

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 850 מיליוני ש"ח.
- (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-5.4 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2017				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות				
423	423	5	-	428
423	423	5	-	428
של מוסדות פיננסיים בישראל				
סך-כל אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומלוות				
35,528	35,193	335	-	35,528
13,097	13,233	14	(150)	13,097
73	68	5	-	73
6,327	6,298	47	(18)	6,327
402	396	8	(2)	402
2,223	2,194	34	(5)	2,223
57,650	57,382	443	(175)	57,650
מניות				
2,159	1,765	406	(12)	(1)2,159
59,809	59,147	(2)849	(2)(187)	(1)59,809

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
(1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 848 מיליוני ש"ח.
(2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

הערות:

- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) ו**ביאור 3**.
- ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות				
5,069	5,066	3	-	5,069
71	70	1	-	71
3	3	-	-	3
5,143	5,139	4	-	5,143
מניות				
67	70	-	(3)	67
5,210	5,209	(2) ⁴	(2) ⁽³⁾	5,210
(1) ^{65,447}	64,779	858	(190)	65,442

ליום 31 בדצמבר 2017						
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		סך-הכל
	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	
	20-40%	0-20%		20-40%	0-20%	
(4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציית הפסד שטרם מומש						
אגרות-חוב ומלוות						
(78)	-	(78)	3,184	(72)	-	(72)
(10)	-	(10)	784	(8)	-	(8)
(1)	-	(1)	50	(1)	-	(1)
(3)	-	(3)	378	(2)	-	(2)
(92)	-	(92)	4,396	(83)	-	(83)
מניות						
-	-	-	-	(12)	-	(12)
(92)	-	(92)	4,396	(95)	-	(95)

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 848 מיליוני ש"ח.
- (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-4.3 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 במרץ 2018							
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור			
יתרת חוב רשומה							
152,254	23,965	128,289	1,324	-	126,965	חובות שנבדקו על בסיס פרטי	
159,778	-	159,778	54,016	66,209	39,553	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾	
75,792	-	75,792	-	65,996	9,796	(1) מזה: לפי עומק פיגור	
312,032	23,965	288,067	55,340	66,209	166,518	סך-הכל ⁽²⁾	
(2) מזה:							
1,257	-	1,257	620	-	637	חובות בארגון מחדש	
1,333	-	1,333	130	-	1,203	חובות פגומים אחרים	
2,590	-	2,590	750	-	1,840	סך-הכל חובות פגומים	
939	-	939	92	591	256	חובות בפיגור 90 ימים או יותר	
3,587	-	3,587	310	2	3,275	חובות בעייתיים אחרים	
7,116	-	7,116	1,152	593	5,371	סך-הכל חובות בעייתיים	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*							
2,286	6	2,280	208	-	2,072	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי	
1,684	-	1,684	844	336	504	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾	
399	-	399	-	336	63	(3) מזה: לפי עומק פיגור***	
3,970	6	3,964	1,052	336	2,576	סך-הכל ⁽⁴⁾	
536	-	536	207	-	329	(4) מזה: בגין חובות פגומים	

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור, בסך של כ-9,796 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.03.17: 7,552 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 9,345 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-265 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.17: 244 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 259 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

		ליום 31 במרץ 2017				
סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה						
156,249	28,958	127,291	2,000	-	125,291	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
146,671	-	146,671	51,620	62,501	32,550	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
69,815	-	69,815	-	62,263	7,552	(1) מזה: לפי עומק פיגור
302,920	28,958	273,962	53,620	62,501	157,841	סך-הכלל ⁽²⁾
(2) מזה:						
1,705	-	1,705	623	-	1,082	חובות בארגון מחדש
1,751	-	1,751	139	-	1,612	חובות פגומים אחרים
3,456	-	3,456	762	-	2,694	סך-הכלל חובות פגומים
794	-	794	81	551	162	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,669	-	3,669	239	26	3,404	חובות בעייתיים אחרים
7,919	-	7,919	1,082	577	6,260	סך-הכלל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*						
2,438	7	2,431	147	-	2,284	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,549	-	1,549	748	341	460	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
391	-	391	-	341	50	(3) מזה: לפי עומק פיגור***
3,987	7	3,980	895	341	2,744	סך-הכלל ⁽⁴⁾
736	-	736	139	-	597	(4) מזה: בגין חובות פגומים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור, בסך של כ-9,796 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.03.17: 7,552 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 9,345 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-265 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.17: 244 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 259 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

		ליום 31 בדצמבר 2017				
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
יתרת חוב רשומה						
150,919	26,403	124,516	1,451	-	123,065	חובות שנבדקו על בסיס פרטי
157,991	-	157,991	53,663	65,176	39,152	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
74,285	-	74,285	-	64,940	9,345	(1) מזה: לפי עומק פיגור
308,910	26,403	282,507	55,114	65,176	162,217	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
1,309	-	1,309	637	-	672	חובות בארגון מחדש
1,355	-	1,355	131	-	1,224	חובות פגומים אחרים
2,664	-	2,664	768	-	1,896	סך-הכל חובות פגומים
913	-	913	97	594	222	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,092	-	3,092	237	3	2,852	חובות בעייתיים אחרים
6,669	-	6,669	1,102	597	4,970	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*						
2,196	6	2,190	229	-	1,961	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי
1,654	-	1,654	813	333	508	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
397	-	397	-	333	64	(3) מזה: לפי עומק פיגור***
3,850	6	3,844	1,042	333	2,469	סך-הכל ⁽⁴⁾
545	-	545	227	-	318	(4) מזה: בגין חובות פגומים

- * אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
- ** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור, בסך של כ-9,796 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.03.17: 7,552 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 9,345 מיליוני ש"ח).
- *** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-265 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.17: 244 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 259 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במילוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018						
סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
4,477	7	4,470	1,105	333	3,032	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
250	-	250	150	5	95	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(375)	-	(375)	(212)	(2)	(161)	מחיקות חשבונאיות
273	-	273	84	-	189	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(102)	-	(102)	(128)	(2)	28	מחיקות חשבונאיות נטו
1	-	1	1	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,626	7	4,619	1,128	336	3,155	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2018 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
29	-	29	13	-	16	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
656	1	655	76	-	579	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017						
סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
4,811	7	4,804	939	366	3,499	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
107	-	107	136	(5)	(24)	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(557)	-	(557)	(203)	(20)	(334)	מחיקות חשבונאיות
289	-	289	83	-	206	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(268)	-	(268)	(120)	(20)	(128)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,650	7	4,643	955	341	3,347	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2017 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
*(14)	-	*(14)	*9	-	*(23)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
663	-	663	60	-	603	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* הוצג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

ביאור 7 פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
בישראל			
לפי דרישה			
125,959	119,506	129,032	אינם נושאים ריבית
89,075	80,911	84,384	נושאים ריבית
215,034	200,417	213,416	סך-הכל לפי דרישה
113,608	112,456	111,747	לזמן קצוב
328,642	312,873	325,163	סך-כל פיקדונות הציבור בישראל*
מחוץ לישראל			
לפי דרישה			
3,575	6,609	4,425	אינם נושאים ריבית
4,640	7,563	3,579	נושאים ריבית
8,215	14,172	8,004	סך-הכל לפי דרישה
10,494	10,473	11,643	לזמן קצוב
18,709	24,645	19,647	סך-כל פיקדונות הציבור מחוץ לישראל
347,351	337,518	344,810	סך-כל פיקדונות הציבור
* מזה:			
157,695	157,235	160,233	פיקדונות של אנשים פרטיים
56,173	50,463	49,464	פיקדונות של גופים מוסדיים
114,774	105,175	115,466	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תקרת הפיקדון			
117,257	115,142	119,588	עד 1
81,942	85,521	83,817	מעל 1 עד 10
52,425	51,618	51,323	מעל 10 עד 100
35,600	32,447	35,463	מעל 100 עד 500
60,127	52,790	54,619	מעל 500
347,351	337,518	344,810	סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים

א. הטבות לעובדים

31 בדצמבר	31 במרץ		
2017	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
פרישה מוקדמת ופיצויים			
**7,727	7,672	7,624	סכום ההתחייבות
(3,963)	(3,893)	(3,941)	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
**3,764	3,779	3,683	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק אי ניצול ימי מחלה			
379	367	374	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
379	367	374	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק יובל			
37	35	38	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
37	35	38	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה			
617	593	617	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
617	593	617	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
סך-הכל			
**4,797	4,774	4,712	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"
48	44	44	* מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל

** סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה

(1) מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבויות בגין הטבה חזויה, נטו***, **

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2017	2018	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
4,753	4,753	4,760	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בתחילת התקופה
152	39	36	עלות שירות
153	38	34	עלות ריבית
273	22	(37)	הפסד אקטוארי
(5)	(3)	1	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
*(566)	(110)	(120)	הטבות ששולמו
*4,760	4,739	4,674	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בסוף התקופה
*4,531	4,539	4,448	מחויבות בגין הטבה מצטברת, נטו בסוף התקופה

ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2017	2018	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
*4,760	4,739	4,674	פרישה מוקדמת ופיצויים
			סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

ג. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2017	2018	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
1,877	1,744	1,798	הפסד אקטוארי נטו
1,877	1,744	1,798	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ד. תוכניות שבהן המחויבויות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התוכנית

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2017	2018	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
*8,723	8,632	8,615	מחויבות בגין הטבה חזויה
*8,494	8,432	8,389	מחויבות בגין הטבה מצטברת
(3,963)	(3,893)	(3,941)	שווי הוגן של נכסי התוכנית

* סווג מחדש.

** כולל הטבות לאחר פרישה, לרבות מענק מחלה אשר משולם במועד הפרישה.

*** הסכומים המוצגים הינם בנטו מנכסי תוכנית. לפירוט נוסף, ראה [סעיף \(4\) להלן](#).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(2) הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
152	39	36	עלות שירות
153	38	34	עלות ריבית
			הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
146	30	43	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
451	107	113	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תוכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
273	22	(37)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(146)	(30)	(43)	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
(5)	(3)	1	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
122	(11)	(79)	סך-הכל הוכר ברווח כולל אחר
451	107	113	סך עלות ההטבה נטו
573	96	34	סך-הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2018 לפני השפעת המס

143	הפסד אקטוארי נטו
-----	------------------

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך) (3) הנחות*

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו
1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

31 בדצמבר		31 במרץ		
2017	2017	2018		
מבוקר	בלתי מבוקר			שיעור היוון
1.25%	1.73%	1.32%		
2.0%	2.0%	2.0%		שיעור עליות המדד
0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%		שיעור גידול בתגמול ⁽¹⁾

שיעורי עזיבה משתנים לפי גיל ומגדר ומשקפים שיעור עזיבה משוקלל של כ-7.5% לשנה.

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			
2017	2017	2018		
מבוקר	בלתי מבוקר			שיעור היוון
1.48%	1.71%	1.25%		
0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%		שיעור גידול בתגמול ⁽¹⁾

ב. השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת			
31 בדצמבר		31 במרץ	31 בדצמבר		31 במרץ	
2017	2017	2018	2017	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר		שיעור היוון
451	428	444	(381)	(363)	(375)	

* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

(1) שיעור הגידול בתגמול מושפע ממספר תהליכים המביאים לגידול בעלות השכר ומשקפים שיעור גידול ממוצע של כ-1.5% לשנה במונחים ריאליים. תהליכים אלה כוללים קידומים ושינויים בהגדרות תפקיד, ותק ודירוג.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(4) נכסי תוכנית

התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי. חישוב זה מביא בחשבון, בין היתר, את ההסתברות לפרישה מוקדמת בתנאים מיטיבים בכל אחד מהמסלולים הרלוונטיים (פיצויים בשיעורים מוגדלים או פנסיה מוקדמת), את סכומי ההתחייבות בעת הפרישה ואת שווי היעודות באותו מועד. בנוסף, לאור הסכמי העבודה הקיימים בבנק ומהות הסכמי הפרישה בבנק, חשיפת הבנק לשינויים (חיוביים או שליליים) בשווי היעודות, הינה מצומצמת לאור קיומו של סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, לפיו במקרה של עזיבת העובד, הגיעו לגיל הפרישה הקבוע בחוק, או יציאת העובד לפנסיה מוקדמת, הבנק אינו נדרש או נוהג לבצע השלמה ליעודות במקרים ששווין ירד או אינו מכסה את הגידול שחל בשכר. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פיטורין לעובדי, מכוסה בעיקרה על-ידי יעודות אשר מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים.

להלן יתרות ההתחייבות לפיצויי פיטורין והיעודות לפיצויי פיטורין:

31 בדצמבר	31 במרץ		
2017	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
3,731	3,701	3,707	התחייבות לפיצויים
(3,604)	(3,568)	(3,582)	יעודות לפיצויים
127	133	125	התחייבות נטו

יודגש כי חשיפת ההתחייבות נטו של הבנק לשינויים בשווי היעודות, משוקללת בהסתברות לפרישה במסלול פיצויים אינה מהותית. כך לדוגמא, במקרה של ירידה בשיעור של 10% בשווי ההוגן של היעודות לפיצויים תגדל ההתחייבות נטו בסך של כ-20 מיליון ש"ח. היעודות לפיצויי פיטורין מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים. כ-45% מסך יתרות היעודה לפיצויי פיטורין מופקדות בקרן הגימלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ (קג"מ). יתרת הסכומים מופקדים במספר רב של קופות-גמל לפיצויי פיטורין, והכל בהתאם לבחירת העובדים.

ג. תזרימי מזומנים

(1) הפקדות

הפקדות בפועל		תחזית	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017	2017	2018	*2018
מבוקר	בלתי מבוקר		
185	43	43	186
			הפקדות

* אומדן הפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2018.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ג. תזרימי מזומנים (המשך)

(2) הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	
2018	399
2019	488
2020	368
2021	343
2022	312
2023-2027	1,245
2028 ואילך	2,253
סך-הכל	5,408

הסכם השכר בין הנהלת הבנק לבין ועד ארגון העובדים של הבנק, שהיה בתוקף בשנים 2013-2017 וחל על עובדי הבנק שאינם בחוזה אישי, הסתיים בתום שנת 2017. הצדדים נערכים לכניסה למשא ומתן לקראת הסכם חדש.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות

א. דיבידנד

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק החל מהרבעון הראשון של שנת 2017 היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בשיקולים עסקיים, בהוראת כל דין ובמגבלות על חלוקה.

ב. תשלום דיבידנד

ביום 23 במאי 2018 דירקטוריון הבנק החליט על חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-40% מרווחי הרבעון הראשון של שנת 2018 בסך של כ-251 מיליון ש"ח המהווה 18.825 אגורות לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ב. הדירקטוריון קבע את יום 4 ביוני 2018 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 12 ביוני 2018 כיום התשלום.

להלן פרטים בדבר דיבידנד ששולם:

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה באגורות	דיבידנד ששולם במזומן במיליוני ש"ח
25.03.2018	11.04.2018	18.345	245
27.11.2017	14.12.2017	14.08	188
14.08.2017	31.08.2017	24.365	325
23.05.2017	13.06.2017	22.980	307
29.03.2017	18.04.2017	3.105	41

ג. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 3 כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות.

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן הזכויות שאינן מקנות שליטה שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי, נוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנת 2017 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עמד על 80% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 50%. בשנת 2018 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עומד על 100% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 40%.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. הלימות הון בנתוני המאוחד

31 בדצמבר 2017	31 במרץ 2017	31 במרץ 2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
36,582	35,731	36,637	הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
1,221	1,221	977	הון רובד 1 נוסף
37,803	36,952	37,614	סך-הכל הון רובד 1 ⁽¹⁾
9,728	10,538	9,016	הון רובד 2
47,531	47,490	46,630	סך-הכל הון כולל ⁽¹⁾

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
295,986	290,010	303,068	סיכון אשראי ⁽²⁾
5,114	5,174	4,692	סיכונים שוק
23,672	23,517	23,779	סיכון תפעולי
324,772	318,701	331,539	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽²⁾

באחוזים			
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.26%	11.21%	11.05%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
11.64%	11.59%	11.35%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.64%	14.90%	14.06%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
10.23%	10.20%	10.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾
13.73%	13.70%	13.73%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾

(1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: התאמות בגין תוכנית ההתייעלות), אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות ראה [סעיף 1. להלן](#).

(2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 800 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2018, 853 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017 ו-1,013 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2017 בשל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים החל משנת 2017.

(3) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור לתאריכי הדוחות הכספיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. הלימות הון בנתוני המאחד (המשך)

31 בדצמבר 2017	31 במרץ 2017	31 במרץ 2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		באחוזים
4. חברות בת משמעותיות			
ישראל			
19.83%	19.17%	19.80%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
19.83%	19.17%	19.80%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
20.89%	20.23%	20.86%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%	8.00%	8.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽¹⁾
11.50%	11.50%	11.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽¹⁾
בנק הפועלים שוויץ⁽³⁾			
15.93%	24.25%	22.69%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
15.93%	24.25%	22.69%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
16.00%	24.32%	22.77%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%	8.00%	8.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
11.20%	11.20%	11.20%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
בנק פודיטיף⁽³⁾			
25.56%	22.98%	29.04%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
25.81%	23.36%	29.04%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.00%	12.00%	12.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

- (1) השיעורים הנדרשים הינם בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 472 הכוללת הקלה לסולק לעניין דרישות ההון העצמי והינם בתוקף החל מחודש יוני 2016.
- (2) בנק פודיטיף אינו מיישם את הוראות באזל 3 ולכן הנתונים מוצגים לפי הוראות באזל 2.
- (3) בהתאם למדווח לרגולטור המקומי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ה. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2017	31 במרץ 2017	31 במרץ 2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
הון עצמי רובד 1			
36,004	35,078	36,216	סך ההון
24	(11)	(83)	הבדלים בין סך ההון לבין הון עצמי רובד 1
36,028	35,067	36,133	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים התאמות פיקוחיות וניכויים:
(32)	(35)	(40)	מסים נדחים לקבל
-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור
(24)	(25)	(28)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(56)	(60)	(68)	סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תוכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
610	724	572	סך התאמות בגין תוכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1*
36,582	35,731	36,637	סך-הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 1 נוסף			
1,221	1,221	977	הון רובד 1 נוסף - מכשירים, לפני ניכויים
-	-	-	הון רובד 1 נוסף - סך-הכל ניכויים
1,221	1,221	977	סך-הכל הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
37,803	36,952	37,614	סך-הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 2			
6,028	6,913	5,228	הון רובד 2 - מכשירים, לפני ניכויים
3,700	3,625	3,788	הון רובד 2 - הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
9,728	10,538	9,016	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
-	-	-	ניכויים:
-	-	-	סך-הכל ניכויים - הון רובד 2
9,728	10,538	9,016	סך-הכל הון רובד 2
47,531	47,490	46,630	סך-הכל הון כולל

* התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

1. השפעת הוראות המעבר והתאמות בגין תוכנית התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר 2017	31 במרץ 2017	31 במרץ 2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		באחוזים
יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.01%	10.91%	10.85%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר בהוראה 299 ולפני השפעת התאמות בגין תוכנית התייעלות
0.04%	0.04%	-	השפעת הוראות המעבר
11.05%	10.95%	10.85%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת התאמות בגין תוכנית התייעלות
0.21%	0.26%	0.20%	השפעת התאמות בגין תוכנית התייעלות*
11.26%	11.21%	11.05%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

* התאמות בגין תוכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

2. רכיבי הון הנתונים לתנודות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה ופרישה.
- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מניירות-ערך זמינים למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.

להלן קנה מידה להשפעות קיטון בהון וגידול בנכסי סיכון על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2018:

השפעת גידול ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון	השפעת קיטון ב-100 מיליוני ש"ח בהון עצמי רובד 1	
באחוזים		
(0.03%)	(0.03%)	בנק בנתוני המאוחד
(1.32%)	(0.71%)	ישראל

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ח. יעד הלימות הון

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי של 13.5% וזאת, החל מיום 1 בינואר 2017. בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2015 התווספה ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים. דרישה זו יושמה בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי הנתונים ליום 31 במרץ 2018, הינם 10.23% ו-13.73%, בהתאמה.

על-פי החלטת דירקטוריון הבנק, יעד יחס הון עצמי רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2017 עומד על 10.75%.

ט. דרישות הון בגין חובות בביטחון נכס למגורים

ביום 15 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 203 בנושא חובות בביטחון נכס למגורים, לפיו הלוואות המובטחות במלואן על-ידי משכנתאות על נכס למגורים בשיעור מימון הגבוה מ-60%, תשוקללנה בשיעור של 60%. ההוראה נכנסה לתוקף ביום פרסומה וחלה על הלוואות בביטחון נכס למגורים אשר ניתנו מיום 15 במרץ 2018.

י. התייעלות תפעולית

השפעת עלויות תוכנית התייעלות על יחסי הלימות הון, המוערכת בכ-0.2% ליום 31 במרץ 2018, נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017. בחודש יוני 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן", אשר מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כוח אדם, גם אפשרויות לצמצום עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה וההנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי (להלן: התייעלות בתחום הנדל"ן).

במסגרת זאת, על מנת לעודד יישום תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, הפיקוח יאשר לבנקים הקלות בנושא הלימות הון, בהתאם למכתב הנוסף, הוארך תוקפו של המכתב המקורי עד ליום 30 ביוני 2018.

יא. הנפקה פרטית של כתבי התחייבויות נדחים (CoCo)

כחלק ממסגרת גיוסים של מכשירי חוב והון משני בסך של 6 מיליארד ש"ח לשנת 2018 שאישר דירקטוריון הבנק, ביום 26 לאפריל 2018 ביצעה פועלים הנפקות (חברה בת בבעלות מלאה המשמשת זרוע הנפקות של הבנק) הנפקה פרטית למשקיעים מוסדיים של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון ספיגת הפסדים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202, אשר יהוו חלק מהון רובד 2 של הבנק, צמודים למדד ונושאים ריבית שנתית בשיעור של 1.42% בסכום קרן כולל של כ-1.06 מיליארד ש"ח, לפירעון בשנת 2028. פועלים הנפקות תהא רשאית לרשום את כתבי ההתחייבות הנדחים כאמור למסחר ברשימה הראשית בבורסה. עד למועד הרישום למסחר ברשימה הראשית בבורסה, ככל שיבוצע, יישאו כתבי ההתחייבות הנדחים ריבית שנתית בשיעור כאמור ובתוספת שיעור שנתי של 0.2%.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

יב. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 6%. יחס המינוף של הבנק ושל חברות ושל משמעותיות בישראל מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218 בדבר "יחס מינוף". יחס המינוף של חברות בנות בנקאיות בחו"ל מוצג בהתאם להוראות הרגולטוריות והיחסים הנדרשים בכל תחום שיפוט, ככל שקיימים.

31 בדצמבר 2017	31 במרץ 2017	31 במרץ 2018
מבוקר	בלתי מבוקר	
	במיליוני ש"ח	
א. בנתוני המאוחד		
37,803	36,952	37,614
513,037	506,326	509,845
הון רובד 1*		
סך החשיפות**		
באחוזים		
7.37%	7.30%	7.38%
6.00%	6.00%	6.00%
יחס מינוף		
יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים		

ב. חברות בת משמעותיות

ישראל		
12.52%	11.86%	12.37%
5.00%	5.00%	5.00%
יחס מינוף		
יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים		
בנק הפועלים שוויץ**		
7.04%	10.40%	7.65%
יחס מינוף		
בנק פזיטיף		
14.29%	18.96%	22.60%
3.00%	3.00%	3.00%
יחס מינוף		
יחס מינוף מזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית		

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2018, המוערכת בכ-0.12% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

** על-פי הרגולציה המקומית בשוויץ לא קיימת דרישת מינימום ליחס מינוף.

השפעת קיטון	השפעת גידול
ב-100 מיליוני ש"ח	ב-1 מיליארד ש"ח
בהון רובד 1	בסך החשיפות
באחוזים	

ג. להלן השפעות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2018:

(0.01%)	(0.02%)	בנק בנתוני המאוחד
(0.53%)	(0.45%)	ישראל

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. יחס כיסוי הנזילות

הבנק מחשב את יחס הנזילות "סולו" ובמאחד מדי יום, בחלוקה לשקלים ומטבע-חוץ, ועוקב אחר היחס בחברות הבנות (אשר נדרשות לעמוד במגבלות נזילות פנימיות המותאמות לאופי פעילותן). היחסים מדווחים כממוצע התצפיות היומיות. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון המדווח הינו 62. חברות כרטיסי אשראי פטורות מחישוב עצמאי אך נכללות בנתוני המאחד.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018	באחוזים
א. בנתוני המאחד⁽¹⁾			
122%	128%	119%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק⁽²⁾			
120%	122%	116%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ג. חברות בת משמעותיות*			
בנק הפועלים שוויץ			
200%	226%	207%	יחס כיסוי נזילות בהתאם לרגולציה המקומית
80%	80%	90%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית**

* בשלב זה, חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקן 342. בהמשך, חברות כרטיסי האשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי, אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן. כמו-כן, בנק פוזיטיף אינו כפוף בתורכיה להוראת יחס כיסוי נזילות.

** יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית גדל ב-10% כל שנה עד לשיעור של 100% בשנת 2019.

(1) החל מיום 1 בינואר 2017 היחס במאחד מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות.

(2) היחס בתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות. בהתאם לפרסום בנק ישראל בקובץ שאלות ותשובות מיום 29 בספטמבר 2016 בנושא הכללה בדיווח סולו של תאגיד בנקאי, חברות בת המחזיקות נכסים נזילים עבור התאגיד, החל מיום 1 ביולי 2017 חישוב יחס כיסוי נזילות סולו כולל חברות בנות אלו.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר	31 במרץ		
2017	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
397	440	374	(1) התחייבות לרכישת ניירות-ערך
4	58	35	(2) הקמה של בניינים וציוד ורכישתם
			(3) חוזי שכירות לזמן ארוך - דמי שכירות של בניינים וציוד בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות:
154	161	154	בשנה הראשונה
148	160	144	בשנה השנייה
121	140	120	בשנה השלישית
110	108	110	בשנה הרביעית
102	98	102	בשנה החמישית
576	539	573	מעל חמש שנים
1,211	1,206	1,203	סך-הכל דמי שכירות של בניינים וציוד

(4) פעילות מכירת אשראי

הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
186	186	101	הערך בספרים של האשראי שנמכר
190	190	119	תמורה שהתקבלה במזומן
4	4	18	סך-הכל רווח (הפסד) נטו ממכירת אשראי

ב. תביעות משפטיות

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד קבוצת הבנק בנושאים שונים ליום 31 במרץ 2018, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible), מסתכם בכ-165 מיליוני ש"ח.

א. לפרטים בדבר פירוט התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים, ראה ביאור 25.ג (א) דוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017 (להלן: "הביאור השנתי ל-2017").

למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים, ביחס למפורט בביאור השנתי ל-2017 בקשר לתביעות נגד קבוצת הבנק, למעט כמפורט להלן:

1. באשר לתביעה שפורטה בסעיף 7 לביאור השנתי ל-2017, בחודש מאי 2018, נפתח בין הצדדים הליך גישור.
2. בחודש אפריל 2018, נקבע לוח זמנים לבירור הליך ערעור שנפתח בפני בית המשפט לערעורים של מחוז קולומביה בארצות-הברית, על פסק דינו של בית המשפט הפדרלי בווישינגטון DC, אשר דחה את התביעה שהוגשה, על-ידי מספר גורמים פלסטיניים, נגד שורה ארוכה של נתבעים וביניהם הבנק. התביעה נסובה, לטענת התובעים, בפעילות ישראל במזרח ירושלים, שטחי יהודה ושומרון ורצועת עזה והסיוע שהנתבעים מעניקים לפעילות זו. ביחס לבנק נטען כי הסיוע נעשה, בין היתר, באמצעות העברות הכספיים שבוצעו דרך סניפי הבנק בארצות-הברית, מימון פעילות ביהודה ושומרון וכיו"ב. נימוקי הערעור מטעם התובעים המקוריים טרם הובאו לידיעת הבנק. סכום התביעה שנדחה עמד על 1 מיליארד דולר של ארצות-הברית כנגד כל הנתבעים.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. תביעות משפטיות (המשך)

- בחדש מרץ 2018 הוגש ערעור לבית המשפט העליון על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, שדחה את הבקשות להגשת התביעות הייצוגיות נגד מספר בנקים וחברות כרטיסי אשראי (ובניהן ישראל כרטיס ופועלים אקספרס) ושפורטו בסעיף 6 ובסעיף 8 לביאור השנתי ל-2017, בעניין גביית יתר של עמלות בפעילות של המרה ומשלוח של מטבע-חוץ. סכום הערעור הועמד על 11 מיליארד ש"ח.
- באשר לבקשה להגשת תביעה ייצוגית שפורטה בסעיף 2 לביאור השנתי ל-2017 שהוגשה נגד חמישה בנקים והבנק בתוכם בעניין גביית עמלה בגין העברות מטבע-חוץ, בחדש מרץ 2018, דחה בית המשפט את הבקשה.
- באשר לערעור לבית המשפט העליון שפורט בסעיף 10 לביאור השנתי ל-2017, שהוגש על פסק דין שדחה בקשה להגשת תביעה ייצוגית נגד שלושה בנקים והבנק בתוכם בעניין גביית ריבית דריבית בהלוואות לדור, בחדש מרץ 2018, הערעור נדחה.

ב. כמו-כן, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, כמפורט להלן, שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן ולפיכך לא בוצעה בגינם הפרשה:

- ביום 7 במאי 2018, הוגשו לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק ובנק נוסף. התביעה אינה נוקבת בסכום אך המבקש מעריך כי מדובר בסכום גבוה, בהיקף של מיליוני ש"ח ואולי אף למעלה מכך. עניינה של הבקשה בטענה לפיה הבנק גובה עבור הפקדת שיק דחוי באמצעות מכשיר לשירות עצמי או באמצעות יישומון במכשיר סלולרי, עמלה לפי תעריף של הפקדת שיק דחוי בדלפק, בעוד שהיה עליו לגבות עמלה לפי תעריף של הפקדת שיק דחוי בשידור, שהינה בשיעור נמוך יותר.
- ביום 1 במאי 2018, הוגשו לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק. התביעה אינה נוקבת בסכום אך המבקש מעריך שסכום התביעה גדול מ-2.5 מיליוני ש"ח. עניינה של הבקשה בעמלה שהבנק גובה עבור הדפסה או הפקה של מסמכים המצויים במאגרו הממוחשב של הבנק לבקשת לקוח, בניגוד לדין ולתעריפון הבנק.
- ביום 4 בדצמבר 2017, הוגשו לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד ישראל כרטיס בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ, שתיהן חברות בת של הבנק (להלן ביחד: "הנתבעים"). סכום התביעה הנקוב בכתב התביעה הינו 180 מיליוני ש"ח. עניינה של הבקשה בטענה לפיה, בחדש דצמבר 2013 העלו הנתבעים את גובה עמלת דמי הכרטיס ללקוחות הבנק, על-ידי שינוי מדרג ההנחות והפטורים מעמלת דמי כרטיס וזאת, בחוסר תום לב ותוך עשיית עושר ולא במשפט.
- ביום 27 ביוני 2017 הוגשו לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק. התביעה אינה נוקבת בסכום. עניינה של הבקשה בטענה לפיה, הבנק גבה עמלת ליווי פיננסי שלא כדון מיחידים או מעסקים קטנים, כאשר חישב עמלה זו כאחוז מתוך הסכום הכולל של עלות בניית הדירה בתוספת עלות הקרקע ולא כאחוז מתוך סכום האשראי שהעמיד הבנק ללקוח. בדיון שנערך ביום 13 בפברואר 2018 הורה בית המשפט על קבלת עמדת המפקחת על הבנקים בקשר עם המחלוקת בין הצדדים.

ג. במהלך שנת 2011, בעקבות הודעת רשויות שוויץ לבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ (להלן: "הפועלים שוויץ"), כי מספר בנקים שוויצריים ובהם הפועלים שוויץ נחקרים על-ידי רשויות של ארצות-הברית בקשר עם חשד או חשש לסיוע ללקוחות אמריקאים בהעלמת מס מרשויות ארצות-הברית, מסר הפועלים שוויץ לרשויות שוויץ מידע סטטיסטי אודות עסקיו עם לקוחות אמריקאים על מנת שיעבירו אותו לרשויות ארצות-הברית. ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם כי שלטונות ארצות-הברית ושוויץ הגיעו להסדר ("ההסדר השוויצרי") לפיו בנקים שוויצריים מקטיגוריה 2 אשר יבחרו להצטרף להסדר השוויצרי ויעמדו בתנאים (ביניהם, תשלום קנס, מסירת מידע נרחב אודות החשבונות של לקוחותיהם האמריקאים, אודות כספים שהתקבלו מבנקים אחרים ועוד), לא יועמדו לדין בארצות-הברית בקשר עם עניינים המהווים חלק מהסדר זה. ההסדר השוויצרי מגדיר "קטגוריה 2" כקטגוריה שמתייחסת לבנקים שאינם נתונים לחקירה ושיכולים להצטרף להסדר ולחתום על הסכם אי העמדה לדין (Non-Prosecution Agreement). באותו היום הודיע משרד המשפטים האמריקאי במכתב לבא כוחו של הפועלים שוויץ, כי בהתאם להוראות ההסדר, בנק הפועלים שוויץ לא ייכלל בו בהיותו נתון לחקירה. במכתב האמור לא פורטו טענות או דרישות כלשהן.

החל מראשית שנת 2015 בעקבות דרישות ובקשות שהתקבלו בבנק משרד המשפטים האמריקאי (ה-DOJ), מחלקת השירותים הפיננסיים של מדינת ניו-יורק (ה-NYDFS) וה-Federal Reserve, קבוצת הבנק, בסיוע יועציה המשפטית, מעבירה לרשויות האמריקאיות האמורות נתונים, מידע ומסמכים מקבוצת הבנק בקשר עם פעילות קבוצת הבנק מול לקוחות אמריקאים, ככל שהדבר ניתן ובגבולות הדין. החקירה ואיסוף המידע והמסמכים כמו גם עדכון ותיקוף מאגר המידע הכמותי ביחס ללקוחות האמריקאים של הבנק ושל בנק הפועלים שוויץ (לרבות הסניף בלוקסמבורג והסניף בסינגפור אשר נסגר בשנת 2012) טרם הסתיימו. כחלק מהחקירה הועברו לרשויות בארצות-הברית נתונים ומידע כמותי אודות לקוחות אמריקאים בבנק ובהפועלים שוויץ הגם שעדכון המאגר טרם הושלם. כמו-כן, לבקשת ה-DOJ הנתונים הכמותיים המתודולוגיה ואופן הבדיקות שערכה קבוצת הבנק נבדקים ומתוקפים במקביל באמצעות צדדים שלישיים (Independent Examiner). אף הליך זה טרם הושלם.

בשלב זה, מחקירת הרשויות האמריקאיות לא הסתיימה, טרם הושגה הסכמה עם הרשויות האמריקאיות בדבר סוג, אופי ומתכונת ההסדר או ההסדרים המוסכמים (אם יושגו) ובכלל זה האם יגובש הסדר כולל לקבוצת הבנק או הסדרים נפרדים ושוניים לבנק ולהפועלים שוויץ. קיים מנעד של אפשרויות לדרגת החומרה של ההסדרים ולמידת האחריות לביצוע עבירות על הדין האמריקאי שיידרשו בנק הפועלים והפועלים שוויץ לקחת על עצמם במסגרת הסדר או הסדרים מוסכמים (אם יושגו). הסדר או הסדרים מוסכמים עם ה-DOJ יכול יהיו מסוג של Non-Prosecution Agreement, Deferred Prosecution Agreement או Plea Agreement. שורה של שיקולים עלולים להשפיע לרעה על ההסדר או ההסדרים (אם יושגו) ובכללם טענות אפשריות ביחס לפעולות מסוימות של בכירים לשעבר בהפועלים שוויץ שעלו במסגרת החקירה, אופי והיקף שיתוף הפעולה עם ה-DOJ וקביעות ביחס לחומרת המעשים והיקפי הפעילות.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

בשלב זה, טרם החל בין נציגי הבנק לבין הרשויות האמריקאיות משא ומתן בדבר הסכומים שתידרש קבוצת הבנק לשלם לרשויות האמריקאיות במסגרת הסדר או הסדרים מוסכמים אפשריים עמן וטרם הוגדרו המתודולוגיות לחישובם. לפיכך, לא ניתן לדעת בשלב זה האם חישוב איזה מרכיביו של הסדר אפשרי יתבסס על המתודולוגיה הקבועה בהנחיות הענישה בדין האמריקאי (United States Sentencing Guidelines), או, לחלופין, על המתודולוגיה המיושמת בהסדרים המבוצעים תחת קטגוריה 2 להסדר השוויצרי (אשר למיטב ידיעת הבנק לא יושמה בעבר ביחס למוסדות פיננסיים בגין פעילות מחוץ לשוויץ). כמו-כן, טרם סוכמו הקריטריונים לקביעת אוכלוסיית הלקוחות שבגינה עלולה קבוצת הבנק להידרש לשלם לרשויות האמריקאיות או הרכיבים שעליהם יבוסס חישוב התשלום על-פי הסדר אפשרי בהתייחס לאוכלוסיית הלקוחות הרלוונטית. בין הרכיבים עליהם מבוססים הסדרים בתיקים דומים עם ה-DOJ נמנים, בין היתר, רכיב של תשלום בגין סכום אובדן המס שנגרם לרשויות המס בארצות-הברית בגין לקוחות אמריקאים (להלן: "רכיב אובדן המס"), רכיב ההכנסות שהפיקה קבוצת הבנק מלקוחות אמריקאים (להלן: "רכיב ההכנסות מלקוחות אמריקאים") ורכיב של קנס עונשי (להלן: "רכיב הקנס"). הגם שמדובר ברכיבים נפרדים ושונים על-פי הדין האמריקאי, למיטב ידיעת הבנק, קיימת תחליפיות מסוימת בין רכיבים אלו, באופן שמקשה לחזות אילו רכיבים יכללו בהסדר, ככל שיגובש. יתרה מכך, בחינת המידע הפומבי הקיים ביחס להסדרים בתיקים דומים של ה-DOJ בבנקים אחרים אשר לא היו רשאים להיכלל בקטגוריה 2 של התוכנית השוויצרית מעלה כי קיימת שונות רבה בין המתודולוגיות אשר יושמו בכל הסדר, באופן שמקשה על הסתמכות על הסדרים אלה לקביעת המתודולוגיות שלפיהן יחושבו הסכומים שתידרש קבוצת הבנק לשלם ל-DOJ.

בטרם השלמת עדכון ותיקוף מאגר הלקוחות האמריקאים והגעה להסכמות עם הרשויות האמריקאיות בדבר הקריטריונים לקביעת אוכלוסיית הלקוחות הרלוונטיים לחישוב, התקופות הרלוונטיות לחישוב, רכיבי החישוב ואופן החישוב קבוצת הבנק ויועציה המשפטיים אינם יכולים להעריך באופן מהימן את היקף או טווח החשיפה.

עם זאת, כעולה מהסדרים של בנקים אחרים ומשיחות שהתקיימו עם ה-DOJ במהלך החודשים האחרונים בהן נדונו היבטים מסוימים הנוגעים לאופן חישוב הסכומים שתידרש קבוצת הבנק לשלם, אגב תהליך איסוף הנתונים והמידע שעודנו נמשך, מעריך הבנק, כי הסכומים שתידרש קבוצת הבנק לשלם ל-DOJ יכללו, לכל הפחות, את השבת סכומי רכיב אובדן המס שנגרם לרשויות המס בארצות-הברית על-ידי לקוחות אמריקאים מסוימים שקיבלו מקבוצת הבנק שירותים מסוימים (כדוגמת, בין היתר, חשבונות קוד, הלוואות גב-אל-גב או ניהול חשבון באמצעות חברות המאגדות במדינות אף-שור). ההפרשה שכלל הבנק בדוחותיו מבוססת על רכיב זה וחושבה בהתבסס על המידע הכמותי הקיים בידי קבוצת הבנק נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים בגין לקוחות אלה. המידע שעל בסיסו בוצעה ההפרשה עודנו כפוף לעדכון ולתיקוף. לפיכך, אפשר שקבוצת הבנק תידרש לשלם גם בגין לקוחות אמריקאים נוספים, עם זאת אפשר שטענות קבוצת הבנק ביחס ללקוחות מסוימים תתקבלנה ואלו ייחורגו מהאוכלוסייה הרלוונטית לתשלום.

ההפרשה הכלולה בדוחותיו הכספיים בקשר עם החשיפה ל-DOJ מתייחסת לרכיב אובדן המס בלבד (שלהערכת הבנק הינו גבוה מסכום רכיב ההכנסות מלקוחות אמריקאים) ואינה כוללת רכיב של קנס עונשי או רכיב הכנסות מלקוחות אמריקאים. ההפרשה גם אינה מתבססת על האפשרות של יישום נוסחת קטיגוריה 2 ביחס לפעילות בשוויץ של הפועלים שוויץ. המשמעות הכספית של הוספת רכיבים אלה, כולם או חלקם, או יישום הנוסחה כאמור יכול שתהא משמעותית.

הגם שהבנק מעריך שהוא צפוי לשלם סכומים גם ביחס ל-NYDFS במסגרת הסדר עם ה-NYDFS לכשיגובש, ואפשר שסכומים אלה יהיו משמעותיים, בשלב זה קבוצת הבנק ויועציה המשפטיים אינם יודעים להעריך באופן מהימן את היקף החשיפה בעניין זה.

במהלך התקופה שחלפה מפרסום הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2017 המשיכה קבוצת הבנק לעדכן ולטייב את מאגר המידע הכמותי ביחס ללקוחות האמריקאים של הבנק ושל בנק הפועלים שוויץ. בהתבסס על האמור ועל המידע הכמותי המעודכן בדבר אוכלוסיית הלקוחות האמריקאים הקיים בידי קבוצת הבנק נכון למועד פרסום הדוח, מידע אשר כפוף לעדכון ולתיקוף כאמור, הגדיל הבנק ברבעון הראשון של שנת 2018 את סכום ההפרשה בקשר עם החשיפה הנובעת מחקירת הרשויות האמריקאיות בסך של כ-17 מיליון דולר (כ-60 מיליון ש"ח), המתווספים לסך כולל של כ-348 מיליון דולר אשר הופרשו בעבר. בהתאם, סכום ההפרשה הכולל בעניין זה עומד, נכון ליום 31 במרץ 2018, על סך השווה לכ-365 מיליון דולר (כ-1,283 מיליון ש"ח), סכום זה כולל גם הפרשה בגין חשיפה לסכומים כלפי רשויות אחרות בארצות-הברית (שאינן ה-DOJ) בשיעור של 30% מסכום ההפרשה בגין ה-DOJ. זאת, בהמשך להוראת הפיקוח על הבנקים שניתנה לבנק ביחס לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2016 לאחר שהפיקוח על הבנקים בחן את הנסיבות ומטעמי שמרנות מקצועית.

בשלב זה, בהתבסס בין היתר על עמדת יועציו המשפטיים והמקצועיים, אין ביכולתו של הבנק להעריך באופן מהימן את היקף החשיפה או טווח החשיפה בנושא זה הן במישור הכספי והן במישור השלכות אפשריות אחרות. עם זאת, הבנק מעריך, כי היקף החשיפה הכוללת גדול מסכום ההפרשה שכלל הבנק בדוחותיו באופן שבו הסכומים הכוללים שתשלם קבוצת הבנק במסגרת הסדרים עם הרשויות האמריקאיות (אם ישגו), יהיו גבוהים משמעותית מסכום ההפרשה, הגם שאין ביכולתו, כאמור לעיל, לאמוד סכומים אלו. בהתאם לכללי החשבונאות החלים על הבנק, לצורך הכללת ההפרשה בדוחות הכספיים ערכה קבוצת הבנק מספר תרחישים להפסד הצפוי מהשלכות החקירה. מאחר ואין ביכולתו של הבנק לקבוע מי מהתרחישים האמורים מהווה אומדן טוב יותר להפסד הצפוי, ההפרשה שכלל הבנק מחושבת על בסיס התרחיש המינימלי מבין התרחישים האמורים בהתבסס על המידע הכמותי הקיים בידי קבוצת הבנק נכון למועד פרסום הדוח. יודגש כי יועציו המשפטיים של הבנק אינם יודעים להעריך את ההסתברות להתקיימות איזה מהתרחישים האמורים אשר נערכו כאמור מטעמים חשבונאיים לצורכי הכללת הפרשה בדוחות, ויכול שקיימים גם תרחישים נוספים. אפשר גם שבמסגרת הסדר עם הרשויות האמריקאיות תהא רשאית קבוצת הבנק להחריג לקוחות מסוימים מהאוכלוסייה הרלוונטית לתשלום או לבצע הפחתות אחרות לסכומי התשלום, החרגות או הפחתות אלה, כמו גם תוספות אפשריות לאוכלוסייה הרלוונטית, לא יושמו במסגרת חישוב ההפרשה.

יודגש כי אין בביצוע הפרשה זו או בפרוט היקפי החשיפה כאמור, משום הודאה בטענה כלשהיא שעלולה לעלות כנגד קבוצת הבנק על-ידי הרשויות בארצות-הברית או על-ידי כל גורם אחר.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. במהלך שנת 2015 הגיש משרד המשפטים האמריקאי לבית המשפט הפדרלי בניו-יורק, כתב אישום נגד בכירים בארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ואחרים, בעבירות שוחד, תרמית ועבירות קשורות. בחודש דצמבר 2015 פורסם כתב אישום חדש אשר החליף את כתב האישום המקורי (Superseding Indictment). על-פי כתב האישום המקורי וה-Superseding Indictment נאשמים מסוימים החזיקו חשבונות בבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ וביצעו עסקות כספיות הקשורות לכאורה לפרשה, בחשבונות אלה.

על פי המדווח, כחלק מהפרשה חוקרות הרשויות האמריקאיות גם מוסדות פיננסיים שונים. במסגרת זו, משרד המשפטים האמריקאי חוקר האם קבוצת הבנק הפרה חקיקה פלילית בארה"ב הנוגעת למרמה ולהלבנת הון, בקשר עם חשבונות בנק שהוחזקו בקבוצת הבנק על-ידי נאשמים מסוימים המעורבים בפרשה. במסגרת זו נמסרו לבנק צווי גילוי מסמכים ובקשות שונות לקבלת מידע וחומרים. בכפוף להוראות החוקים הרלוונטיים החלים על הגופים השונים בקבוצת הבנק, נמסרו לרשויות מידע ומסמכים בהיקף משמעותי. כמו-כן, משרד המשפטים האמריקאי קיים ראיונות עם חלק מעובדי הבנק. קבוצת הבנק מתקדמת בצורה משמעותית בביצועה של חקירה פנימית שהיא מנהלת בקשר עם נושא זה באמצעות עורכי דין חיצוניים, והיא משתפת פעולה עם הרשויות. על פי חוות דעת יועציה המשפטיים של קבוצת הבנק לא ניתן בשלב זה להעריך האם קבוצת הבנק תישא בחבות כלשהי במישור הפלילי, האזרחי או הרגולטורי בנושא זה, ולפיכך לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

ה. יישויות בעלות זכויות משתנות (VIE)

הבנק מספק קווי נזילות לגופי איגוח שבהם צדדים שלישיים משמשים כיוצרים. הקווים המסופקים על-ידי הבנק מהווים חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות של אותם גופי איגוח. הבנק אינו מספק חיזוקי אשראי לגופים אלו. סך קווי הנזילות המסופקים לגופי איגוח כאמור לעיל ליום 31 במרץ 2018 הסתכם ב-176 מיליוני ש"ח (50 מיליוני דולר), בהשוואה ל-173 מיליוני ש"ח (50 מיליוני דולר) בסוף שנת 2017. עד ליום 31 במרץ 2018 לא בוצעה משיכה מאף אחד מהקווים האלו. בהתחשב בעובדה שבדרך כלל הבנק מספק חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות לגופי איגוח אלו ואינו מספק להם תמיכה מסוגים אחרים, הבנק קבע כי הוא אינו מחזיק בזכויות משתנות אשר הופכות אותו לנהנה העיקרי ב-VIE כלשהן של אותם גופי איגוח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2018						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
1. נגזרים מגדרים*						
1,731	-	-	1,731	-	-	חוזי Forward
8,441	-	-	-	8,441	-	Swaps
10,172	-	-	1,731	8,441	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
6,302	-	-	-	6,302	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרי ALM***						
141	-	-	-	141	-	חוזי Futures
193,416	157	-	156,071	15,700	21,488	חוזי Forward
53,956	320	2,646	19,685	31,305	-	חוזי אופציה אחרים: אופציות שנכתבו
50,212	288	881	18,898	30,145	-	אופציות שנקנו
782,230	-	10,932	44,361	718,919	8,018	Swaps
1,079,955	765	14,459	239,015	796,210	29,506	סך-הכל נגזרי ALM
367,399	-	-	-	360,149	7,250	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים*						
10,039	-	10,039	-	-	-	חוזי Futures
14,708	-	10,283	4,425	-	-	חוזי אופציה שנסחרים בבורסה: אופציות שנכתבו
14,708	-	10,283	4,425	-	-	אופציות שנקנו
61	-	-	-	61	-	Swaps
39,516	-	30,605	8,850	61	-	סך-הכל נגזרים אחרים
61	-	-	-	61	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
123	123	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
50	50	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
13,202	-	-	13,202	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
1,143,018	938	45,064	262,798	804,712	29,506	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

סך-הכל	31 במרץ 2017					
	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
						1. נגזרים מגדרים*
2,465	-	-	2,465	-	-	חוזי Forward
8,936	-	-	-	8,936	-	Swaps
11,401	-	-	2,465	8,936	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
6,286	-	-	-	6,286	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
						2. נגזרי ALM***
1,693	-	-	-	1,693	-	חוזי Futures
181,089	26	-	140,817	20,419	19,827	חוזי Forward
						חוזי אופציה אחרים:
71,700	250	3,011	20,169	48,270	-	אופציות שנכתבו
69,519	234	1,444	20,568	47,273	-	אופציות שנקנו
531,012	-	9,573	44,592	469,116	7,731	Swaps
855,013	510	14,028	226,146	586,771	27,558	סך-הכל נגזרי ALM
245,952	-	-	-	239,133	6,819	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
						3. נגזרים אחרים*
5,713	-	5,713	-	-	-	חוזי Futures
						חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:
10,914	-	7,955	2,959	-	-	אופציות שנכתבו
10,914	-	7,955	2,959	-	-	אופציות שנקנו
125	-	-	-	125	-	Swaps
27,666	-	21,623	5,918	125	-	סך-הכל נגזרים אחרים
63	-	-	-	63	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
						4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
127	127	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
50	50	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
11,641	-	-	11,641	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
905,898	687	35,651	246,170	595,832	27,558	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
1. נגזרים מגדרים*						
2,076	-	-	2,076	-	-	חוזי Forward
9,922	-	-	-	9,922	-	Swaps
11,998	-	-	2,076	9,922	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
7,843	-	-	-	7,843	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרי ALM***						
3,221	-	-	-	3,221	-	חוזי Futures
177,826	157	-	140,233	14,065	23,371	חוזי Forward
חוזי אופציה אחרים:						
37,869	193	2,712	14,212	20,752	-	אופציות שנכתבו
35,036	176	941	14,230	19,689	-	אופציות שנקנו
658,468	-	9,073	42,737	598,078	8,580	Swaps
912,420	526	12,726	211,412	655,805	31,951	סך-הכל נגזרי ALM
306,428	-	-	-	298,671	7,757	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים*						
10,752	-	10,752	-	-	-	חוזי Futures
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
14,719	-	10,996	3,723	-	-	אופציות שנכתבו
14,719	-	10,996	3,723	-	-	אופציות שנקנו
59	-	-	-	59	-	Swaps
40,249	-	32,744	7,446	59	-	סך-הכל נגזרים אחרים
59	-	-	-	59	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
121	121	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
50	50	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
10,593	-	-	10,593	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
975,431	697	45,470	231,527	665,786	31,951	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2018					
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית	
				אחר	שקל-מדד
1. נגזרים מגדרים*					
118	-	-	9	109	-
121	-	-	11	110	-
2. נגזרי ALM***					
11,417	14	220	4,224	6,535	424
10,582	14	213	3,341	6,666	348
3. נגזרים אחרים*					
737	-	693	44	-	-
740	-	695	45	-	-
4. נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:					
1	1	-	-	-	-
12,273	15	913	4,277	6,644	424
-	-	-	-	-	-
12,273	15	913	4,277	6,644	424
2,463	11	894	1,358	113	87
11,443	14	908	3,397	6,776	348
-	-	-	-	-	-
11,443	14	908	3,397	6,776	348
1,398	10	738	556	94	-

* למעט נגזרי אשראי.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

*** לעניין זה הסדר התחשבות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שניקבעו לעניין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקן מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.

(3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 0 מיליוני ש"ח.

(4) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 7 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

סך-הכל	31 במרץ 2017					
	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
						1. נגזרים מגזרים*
97	-	-	53	44	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
234	-	-	-	234	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
						2. נגזרי ALM***
11,417	11	171	4,461	6,346	428	שווי הוגן ברוטו חיובי
11,865	11	160	4,752	6,450	492	שווי הוגן ברוטו שלילי
						3. נגזרים אחרים*
746	-	708	38	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
746	-	708	38	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
						4. נגזרי אשראי
						נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:
2	2	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
12,262	13	879	4,552	6,390	428	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוּזְזו במאזן
12,262	13	879	4,552	6,390	428	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
1,700	7	769	760	164	-	(1) מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***
12,845	11	868	4,790	6,684	492	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוּזְזו במאזן
12,845	11	868	4,790	6,684	492	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
2,445	1	866	1,478	99	1	(2) מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***

* למעט נגזרי אשראי.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

*** לעניין זה הסדר התחשבות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שניקבעו לעניין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.

(3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 0 מיליוני ש"ח.

(4) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 30 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2017					
	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
						1. נגזרים מגדרים*
107	-	-	57	50	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
206	-	-	7	199	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
						2. נגזרי ALM***
11,097	11	147	4,250	6,244	445	שווי הוגן ברוטו חיובי
11,060	11	137	4,040	6,407	465	שווי הוגן ברוטו שלילי
						3. נגזרים אחרים*
808	-	767	41	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
808	-	767	41	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
						4. נגזרי אשראי
						נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:
1	1	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
12,013	12	914	4,348	6,294	445	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
12,013	12	914	4,348	6,294	445	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
1,818	9	797	797	125	90	(1) מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***
12,074	11	904	4,088	6,606	465	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
12,074	11	904	4,088	6,606	465	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
1,879	8	877	884	109	1	(2) מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***

* למעט נגזרי אשראי.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

*** לעניין זה הסדר התחשבות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שניקבעו לעניין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקן מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.

(3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 0 מיליוני ש"ח.

(4) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 25 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

ליום 31 במרץ 2018						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	בורסות	
12,273	4,905	57	1,594	5,661	56	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(7,525)	(1,031)	-	(1,364)	(5,130)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,202)	(697)	(53)	(48)	(404)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
3,546	3,177	4	182	127	56	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
10,824	4,572	41	1,637	4,311	263	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(4,016)	(996)	-	(725)	(2,295)	-	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
6,808	3,576	41	912	2,016	263	הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני
23,097	9,477	98	3,231	9,972	319	סיכון אשראי חוץ-מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
11,443	2,454	4	2,369	6,257	359	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
						יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
(7,525)	(1,031)	-	(1,364)	(5,130)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
3,918	1,423	4	1,005	1,127	359	מכשירים פיננסיים
						סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2017						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	בורסות	
12,262	3,352	65	2,057	6,741	47	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(7,800)	(714)	-	(1,690)	(5,396)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,170)	(56)	-	(172)	(942)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
3,292	2,582	65	195	403	47	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
9,184	3,860	88	1,448	3,787	1	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(3,259)	(811)	-	(678)	(1,770)	-	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
5,925	3,049	88	770	2,017	1	הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני
21,446	7,212	153	3,505	10,528	48	סיכון אשראי חוץ-מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
12,845	3,858	53	2,379	6,116	439	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
						יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
(8,877)	(618)	(8)	(2,060)	(6,191)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
3,968	3,240	45	319	(75)	439	מכשירים פיננסיים
						סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

- (1) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 0 מיליוני ש"ח (31.03.17: 0 מיליוני ש"ח, 31.12.17: 0 מיליוני ש"ח).
 (2) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (3) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 7 מיליוני ש"ח (31.03.17: 30 מיליוני ש"ח, 31.12.17: 25 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחודה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017					
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	בורסות
מבוקר					
12,013	3,960	83	1,872	6,019	79
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(7,648)	(626)	-	(1,600)	(5,422)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
(1,084)	(513)	(36)	(128)	(407)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
3,281	2,821	47	144	190	79
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
9,966	4,074	82	1,616	3,924	270
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾					
(3,527)	(828)	-	(632)	(2,067)	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני					
6,439	3,246	82	984	1,857	270
סיכון אשראי חוץ-מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים					
21,979	8,034	165	3,488	9,943	349
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
12,074	2,893	44	2,420	6,261	456
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(7,648)	(626)	-	(1,600)	(5,422)	-
מכשירים פיננסיים					
4,426	2,267	44	820	839	456
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

- (1) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 0 מיליוני ש"ח (31.03.17): 0 מיליוני ש"ח, 31.12.17: 0 מיליוני ש"ח.
 (2) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווא.
 (3) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 7 מיליוני ש"ח (31.03.17): 30 מיליוני ש"ח, 31.12.17: 25 מיליוני ש"ח.

ד. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

ליום 31 במרץ 2018				
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
בלתי מבוקר				
חוזי ריבית				
29,506	7,113	10,933	6,039	5,421
שקל-מדד				
804,712	129,392	415,244	168,424	91,652
אחר				
262,798	17,693	24,744	68,406	151,955
חוזי מטבע-חוץ				
45,064	-	3,361	11,866	29,837
חוזים בגין מניות				
938	-	112	244	582
חוזי סחורות ואחרים (כולל נגזרי אשראי)				
1,143,018	154,198	454,394	254,979	279,447
סך-הכל				

ליום 31 במרץ 2017				
בלתי מבוקר				
905,898	127,803	277,650	246,448	253,997
סך-הכל				

ליום 31 בדצמבר 2017				
מבוקר				
975,431	129,080	412,913	170,469	262,969
סך-הכל				

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ה. מכשירים פיננסיים נגזרים – בקרת סיכונים

(1) הבנק מבצע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, כחלק מניהול הסיכונים הפיננסיים (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות) וכן כשירות ללקוחותיו. הבנק מייעד מעת לעת חלק מהמכשירים הנגזרים כמכשירים מגדרים בגידורי שווי הוגן או גידורי תזרים מזומנים. המכשירים הנגזרים המגדרים נמדדים על-פי הכללים המפורטים בביאור 1(ה)(6).

(2) סוגי העסקות העיקריים בהן הבנק פועל הינן:

- עסקות אקדמה (Forward)
- חוזה בין שני צדדים, לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן: נכסי בסיס), שיבוצע בתאריך עתידי ובמחיר מוגדר מראש.
- חוזים עתידיים (Futures)
- חוזים עתידיים סחירים בבורסות, לרכישה או למכירה של כמות יחידות סטנדרטיות של נכסי בסיס, שיבוצעו בתאריך עתידי, ובמחיר מוגדר מראש.
- עסקות החלפה (Swap)
- חוזה להחליף במועד העסקה כמות מוגדרת של נכסי בסיס, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפרטים שהוחלפו.
- אופציות (Options)
- חוזה המקנה, תמורת תשלום פרמיה, את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות ובזמן נקובים מראש.
- עסקות למסירה מיידית (Spot)

עסקת חליפין בין שני מטבעות על-פי שער מוסכם מראש, לביצוע תוך יומיים.

(3) הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים, כמפורט להלן:

סיכון אשראי – סכום ההפסד המירבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.

סיכון שוק – הסיכון הנוצר בשל התנדדות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר, כתוצאה משינוי מחירי השוק, כגון: שערי חליפין, שיעורי ריבית, וכדומה.

סיכון נזילות – סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על-ידי סילוקה במזומן או על-ידי יצירת חשיפה הפוכה.

סיכון תפעולי – הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבנות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול. סיכונים השוק וסיכונים הנזילות הנובעים מן הפעילות מנוהלים ונמדדים באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון Summit, Algorithmics-I Devon, וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק.

סיכון האשראי הנובע מן העסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד, בדרך כלל, על-ידי הפעלת מקדמים שמרניים על הסכומים הנומינליים של העסקות, וכן בגישת התרחישים.

הנושאים התפעוליים הנובעים מהפעילות נבדקים ומבוקרים באופן שוטף על-ידי יחידה ייעודית.

השימוש במכשירים נגזרים כחלק מניהול הפעילות השוטפת של הבנק (לא למסחר) מכון להשגת יעדים ועמידה במגבלות כפי שאושרו על-ידי הדירקטוריון (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות).

הבנק פועל במתכונת של מתן שירות מקיף ללקוחותיו להגנה ולהשקעה במכשירים פיננסיים נגזרים באמצעות חדרי העסקות.

הפעילות במכשירים פיננסיים בתחומי המסחר מיועדת לתת מענה לצרכי הלקוחות, תוך לקיחת סיכון מוגבל ומבוקר בהתאם להרשאות.

ההרשאות לפעילות והסיכון נמדדים, לפי העניין, במונחים של רגישות לגורמי סיכון (כגון ווגא), של הפסד תיאורטי בתרחישים לרבות תרחיש קיצוני, במונחי VaR ובמונחים של סכומים נומינליים.

במקרים מסוימים מכתוב הנוהל גם הגבלת הפסד באמצעות הוראת STOP LOSS.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2017

בלתי מבוקר
במילוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2017

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים

שיך לקוחות למגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט בדוחות הכספיים לשנת 2017.

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

סך-הכל	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018									לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018			
	פעילות חו"ל		פעילות ישראל							פעילות ישראל		סך-הכל	
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	מזה: הלוואות לדיור		מזה: כרטיסי אשראי
2,601	220	2,381	-	196	11	366	196	637	8	57	311	967	הכנסות ריבית מחיצוניים
(443)	(74)	(369)	-	(125)	(80)	(34)	(16)	(25)	(34)	-	-	(55)	הוצאות ריבית לחיצוניים
2,158	146	2,012	-	71	(69)	332	180	612	(26)	57	311	912	הכנסות ריבית, נטו: מחיצוניים
-	(29)	29	-	94	90	(84)	(14)	(17)	60	-	(175)	(100)	בינמגזרי
2,158	117	2,041	-	165	21	248	166	595	34	57	136	812	סך הכנסות ריבית, נטו: הכנסות שאינן מריבית:
226	14	212	-	189	7	8	4	2	-	-	-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,307	25	1,282	46	24	42	157	85	316	49	283	15	563	עמלות והכנסות אחרות
1,533	39	1,494	46	213	49	165	89	318	49	283	15	565	סך הכנסות שאינן מריבית
3,691	156	3,535	46	378	70	413	255	913	83	340	151	1,377	סך הכנסות
250	15	235	-	-	2	(8)	6	80	-	28	5	155	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,353	246	2,107	189	158	31	138	93	381	38	231	52	1,079	הוצאות תפעוליות ואחרות: לחיצוניים
-	-	-	(103)	(56)	12	10	5	134	14	-	-	(16)	בינמגזרי
2,353	246	2,107	86	102	43	148	98	515	52	231	52	1,063	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,088	(105)	1,193	(40)	276	25	273	151	318	31	81	94	159	רווח (הפסד) לפני מסים
473	12	461	8	117	9	97	53	112	10	28	33	55	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
615	(117)	732	(48)	159	16	176	98	206	21	53	61	104	רווח (הפסד) לאחר מסים
4	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
619	(117)	736	(48)	163	16	176	98	206	21	53	61	104	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
9	7	2	-	6	-	-	-	-	-	(4)	-	(4)	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
628	(110)	738	(48)	169	16	176	98	206	21	49	61	100	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2017

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2017

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018										לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018		
סך-הכלל	פעילות ישראל									פעילות ישראל		סך-הכלל
	פעילות חו"ל	סך-הכלל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	מזה: הלוואות לדיור	
450,119	34,914	415,205	114	149,711	2,928	52,337	26,994	64,113	1,830	15,211	64,137	117,178
155	-	155	-	155	-	-	-	-	-	-	-	-
282,663	15,223	267,440	-	-	2,532	52,859	27,456	64,966	1,824	14,741	64,479	117,803
288,067	15,004	273,063	-	-	2,574	55,427	27,867	65,945	1,986	15,039	65,336	119,264
2,590	245	2,345	-	-	-	297	446	889	-	23	-	713
939	30	909	-	-	-	-	-	241	-	-	587	668
414,053	23,771	390,282	24	52,913	54,750	43,996	19,738	63,170	31,673	-	-	124,018
342,319	21,365	320,954	-	-	53,563	34,952	18,543	58,214	31,667	-	-	124,015
344,810	21,830	322,980	-	-	49,464	36,198	18,822	60,446	32,391	-	-	125,659
328,156	20,298	307,858	4,621	22,635	7,766	62,693	41,391	73,536	2,579	12,266	38,527	92,637
331,539	20,139	311,400	5,461	22,198	8,691	63,636	42,109	74,654	2,617	11,805	39,081	92,034
974,406	19,146	955,260	2,970	61,421	646,209	80,053	13,285	30,776	47,096	-	-	73,450
פיצול הכנסות ריבית, נטו:												
2,358	173	2,185	-	487	7	236	155	554	7	57	136	739
(296)	(92)	(204)	-	(380)	12	12	11	41	27	-	-	73
96	36	60	-	58	2	-	-	-	-	-	-	-
2,158	117	2,041	-	165	21	248	166	595	34	57	136	812

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2017

בלתי מבוקר
במילוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2017

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סך-הכלל	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017*									לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017*			
	פעילות חו"ל		פעילות ישראל							פעילות ישראל			
	סך-הכלל פעילות חו"ל	סך-הכלל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	מזה: מזה: מזה: כרטיסי אשראי	מזה: מזה: מזה: הלוואות לדיור	סך-הכלל
2,518	210	2,308	-	143	11	426	194	589	7	50	302	938	הכנסות ריבית מחיצוניים
(445)	(89)	(356)	-	(103)	(88)	(29)	(5)	(12)	(29)	-	-	(90)	הוצאות ריבית לחיצוניים
													הכנסות ריבית, נטו:
2,073	121	1,952	-	40	(77)	397	189	577	(22)	50	302	848	מחיצוניים
-	(19)	19	-	152	97	(136)	(30)	(26)	51	-	(196)	(89)	בינמגרי
2,073	102	1,971	-	192	20	261	159	551	29	50	106	759	סך הכנסות ריבית, נטו
													הכנסות שאינן מריבית:
182	16	166	-	142	5	12	3	2	-	-	-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,347	59	1,288	56	28	37	178	93	298	50	265	16	548	עמלות והכנסות אחרות
1,529	75	1,454	56	170	42	190	96	300	50	265	16	550	סך הכנסות שאינן מריבית
3,602	177	3,425	56	362	62	451	255	851	79	315	122	1,309	סך הכנסות
													הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
107	(2)	109	-	-	(4)	(81)	(45)	126	-	15	(5)	113	הוצאות תפעוליות ואחרות:
													לחיצוניים
2,217	196	2,021	99	155	35	140	98	452	38	224	53	1,004	לחיצוניים
-	(1)	1	(84)	(54)	11	10	3	49	15	-	-	51	בינמגרי
2,217	195	2,022	15	101	46	150	101	501	53	224	53	1,055	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
													רווח (הפסד) לפני מסים
1,278	(16)	1,294	41	261	20	382	199	224	26	76	74	141	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
522	(4)	526	39	116	6	144	77	81	10	23	25	53	רווח לאחר מסים
756	(12)	768	2	145	14	238	122	143	16	53	49	88	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
4	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
760	(12)	772	2	149	14	238	122	143	16	53	49	88	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
7	-	7	-	8	-	-	-	-	-	(1)	-	(1)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
767	(12)	779	2	157	14	238	122	143	16	52	49	87	

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2017.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2017

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2017

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סך-הכל	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017*									לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017*			
	פעילות חו"ל	פעילות ישראל								פעילות ישראל			
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	מזה: מזה: מזה: כרטיסי אשראי הלוואות לדיור	סך-הכל
446,732	47,699	399,033	136	143,577	2,455	53,000	27,546	58,446	1,687	13,307	61,305	112,186	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
153	-	153	-	153	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
272,005	17,781	254,224	-	-	2,043	52,951	27,525	58,194	1,673	12,983	61,299	111,838	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
273,962	16,928	257,034	-	-	1,818	52,915	28,008	59,162	1,797	13,234	61,568	113,334	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
3,456	118	3,338	-	-	-	1,293	403	910	1	19	-	731	יתרת חובות פגומים
794	-	794	-	-	-	-	-	162	-	-	548	632	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
412,371	33,290	379,081	20	54,490	50,261	46,329	21,679	49,105	32,615	-	6	124,582	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
337,830	29,287	308,543	-	-	48,765	38,544	19,699	44,354	32,610	-	-	124,571	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
337,518	27,571	309,947	-	-	50,463	38,902	18,481	44,866	32,236	-	-	124,999	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
318,541	22,646	295,895	2,925	29,628	4,926	59,836	37,582	66,415	2,932	12,504	37,905	91,651	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
318,701	21,887	296,814	2,715	30,556	4,881	59,281	37,305	67,841	2,879	12,594	38,025	91,356	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
970,186	28,544	941,642	2,448	57,029	642,903	87,113	15,809	18,903	45,843	-	-	71,594	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:													
2,313	163	2,150	-	517	6	250	150	528	5	50	106	694	מרווח מפעילות מתן אשראי
(242)	(64)	(178)	-	(316)	12	11	8	21	24	-	-	62	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
2	3	(1)	-	(9)	2	-	1	2	-	-	-	3	אחר
2,073	102	1,971	-	192	20	261	159	551	29	50	106	759	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2017.
 (1) יתרת ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 2017).
 (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2017

מבוקר
במילוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2017

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סך-הכלל	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017									לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017		
	פעילות חו"ל		פעילות ישראל							פעילות ישראל		סך-הכלל
	סך-הכלל פעילות חו"ל	סך-הכלל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית		
									מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור		
10,889	869	10,020	-	805	50	1,651	822	2,551	38	207	1,572	4,103
(2,192)	(245)	(1,947)	-	(911)	(348)	(145)	(49)	(77)	(125)	-	-	(292)
8,697	624	8,073	-	(106)	(298)	1,506	773	2,474	(87)	207	1,572	3,811
-	(119)	119	-	1,061	377	(467)	(112)	(193)	211	(2)	(1,095)	(758)
8,697	505	8,192	-	955	79	1,039	661	2,281	124	205	477	3,053
637	58	579	3	491	18	37	14	9	1	-	-	6
5,296	213	5,083	207	86	156	675	336	1,226	183	1,103	60	2,214
5,933	271	5,662	210	577	174	712	350	1,235	184	1,103	60	2,220
14,630	776	13,854	210	1,532	253	1,751	1,011	3,516	308	1,308	537	5,273
323	37	286	-	-	2	(472)	(396)	521	-	100	(14)	631
9,616	1,113	8,503	*865	687	140	544	360	1,805	150	901	213	*3,952
-	(3)	3	*(380)	(203)	40	43	19	214	49	-	-	*221
9,616	1,110	8,506	485	484	180	587	379	2,019	199	901	213	4,173
4,691	(371)	5,062	(275)	1,048	71	1,636	1,028	976	109	307	338	469
2,077	16	2,061	53	397	27	604	379	370	39	133	124	192
2,614	(387)	3,001	(328)	651	44	1,032	649	606	70	174	214	277
17	-	17	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-
2,631	(387)	3,018	(328)	668	44	1,032	649	606	70	174	214	277
29	21	8	-	12	-	-	-	-	-	(4)	-	(4)
2,660	(366)	3,026	(328)	680	44	1,032	649	606	70	170	214	273

* סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2017

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2017

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סך-הכל	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017									לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			
	פעילות חו"ל	פעילות ישראל								פעילות ישראל			
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	מזה: מזה: מזה: כרטיסי אשראי הלוואות לדיור	סך-הכל
450,131	41,466	408,665	110	152,989	2,300	49,459	27,074	59,684	1,869	15,034	63,387	115,180	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
174	-	174	-	174	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
274,652	16,830	257,822	-	-	1,904	50,348	27,617	60,529	1,865	14,585	63,744	115,559	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
282,507	15,157	267,350	-	-	2,417	53,290	28,385	63,302	1,824	15,056	64,348	118,132	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
2,664	219	2,445	-	-	-	380	389	943	-	19	-	733	יתרת חובות פגומים
913	8	905	-	-	-	-	-	218	1	-	591	686	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
414,795	28,065	386,730	16	54,849	*53,832	45,112	20,761	57,489	31,697	-	6	122,974	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
340,777	25,456	315,321	-	-	*52,422	*36,120	19,561	*52,560	*31,695	-	-	*122,963	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
347,351	20,858	326,493	-	-	56,173	36,661	20,700	57,412	31,788	-	-	123,759	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
320,753	21,760	298,993	2,801	25,358	5,936	61,788	39,386	*67,955	2,784	12,880	37,717	*92,985	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
324,772	20,911	303,861	3,819	23,020	6,802	61,858	40,650	*72,114	2,506	12,644	37,927	*93,092	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
979,201	20,441	958,760	2,532	59,768	655,069	85,091	15,564	24,098	45,119	-	-	71,519	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:													
9,951	688	9,263	-	2,658	28	981	620	2,167	23	205	477	2,786	מרווח מפעילות מתן אשראי
(1,137)	(322)	(815)	-	(1,436)	41	57	41	114	101	-	-	267	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
(117)	139	(256)	-	(267)	10	1	-	-	-	-	-	-	אחר
8,697	505	8,192	-	955	79	1,039	661	2,281	124	205	477	3,053	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש.

(1) יתרת ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12א מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. לפירוט בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה וכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2017.

מידע על מגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018										
סך-הכל (2) התאמות	ניהול פיננסי(1)	קבוצת ישראלכרט	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית				
				עסקי	מסחרי	לקוחות פרטיים	עסקים קטנים	הלוואות לדויר		
										הכנסות ריבית, נטו:
2,158	1	(10)	76	146	427	257	353	394	514	מחיצוניים
-	-	172	(4)	(29)	(97)	(15)	(193)	5	161	בינמגזרי
226	7	175	(2)	14	26	2	-	1	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,384	8	337	70	131	356	244	160	400	678	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,307	(21)	37	494	31	123	107	15	144	377	עמלות והכנסות אחרות
3,691	(13)	374	564	162	479	351	175	544	1,055	סך ההכנסות
250	-	-	34	15	(30)	21	5	95	110	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
										הוצאות תפעוליות ואחרות:
2,353	191	161	354	246	168	133	60	260	780	מחיצוניים
-	(189)	(38)	69	6	10	8	-	46	88	בינמגזרי
1,088	(15)	251	107	(105)	331	189	110	143	77	רווח (הפסד) לפני מסים
473	18	105	34	12	120	67	39	51	27	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
615	(33)	146	73	(117)	211	122	71	92	50	רווח (הפסד) לאחר מסים
4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
										רווח (הפסד) נקי:
619	(33)	150	73	(117)	211	122	71	92	50	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
9	(1)	7	(4)	7	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
628	(34)	157	69	(110)	211	122	71	92	50	המיוחס לבעלי מניות הבנק
284,103	-	1,471	20,292	12,356	68,627	34,847	75,606	30,899	40,005	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
344,810	-	44,117	107	21,830	41,209	24,284	-	38,810	174,453	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
(2) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצות הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12א מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017*										
סך-הכל	התאמות ⁽²⁾	ניהול פיננסי ⁽¹⁾	קבוצת ישראל	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:										
2,073	2	(105)	68	121	574	247	330	383	453	מחיצוניים
-	-	316	(2)	(19)	(226)	(26)	(212)	(6)	175	בינמגזרי
182	17	124	(3)	16	23	2	-	-	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,255	19	335	63	118	371	223	118	377	631	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,347	(6)	41	466	65	144	108	16	141	372	עמלות והכנסות אחרות
3,602	13	376	529	183	515	331	134	518	1,003	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי										
107	-	-	24	(2)	(131)	4	-	129	83	הוצאות תפעוליות ואחרות:
2,217	117	146	334	196	172	133	58	266	795	מחיצוניים
-	(184)	(21)	67	5	6	4	-	54	69	בינמגזרי
רווח לפני מסים										
1,278	80	251	104	(16)	468	190	76	69	56	הפרשה למסים על הרווח
522	38	120	36	(5)	183	74	27	27	22	רווח לאחר מסים
756	42	131	68	(11)	285	116	49	42	34	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
760	42	135	68	(11)	285	116	49	42	34	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
7	-	8	(1)	-	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
767	42	143	67	(11)	285	116	49	42	34	המיוחס לבעלי מניות הבנק
269,982	-	1,868	19,105	13,935	65,346	32,567	69,662	29,354	38,145	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
337,518	-	45,291	-	27,571	35,159	22,881	-	36,710	169,906	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סוג מחדש - למידע נוסף ראה ביאור 28 [בדוחות הכספיים לשנת 2017](#).

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

(2) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצות הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12א מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017										
סך-הכל	התאמות ⁽²⁾	ניהול פיננסי ⁽¹⁾	קבוצת ישראל	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים*	לקוחות פרטיים*	
הכנסות ריבית, נטו:										
8,697	13	(526)	288	624	1,976	1,039	1,768	1,560	1,955	מחיצוניים
-	1	1,460	(15)	(119)	(626)	(111)	(1,220)	(12)	642	בינמגזרי
637	62	443	(15)	58	69	6	-	1	13	הכנסות מימון שאינן מריבית
9,334	76	1,377	258	563	1,419	934	548	1,549	2,610	סך-הכל רווח מימוני, נטו
5,296	(96)	167	1,946	240	510	415	62	570	1,482	עמלות והכנסות אחרות
14,630	(20)	1,544	2,204	803	1,929	1,349	610	2,119	4,092	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי										
323	-	1	121	37	(824)	(3)	(3)	543	451	הוצאות תפעוליות ואחרות:
9,616	*937	678	1,364	1,113	666	511	233	1,036	*3,078	מחיצוניים
-	*(761)	(131)	282	24	38	33	-	179	*336	בינמגזרי
רווח לפני מסים										
4,691	(196)	996	437	(371)	2,049	808	380	361	227	הפרשה למסים על הרווח
2,077	79	379	201	16	752	296	139	132	83	רווח לאחר מסים
2,614	(275)	617	236	(387)	1,297	512	241	229	144	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
17	-	17	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי:
2,631	(275)	634	236	(387)	1,297	512	241	229	144	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
29	(1)	13	(4)	21	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,660	(276)	647	232	(366)	1,297	512	241	229	144	המיוחס לבעלי מניות הבנק
אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח										
278,663	-	1,224	19,564	12,902	65,494	33,859	74,124	31,217	40,279	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
347,351	-	49,881	7	20,858	42,207	24,653	-	38,227	171,518	

* סווג מחדש.

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

(2) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצות הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

תנוני פרפורמנץ בדבר השפעת ההוצאות הנוגעות לעסקי קבוצת הבנק בישראל עם לקוחות אמריקאים על מגזרי הפעילות

ההוצאות שנזקפו בבנק הפועלים שוויץ, הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, בקשר ללקוחות בנק הפועלים שוויץ, יוחסו במסגרת הגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה למגזר פעילות בינלאומית.

ההוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, כוללות הפרשה בגין לקוחות בעלי אינדיקציות אמריקאיות מסוימות בסניפי הבנק בישראל וכן הפרשה בגין חשיפה לסכומים כלפי רשויות אחרות בארצות-הברית (שאינן ה-DOJ) בשיעור של 30% מסכום הפרשה בגין ה-DOJ (בגין הלקוחות בישראל ובח"ל). הוצאות אלה נזקפו במסגרת הגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה למגזר התאמות.

אילו היו מיוחסות ההוצאות שנזקפו בישראל, בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 ובשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017, למגזר פעילות קמעונאית ולמגזר פעילות בינלאומית באופן שווה (ולא למגזר התאמות), היה מסתכם הרווח הנקי של הפעילות הקמעונאית בכ-200 מיליון ש"ח וכ-440 מיליון ש"ח, בהתאמה; במגזר הפעילות הבינלאומית היה מסתכם ההפסד הנקי בכ-122 מיליון ש"ח וכ-539 מיליון ש"ח, בהתאמה, ובמגזר התאמות היה נרשם הפסד בסך של כ-9 מיליון ש"ח ורווח נקי בסך של כ-71 מיליון ש"ח, בהתאמה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות** ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
4,477	7	4,470	1,105	333	3,032	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
250	-	250	150	5	95	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(375)	-	(375)	(212)	(2)	(161)	מחיקות חשבונאיות
273	-	273	84	-	189	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(102)	-	(102)	(128)	(2)	28	מחיקות חשבונאיות נטו
1	-	1	1	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,626	7	4,619	1,128	336	3,155	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2018 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
29	-	29	13	-	16	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
656	1	655	76	-	579	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
4,811	7	4,804	939	366	3,499	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
107	-	107	136	(5)	(24)	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(557)	-	(557)	(203)	(20)	(334)	מחיקות חשבונאיות
289	-	289	83	-	206	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(268)	-	(268)	(120)	(20)	(128)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,650	7	4,643	955	341	3,347	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2017 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
*(14)	-	*(14)	*9	-	*(23)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
663	-	663	60	-	603	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* הוצג מחדש.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה

31 במרץ 2018					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי**
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
152,254	23,965	128,289	1,324	-	126,965
שנבדקו על בסיס פרטי					
159,778	-	159,778	54,016	66,209	39,553
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
312,032	23,965	288,067	55,340	66,209	166,518
סך-הכל חובות*					
75,792	-	75,792	-	65,996	9,796
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,286	6	2,280	208	-	2,072
שנבדקו על בסיס פרטי					
1,684	-	1,684	844	336	504
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
3,970	6	3,964	1,052	336	2,576
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
399	-	399	-	336	63
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

31 במרץ 2017					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי**
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
156,249	28,958	127,291	2,000	-	125,291
שנבדקו על בסיס פרטי					
146,671	-	146,671	51,620	62,501	32,550
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
302,920	28,958	273,962	53,620	62,501	157,841
סך-הכל חובות*					
69,815	-	69,815	-	62,263	7,552
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,438	7	2,431	147	-	2,284
שנבדקו על בסיס פרטי					
1,549	-	1,549	748	341	460
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
3,987	7	3,980	895	341	2,744
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
391	-	391	-	341	50
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור, בסך של כ-9,796 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.03.17: 7,552 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 9,345 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-265 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.17: 244 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 259 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה (המשך)

		31 בדצמבר 2017				
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
150,919	26,403	124,516	1,451	-	123,065	שנבדקו על בסיס פרטי
157,991	-	157,991	53,663	65,176	39,152	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
308,910	26,403	282,507	55,114	65,176	162,217	סך-הכל חובות*
74,285	-	74,285	-	64,940	9,345	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:						
2,196	6	2,190	229	-	1,961	שנבדקו על בסיס פרטי
1,654	-	1,654	813	333	508	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾
3,850	6	3,844	1,042	333	2,469	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי
397	-	397	-	333	64	(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור, בסך של כ-9,796 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהעמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.03.17: 7,552 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 9,345 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-265 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.17: 244 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 259 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות*

1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרץ 2018					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף	סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים	
		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים		
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾				
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
76	44	24,016	297	382	23,337
בינוי ונדל"ן - בינוי					
61	37	19,101	263	193	18,645
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
6	2	14,839	35	59	14,745
שירותים פיננסיים					
229	157	90,462	1,031	2,697	86,734
מסחרי - אחר					
372	240	148,418	1,626	3,331	143,461
סך-הכל מסחרי					
440	587	65,740	-	589	65,151
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור ⁽⁵⁾					
276	92	54,875	711	402	53,762
אנשים פרטיים - אחר					
1,088	919	269,033	2,337	4,322	262,374
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	96	-	-	96
בנקים בישראל					
-	-	1,140	-	-	1,140
ממשלת ישראל					
1,088	919	270,269	2,337	4,322	263,610
סך-הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
15	15	5,970	69	15	5,886
בינוי ונדל"ן					
18	1	12,130	145	185	11,800
מסחרי אחר					
33	16	18,100	214	200	17,686
סך-הכל מסחרי					
9	4	934	39	4	891
אנשים פרטיים					
42	20	19,034	253	204	18,577
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	21,390	-	-	21,390
בנקים בחו"ל					
-	-	1,339	-	-	1,339
ממשלות חו"ל					
42	20	41,763	253	204	41,306
סך-הכל פעילות בחו"ל					
1,130	939	288,067	2,590	4,526	280,951
סך-הכל ציבור					
-	-	21,486	-	-	21,486
סך-הכל בנקים					
-	-	2,479	-	-	2,479
סך-הכל ממשלות					
1,130	939	312,032	2,590	4,526	304,916
סך-הכל					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתית ראה [ביאור 13.ב.ג.2](#) להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיוור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-168 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.17: 136 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 26 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כוכל יתרת הלוואות לדיוור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-68 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.17: 44 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 66 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 במרץ 2017					
חובות לא פגומים*** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
62	32	19,059	357	338	18,364
בינוי ונדל"ן - בינוי					
46	8	19,214	365	167	18,682
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
1	1	13,904	81	204	13,619
שירותים פיננסיים					
208	119	86,943	1,788	2,587	82,568
מסחרי - אחר					
317	160	139,120	2,591	3,296	133,233
סך-הכל מסחרי					
*396	548	62,004	-	571	61,433
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור ⁽⁵⁾					
241	81	52,799	731	318	51,750
אנשים פרטיים - אחר					
*954	789	253,923	3,322	4,185	246,416
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	97	-	-	97
בנקים בישראל					
-	-	864	-	-	864
ממשלת ישראל					
*954	789	254,884	3,322	4,185	247,377
סך-הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
29	-	4,822	23	29	4,770
בינוי ונדל"ן					
116	2	13,899	80	241	13,578
מסחרי אחר					
145	2	18,721	103	270	18,348
סך-הכל מסחרי					
30	3	1,318	31	8	1,279
אנשים פרטיים					
175	5	20,039	134	278	19,627
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	26,593	-	-	26,593
בנקים בחו"ל					
-	-	1,404	-	-	1,404
ממשלות חו"ל					
175	5	48,036	134	278	47,624
סך-הכל פעילות בחו"ל					
*1,129	794	273,962	3,456	4,463	266,043
סך-הכל ציבור					
-	-	26,690	-	-	26,690
סך-הכל בנקים					
-	-	2,268	-	-	2,268
סך-הכל ממשלות					
*1,129	794	302,920	3,456	4,463	295,001
סך-הכל					

* הוצג מחדש.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

*** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעיית ראה [ביאור 13.ב.2.ג.](#) להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיוור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-168 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.17: 136 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 26 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיוור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-68 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.17: 44 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 66 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)
1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2017					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
59	49	22,866	338	246	22,282
בינוי ונדל"ן - בינוי					
18	21	18,904	273	147	18,484
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
11	2	14,343	30	56	14,257
שירותים פיננסיים					
228	146	88,368	1,065	2,478	84,825
מסחרי - אחר					
316	218	144,481	1,706	2,927	139,848
סך-הכל מסחרי					
419	592	64,703	-	595	64,108
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור ⁽⁵⁾					
246	97	54,655	732	334	53,589
אנשים פרטיים - אחר					
981	907	263,839	2,438	3,856	257,545
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	193	-	-	193
בנקים בישראל					
-	-	998	-	-	998
ממשלת ישראל					
981	907	265,030	2,438	3,856	258,736
סך-הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
8	4	4,978	16	4	4,958
בינוי ונדל"ן					
14	-	12,758	174	143	12,441
מסחרי אחר					
22	4	17,736	190	147	17,399
סך-הכל מסחרי					
12	2	932	36	2	894
אנשים פרטיים					
34	6	18,668	226	149	18,293
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	23,915	-	-	23,915
בנקים בחו"ל					
-	-	1,297	-	-	1,297
ממשלות חו"ל					
34	6	43,880	226	149	43,505
סך-הכל פעילות בחו"ל					
1,015	913	282,507	2,664	4,005	275,838
סך-הכל ציבור					
-	-	24,108	-	-	24,108
סך-הכל בנקים					
-	-	2,295	-	-	2,295
סך-הכל ממשלות					
1,015	913	308,910	2,664	4,005	302,241
סך-הכל					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתית ראה [ביאור 13.ב.2.2](#) להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיוור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-168 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.17: 136 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 26 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כונל יתרת הלוואות לדיוור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-68 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.17: 44 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 66 מיליוני ש"ח).

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

איכות האשראי – מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדיור למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

ויתורים וארגון מחדש של חוב בעייתי

במדיניות הויתורים הבנק מביא בחשבון מגוון שיקולים על מנת למקסם את ההחזר לבנק; ניהול מערכת היחסים עם הלקוח ומקסום הזדמנויות, מניעת default, עיקולים, היבטים ציבוריים וכדומה.

ויתורים ניתנים רק במקרים בהם הלקוח הציג רצון טוב לפרוע את ההלוואות וצפוי כי יעמוד בהתחייבויותיו. במקרים בהם, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק מעניק לחייב ויתור אשר בתנאים אחרים הוא לא היה שוקל להעניק החוב יוגדר כארגון מחדש של חוב בעייתי.

ארגון מחדש של חוב בעייתי יכול שיהיה שינוי בתנאי החוב שגורם להפחתה או לדחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב בעתיד הקרוב, הפחתה בשיעור הריבית או בהפחתה של תשלומים על חשבון הקרן, איחוד חובות וכו'.

הבנק יכול להסכים לקבל במזומן נכסים או זכות בהון עצמי של החייב כפירעון של החוב למרות שהשווי המתקבל נמוך מסכום החוב מאחר והבנק מגיע למסקנה שהאמור ימקסם את החזר ההשקעה שלו.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 במרץ 2018					
ייתרת קרן של חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור – מסחרי					
					בינוי ונדל"ן - בינוי
					בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
					שירותים פיננסיים
					מסחרי - אחר
					סך-הכל מסחרי
					אנשים פרטיים - אחר
					סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור – מסחרי					
					בינוי ונדל"ן
					מסחרי אחר
					סך-הכל מסחרי
					אנשים פרטיים
					סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
					סך-הכל ציבור*
					* מזה:
					נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
					חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 במרץ 2017					
יתרת קרן חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור – מסחרי					
3,384	357	122	96	235	בינו ונדל"ן - בינו
1,685	365	188	10	177	בינו ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
639	81	64	1	17	שירותים פיננסיים
5,447	1,788	447	480	1,341	מסחרי - אחר
11,155	2,591	821	587	1,770	סך-הכל מסחרי
1,375	731	348	110	383	אנשים פרטיים - אחר
12,530	3,322	1,169	697	2,153	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור – מסחרי					
135	23	4	4	19	בינו ונדל"ן
389	80	23	6	57	מסחרי אחר
524	103	27	10	76	סך-הכל מסחרי
34	31	-	29	31	אנשים פרטיים
558	134	27	39	107	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
13,088	3,456	1,196	736	2,260	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	2,313	694	633	1,619	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,705	918	207	787	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2017					
ייתרת קרן חובות פגומים	סך-הכל ייתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	ייתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	ייתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	ייתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור – מסחרי					
					בינוי ונדל"ן – בינוי
3,177	338	121	53	217	בינוי ונדל"ן – פעילויות בנדל"ן
1,517	273	146	15	127	שירותים פיננסיים
397	30	26	1	4	מסחרי – אחר
4,720	1,065	260	244	805	סך-הכל מסחרי
9,811	1,706	553	313	1,153	אנשים פרטיים – אחר
1,431	732	194	191	538	סך-הכל ציבור – פעילות בישראל
11,242	2,438	747	504	1,691	
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור – מסחרי					
					בינוי ונדל"ן
119	16	-	2	16	מסחרי אחר
406	174	133	3	41	סך-הכל מסחרי
525	190	133	5	57	אנשים פרטיים
39	36	-	36	36	סך-הכל ציבור – פעילות בחו"ל
564	226	133	41	93	סך-הכל ציבור*
11,806	2,664	880	545	1,784	
* מזה:					
-	1,806	560	428	1,246	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,309	559	218	750	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) ייתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018			
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו** ⁽¹⁾	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו** ⁽¹⁾	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור – מסחרי						
-	1	366	1	1	318	בינו ונדל"ן - בינו
-	1	366	-	1	268	בינו ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1	1	130	-	-	32	שירותים פיננסיים
3	4	1,948	1	3	1,048	מסחרי - אחר
4	7	2,810	2	5	1,666	סך-הכל מסחרי
4	11	722	3	12	722	אנשים פרטיים - אחר
8	18	3,532	5	17	2,388	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל

פעילות לווים בחו"ל

ציבור – מסחרי						
-	-	38	-	-	42	בינו ונדל"ן
-	-	114	-	-	160	מסחרי - אחר
-	-	152	-	-	202	סך-הכל מסחרי
-	-	31	-	-	37	אנשים פרטיים
-	-	183	-	-	239	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
8	18	3,715	5	17	2,627	סך-הכל ציבור

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

*** הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(1) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 57 מיליוני ש"ח (31.03.17: 76 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במילוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 במרץ 2018			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכלל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל			
ציבור – מסחרי			
45	19	-	26
בינוי ונדל"ן – בינוי			
155	73	-	82
בינוי ונדל"ן – פעילויות בנדל"ן			
5	1	-	4
שירותים פיננסיים			
410	107	-	303
מסחרי – אחר			
615	200	-	415
סך-הכלל מסחרי			
619	352	-	267
אנשים פרטיים – אחר			
1,234	552	-	682
סך-הכלל ציבור – פעילות בישראל			
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור – מסחרי			
22	-	22	-
מסחרי אחר			
1	1	-	-
אנשים פרטיים			
23	1	22	-
סך-הכלל ציבור – פעילות בחו"ל			
1,257	553	22	682
סך-הכלל ציבור			

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 במרץ 2018 בסך של כ-24 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.17: 23 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 21 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

31 במרץ 2017			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכלל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
74	19	-	55
בינוי ונדל"ן - בינוי			
237	44	-	193
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
16	2	-	14
שירותים פיננסיים			
737	83	-	654
מסחרי - אחר			
1,064	148	-	916
סך-הכלל מסחרי			
623	312	-	311
אנשים פרטיים - אחר			
1,687	460	-	1,227
סך-הכלל ציבור - פעילות בישראל			
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור - מסחרי			
18	-	14	4
מסחרי אחר			
1,705	460	14	1,231
סך-הכלל ציבור			

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

31 בדצמבר 2017			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכלל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
50	24	-	26
בינוי ונדל"ן - בינוי			
170	74	-	96
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
4	1	-	3
שירותים פיננסיים			
435	93	-	342
מסחרי - אחר			
659	192	-	467
סך-הכלל מסחרי			
637	349	-	288
אנשים פרטיים - אחר			
1,296	541	-	755
סך-הכלל ציבור - פעילות בישראל			
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור - מסחרי			
13	-	13	-
מסחרי אחר			
1,309	541	13	755
סך-הכלל ציבור			

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
7	8	43	7	9	62
5	5	11	1	1	5
-	-	4	4	4	3
51	61	*303	41	41	300
63	74	*361	53	55	370
*124	*131	*2,579	80	81	1,848
*187	*205	*2,940	133	136	2,218
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	1	-	-	-
-	-	3	-	-	3
-	-	4	-	-	3
*187	*205	*2,944	133	136	2,221

* הוצג מחדש.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במילוני שי"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות*** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו**			
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
4	27	4	30
-	4	-	2
-	1	-	2
7	*93	10	155
11	*125	14	189
*21	*838	20	893
*32	*963	34	1,082
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור - מסחרי			
-	1	-	3
*32	*964	34	1,085

* הוצג מחדש.

** חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

*** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור – אנשים פרטיים

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג ההחזר וסוג הריבית

31 במרץ 2018					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
	בלתי מבוקר				
1,033	26,805	1,683	42,521	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
587	16,036	321	23,061	מעל 60%	
1,925	366	28	627		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
3,545	43,207	2,032	66,209		סך-הכל

31 במרץ 2017					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
	בלתי מבוקר				
779	24,459	2,003	38,909	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
312	16,208	455	22,944	מעל 60%	
1,244	362	38	648		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
2,335	41,029	2,496	62,501		סך-הכל

31 בדצמבר 2017					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
	מבוקר				
917	26,194	1,775	41,627	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
467	15,995	355	22,907	מעל 60%	
1,512	364	23	642		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
2,896	42,553	2,153	65,176		סך-הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

איכות אשראי – יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV – מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מחושב בעת אישור האשראי למעט החריגים המפורטים להלן:

1. העמדת אשראי נוסף בביטחון אותו נכס.
 2. קבלת הלוואה מתאגיד אחר, תוך ביצוע שיעבוד משותף פרי-פסו בגין הנכס.
 3. גרירת משכנתא.
 4. חלק ממסגרת האשראי שלא נוצל.
 5. פירעון מוקדם מהותי (10 אחוז ומעלה).
- הביאור מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ג. מידע בדבר מכירות של חובות

למידע לגבי עסקות מכירת הלוואות ראה [ביאור 10.א.4](#).

ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

31 בדצמבר	31 במרץ		31 בדצמבר	31 במרץ		
2017	2017	2018	2017	2017	2018	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי			יתרות החוזים*			
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה – עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:						
7	7	8	1,825	1,126	1,649	(א) אשראי תעודות
61	60	65	5,659	6,153	5,822	(ב) ערבויות להבטחת אשראי
68	70	72	24,511	23,406	24,261	(ג) ערבויות לרוכשי דירות
185	215	186	23,070	22,830	23,369	(ד) ערבויות והתחייבויות אחרות**
49	48	52	25,618	26,121	25,279	(ה) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק
-	-	-	10,762	10,897	10,933	(ו) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות בנקים אחרים
102	108	102	37,604	34,444	38,724	(ז) מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו
87	79	90	24,634	24,809	27,848	(ח) התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן***
68	76	81	19,725	19,334	22,154	(ט) התחייבויות להוצאת ערבויות

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 ** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת המעו"ף בסך 311 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.17: 294 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.17: 311 מיליוני ש"ח).
 *** כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה

ליום 31 במרץ 2018							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
נכסים							
78,148	-	3,536	617	17,692	-	56,303	מזומנים ופיקדונות בבנקים
61,538	2,109	432	971	20,824	1,490	35,712	ניירות-ערך
608	-	-	-	-	-	608	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
284,103	967	1,948	4,051	20,953	45,155	211,029	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,476	-	-	1,081	1,199	-	196	אשראי לממשלות
106	51	-	-	-	-	55	השקעות בחברות כלולות
3,326	3,326	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
12,273	734	367	690	3,015	929	6,538	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
5,617	1,316	17	89	67	19	4,109	נכסים אחרים
448,195	8,503	6,300	7,499	63,750	47,593	314,550	סך-כל הנכסים
התחייבויות							
344,810	978	3,498	12,427	74,390	14,956	238,561	פיקדונות הציבור
3,602	-	66	432	1,033	124	1,947	פיקדונות מבנקים
385	-	-	-	173	5	207	פיקדונות הממשלה
6	-	6	-	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
26,214	-	122	11	373	22,699	3,009	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
11,436	726	182	537	2,840	1,132	6,019	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
25,526	1,044	310	255	2,008	228	21,681	התחייבויות אחרות
411,979	2,748	4,184	13,662	80,817	39,144	271,424	סך-כל ההתחייבויות
36,216	5,755	2,116	(6,163)	(17,067)	8,449	43,126	עודף נכסים (התחייבויות)
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	(861)	-	5	-	856	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	(1,864)	6,237	19,593	(331)	(23,635)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	49	(594)	(2,046)	-	2,591	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	165	541	(601)	-	(105)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
36,216	5,755	(395)	21	(116)	8,118	22,833	סך-הכל כללי
-	-	200	(1,378)	(2,639)	-	3,817	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	627	1,651	(1,193)	-	(1,085)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

- * לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
 (2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס ההצמדה.
 (3) הבנק מיישם את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס השפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (141) מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במילוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 במרץ 2017							
סך-הכלל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
נכסים							
77,088	-	4,382	380	22,093	5	50,228	מזומנים ופיקדונות בבנקים
74,894	2,286	991	1,060	20,780	720	49,057	ניירות-ערך
144	-	-	-	-	-	144	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
269,982	880	3,156	4,153	22,377	45,185	194,231	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,265	-	-	956	1,246	-	63	אשראי לממשלות
157	115	-	-	-	-	42	השקעות בחברות כוללות
3,303	3,303	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
12,262	713	418	152	2,422	846	7,711	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
5,752	1,387	41	44	100	6	4,174	נכסים אחרים
445,847	8,684	8,988	6,745	69,018	46,762	305,650	סך-כל הנכסים
התחייבויות							
337,518	880	4,500	13,265	80,799	11,662	226,412	פיקדונות הציבור
4,199	-	51	493	1,687	181	1,787	פיקדונות מבנקים
489	-	-	-	168	9	312	פיקדונות הממשלה
98	-	20	78	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
31,171	-	135	14	1,067	25,071	4,884	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
12,815	708	306	132	2,274	1,432	7,963	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
24,479	1,072	263	108	1,418	(56)	21,674	התחייבויות אחרות
410,769	2,660	5,275	14,090	87,413	38,299	263,032	סך-כל ההתחייבויות
35,078	6,024	3,713	(7,345)	(18,395)	8,463	42,618	עודף נכסים (התחייבויות)
							השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:
-	-	(1,204)	-	-	-	1,204	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
							השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(3,103)	7,679	20,129	(1,956)	(22,749)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	40	(329)	(1,756)	-	2,045	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	109	(71)	(162)	-	124	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
35,078	6,024	(445)	(66)	(184)	6,507	23,242	סך-הכלל כללי
-	-	328	(503)	(2,861)	-	3,036	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	367	(602)	429	-	(194)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) הבנק מיישם את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס השפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (136) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במגזר הלא-צמוד.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
נכסים							
86,114	9	3,036	451	20,698	-	61,920	מזומנים ופיקדונות בבנקים
65,442	2,226	590	1,108	24,345	54	37,119	ניירות-ערך
684	-	-	-	-	-	684	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
278,663	851	1,791	3,392	21,094	44,915	206,620	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,292	-	-	1,043	1,150	-	99	אשראי לממשלות
203	148	-	-	-	-	55	השקעות בחברות כלולות
3,392	3,392	-	-	-	-	-	בנינים וציוד
12,013	816	217	648	1,544	1,041	7,747	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
5,621	1,252	24	67	61	7	4,210	נכסים אחרים
454,424	8,694	5,658	6,709	68,892	46,017	318,454	סך-כל הנכסים
התחייבויות							
347,351	886	3,758	11,851	74,937	13,642	242,277	פיקדונות הציבור
4,149	-	35	438	1,443	125	2,108	פיקדונות מבנקים
320	-	-	-	98	6	216	פיקדונות הממשלה
367	-	367	-	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
29,058	-	132	11	937	24,580	3,398	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
12,049	787	222	437	1,635	1,347	7,621	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
25,126	954	310	203	1,826	783	21,050	התחייבויות אחרות
418,420	2,627	4,824	12,940	80,876	40,483	276,670	סך-כל ההתחייבויות
36,004	6,067	834	(6,231)	(11,984)	5,534	41,784	עודף נכסים (התחייבויות)
							השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:
-	-	(998)	-	(17)	-	1,015	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
							השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	160	5,610	14,237	429	(20,436)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(247)	369	(1,827)	-	1,705	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	66	166	(683)	-	451	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
36,004	6,067	(185)	(86)	(274)	5,963	24,519	סך-הכל כללי
-	-	(260)	(120)	(1,577)	-	1,957	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	208	682	(1,971)	-	1,081	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) הבנק מיישם את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (106) מיליוני ש"ח.

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן המוצגת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלואות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקות דומות במועד הדיווח;

ניירות-ערך סחירים – לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור – השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכחים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקות דומות במועד הדיווח.

השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות. גידול של 1% בשיעורי ריבית הניכיון של חובות פגומים מקטין את שוויים הוגן בסכום של 9 מיליוני ש"ח.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטי לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

בחישוב השווי הוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פירעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פירעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-34 מיליוני ש"ח.

פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי הוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות – מוצגים כאשראי ופיקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים פיננסיים נגזרים – מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מידת השווי הוגן של מכשירים נגזרים מתחשבת בין היתר בסיכון האשראי הגלום בעסקות אלו.

אומדן השווי הוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי הוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 – פריטים ששוויים הוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששוויים הוגן נקבע על סמך מחשבוני פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2018			יתרה במאזן
	שווי הוגן ⁽¹⁾			
	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	78,109	74,695	3,414	78,148
ניירות-ערך*	61,542	1,609	39,208	61,538
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	608	608	-	608
אשראי לציבור, נטו***	285,242	280,113	5,129	284,103
אשראי לממשלות	2,477	2,477	-	2,476
נכסים בגין מכשירים נגזרים	12,273	5,101	6,431	12,273
נכסים פיננסיים אחרים	1,378	749	629	1,367
סך-כל הנכסים הפיננסיים	441,629	365,352	49,121	**440,513
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור***	346,167	339,770	6,397	344,810
פיקדונות מבנקים	3,617	3,617	-	3,602
פיקדונות הממשלה	398	398	-	385
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	6	6	-	6
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	27,579	1,631	2,107	26,214
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	11,436	4,207	6,489	11,436
התחייבויות פיננסיות אחרות	18,778	18,149	629	18,532
סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות	407,981	367,778	31,607	**404,985

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 970 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 81,592 מיליוני ש"ח ובסך של 18,469 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 0 מיליוני ש"ח ו-7 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2017			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	77,077	74,438	-	2,639	77,088
ניירות-ערך*	74,898	1,407	19,282	54,209	74,894
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	144	144	-	-	144
אשראי לציבור, נטו***	269,338	265,104	-	4,234	269,982
אשראי לממשלות	2,268	2,268	-	-	2,265
נכסים בגין מכשירים נגזרים	12,262	2,540	8,976	746	12,262
נכסים פיננסיים אחרים	1,313	685	-	628	1,302
סך-כל הנכסים הפיננסיים	437,300	346,586	28,258	62,456	**437,937
התחייבויות פיננסיות					
פיקדונות הציבור***	338,540	334,112	-	4,428	337,518
פיקדונות מבנקים	4,213	4,213	-	-	4,199
פיקדונות הממשלה	505	505	-	-	489
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	98	98	-	-	98
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	32,648	2,612	2,102	27,934	31,171
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	12,815	275	11,794	746	12,815
התחייבויות פיננסיות אחרות	17,521	16,893	-	628	17,480
סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות	406,340	358,708	13,896	33,736	**403,770

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 850 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 93,396 מיליוני ש"ח ובסך של 17,901 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 0 מיליוני ש"ח ו-30 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2017			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
86,085	82,891	-	3,194	86,114	מזומנים ופיקדונות בבנקים
65,447	1,488	23,723	40,236	65,442	ניירות-ערך*
684	684	-	-	684	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
279,771	274,566	-	5,205	278,663	אשראי לציבור, נטו***
2,302	2,302	-	-	2,292	אשראי לממשלות
12,013	3,934	7,270	809	12,013	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,309	692	-	617	1,298	נכסים פיננסיים אחרים
447,611	366,557	30,993	50,061	**446,506	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
348,827	343,456	-	5,371	347,351	פיקדונות הציבור***
4,166	4,166	-	-	4,149	פיקדונות מבנקים
334	334	-	-	320	פיקדונות הממשלה
368	368	-	-	367	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
30,499	2,209	2,114	26,176	29,058	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
12,049	4,354	6,886	809	12,049	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
17,836	17,219	-	617	17,836	התחייבויות פיננסיות אחרות
414,079	372,106	9,000	32,973	**411,130	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 848 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 85,209 מיליוני ש"ח ובסך של 18,062 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 0 מיליוני ש"ח ו-25 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2018			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות-ערך זמינים למכירה			
31,986	-	4,122	27,864
10,512	-	9,936	576
44	-	-	44
5,797	214	5,152	431
307	-	307	-
1,415	-	1,208	207
1,095	-	-	1,095
ניירות-ערך למסחר			
8,876	-	-	8,876
69	-	-	69
2	-	-	2
44	-	-	44
60,147	214	20,725	39,208
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
424	194	230	-
6,644	2,932	3,712	-
4,277	1,767	2,465	45
913	195	22	696
15	13	2	-
5,129	-	-	5,129
629	-	-	629
78,178	5,315	27,156	45,707
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
348	85	263	-
6,777	2,624	4,153	-
3,398	1,458	1,896	44
899	26	177	696
14	14	-	-
7	1	6	-
5,129	-	-	5,129
629	-	-	629
1,268	-	-	1,268
18,469	4,208	6,495	7,766

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במילוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 במרץ 2017			
סך-הכל שווי הוגן	מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות-ערך זמינים למכירה			
44,892	-	3,748	41,144
אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל			
9,094	-	8,185	909
אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות			
94	-	-	94
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
6,835	142	5,420	1,273
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
713	-	524	189
אגרות-חוב של אחרים בישראל			
2,626	-	1,405	1,221
אגרות-חוב של אחרים זרים			
1,375	-	-	1,375
מניות סחירות			
ניירות-ערך למסחר			
7,862	-	-	7,862
אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל			
78	-	-	78
אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות			
3	-	-	3
אגרות-חוב של אחרים בישראל			
61	-	-	61
מניות סחירות			
73,633	142	19,282	54,209
סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
428	101	327	-
חוזי שקל-מדד			
6,390	425	5,965	-
חוזי ריבית אחרים			
4,552	1,965	2,549	38
חוזי מטבע-חוץ			
879	46	125	708
חוזי מניות			
13	3	10	-
חוזי סחורות ואחרים			
4,234	-	-	4,234
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
628	-	-	628
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
90,757	2,682	28,258	59,817
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
492	42	450	-
חוזי שקל-מדד			
6,685	185	6,500	-
חוזי ריבית אחרים			
4,793	40	4,715	38
חוזי מטבע-חוץ			
834	10	116	708
חוזי מניות			
11	(2)	13	-
חוזי סחורות ואחרים			
30	30	-	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
4,234	-	-	4,234
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
628	-	-	628
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
194	-	-	194
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך			
17,901	305	11,794	5,802
סך-כל ההתחייבויות			

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות-ערך זמינים למכירה			
35,528	-	3,935	31,593
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
13,097	-	12,424	673
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
73	-	-	73
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
6,327	212	5,442	673
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
402	-	402	-
אגרות-חוב של אחרים בישראל			
2,223	-	1,520	703
אגרות-חוב של אחרים זרים			
1,311	-	-	1,311
מניות סחירות			
ניירות-ערך למסחר			
5,069	-	-	5,069
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
71	-	-	71
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
3	-	-	3
אגרות-חוב של אחרים זרים			
67	-	-	67
מניות סחירות			
64,171	212	23,723	40,236
סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
445	196	249	-
חוזי שקל-מדד			
6,294	2,222	4,072	-
חוזי ריבית אחרים			
4,348	1,418	2,888	42
חוזי מטבע-חוץ			
914	90	57	767
חוזי מניות			
12	8	4	-
חוזי סחורות ואחרים			
5,214	-	-	5,214
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
617	-	-	617
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
82,015	4,146	30,993	46,876
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
465	93	372	-
חוזי שקל-מדד			
6,606	1,927	4,679	-
חוזי ריבית אחרים			
4,090	2,231	1,818	41
חוזי מטבע-חוץ			
877	93	16	768
חוזי מניות			
11	10	1	-
חוזי סחורות ואחרים			
25	29	(4)	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
5,214	-	-	5,214
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
617	-	-	617
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
157	-	-	157
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך			
18,062	4,383	6,882	6,797
סך-כל ההתחייבויות			

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2018				
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
				בלתי מבוקר
				נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
(1)8	806	806	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(2)-	-	-	-	השקעות במניות
8	806	806	-	סך-הכל

ליום 31 במרץ 2017				
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2017	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
				בלתי מבוקר
				נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
(1)2	1,143	1,143	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(2)-	-	-	-	השקעות במניות
2	1,143	1,143	-	סך-הכל

ליום 31 בדצמבר 2017				
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
				מבוקר
				נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
(1)(207)	858	858	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(2)(19)	48	48	-	השקעות במניות
(226)	906	906	-	סך-הכל

(1) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (2) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר
במילוני שי"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2018	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרץ 2018
נכסים								
ניירות-ערך זמינים למכירה								
212	-	2	-	-	-	-	214	(2)(1)
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
103	2	-	-	4	-	-	109	(3)(1)
295	(14)	-	61	(34)	-	-	308	(3)(1)(13)
(813)	1,025	-	5	92	-	-	309	(3)878
(3)	136	-	(1)	37	-	-	169	(3)164
(2)	-	-	-	1	-	-	(1)	(3)-
(29)	22	-	-	6	-	-	(1)	(3)23
(237)	1,171	2	65	106	-	-	1,107	1,055

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2017	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרץ 2017
נכסים								
ניירות-ערך זמינים למכירה								
156	-	(14)	-	-	-	-	142	(2)(1)(14)
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
78	(89)	-	-	(8)	78	-	59	(3)(89)
589	(116)	-	13	(64)	103	(285)	240	(3)(1)(95)
1,523	325	-	131	(11)	147	(190)	1,925	(3)656
25	12	-	1	(2)	-	-	36	(3)4
7	(2)	-	-	-	-	-	5	(3)(3)
(16)	(19)	-	(1)	6	-	-	(30)	(3)(18)
2,362	111	(14)	144	(79)	328	(475)	2,377	441

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
- (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
- (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017									
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2017	
נכסים									
ניירות-ערך זמינים למכירה									
156	-	(15)	73	(2)	-	-	212	(15) ⁽¹⁾	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו									
78	23	-	-	(1)	3	-	103	(9) ⁽³⁾	חוזי שקל-מדד
589	(49)	-	(28)	(75)	(116)	(26)	295	(113) ⁽¹⁾⁽³⁾	חוזי ריבית אחרים
1,523	(384)	-	41	(405)	(467)	(1,121)	(813)	(848) ⁽³⁾	חוזי מטבע-חוץ
25	(17)	-	3	(14)	-	-	(3)	(33) ⁽³⁾	חוזי מניית
7	(1)	-	-	(6)	-	(2)	(2)	(1) ⁽³⁾	חוזי סחורות ואחרים
(16)	(20)	-	(3)	10	-	-	(29)	(20) ⁽³⁾	נגזרים משובצים
2,362	(448)	(15)	86	(493)	(580)	(1,149)	(237)	(1,039)	סך-הכל

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן בין רמה 1 לרמה 2.

א. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2, למעט העברות הנובעות מסיכון צד נגדי לעסקה. בהתאם למדיניות התאגיד הבנקאי, ההעברות בין הרמות מוכרות כמתרחשות בסוף תקופת הדיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

ליום 31 במרץ 2018			
שווי הוגן במיליוני ש"ח	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
214	ציטוט מצד נגדי לעסקה		
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
109	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.51%-2.93% (1.48%)
308	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.54%-14.97% (1.78%)
309	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה	0.51%-14.97% (1.72%)
159	מודל תמחור נגזרי מניות	סיכון צד נגדי לעסקה	
9	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי	
1	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן	36.14%-41.95% (36.58%)
	תשואת דיבידנד		-
	ריבית שקלית לא-צמודה		0.11%-0.97% (0.17%)
(1)	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה	0.51%-14.97% (11.65%)
(1)	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי	
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
-	הערכת שווי		
השקעה במניות לא סחירות			
806	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון			
	נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים		

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 במרץ 2017			
שווי הוגן במיליוני ש"ח	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
142	ציטוט מצד נגדי לעסקה		
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
59	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.48%-4.46% (2.20%)
240	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.48%-5.65% (3.19%)
1,925	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה	0.48%-5.65% (3.19%)
-			-
-	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה	-
6	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן	24.25%-42.72% (26.38%)
		תשואת דיבידנד	6.00%-6.00% (6.00%)
		ריבית שקלית לא-צמודה	0.77%-0.77% (0.77%)
6	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה	2.28%-5.65% (5.50%)
-	מודל תמחור אופציות	ריבית שקלית לא-צמודה	-
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
-	הערכת שווי		
השקעה במניות לא סחירות			
1,143	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון			
	נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים			

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2018

מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017			
שווי הוגן במיליוני ש"ח	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
212	ציטוט מצד נגדי לעסקה		
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
103	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.44%-2.77% (0.96%)
295	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.44%-14.85% (1.00%)
(813)	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה	0.44%-14.85% (1.20%)
(33)	מודל תמחור נגזרי מניות	סיכון צד נגדי לעסקה	0.44%-14.85% (4.58%)
28	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי	-
2	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן	36.14%-41.81% (36.26%)
	תשואת דיבידנד		-
	ריבית שקלית לא-צמודה		0.06%-0.97% (0.13%)
(2)	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה	0.44%-14.83% (0.88%)
(29)	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי	-
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
48	הערכת שווי		
השקעה במניות לא סחירות			
858	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון			
	נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים		

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות

בשנים האחרונות וגם בשנת 2017 גובשו מספר יוזמות רגולטוריות שעיקר עניינן, הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל, ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום.

רפורמות רגולטוריות להגברת התחרותיות במערכת הבנקאית

בשנים האחרונות גובשו מספר יוזמות רגולטוריות שעיקר עניינן, הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל, ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום.

החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל

בחודש ינואר 2017 פרסם חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 על בסיס דוח ועדה ציבורית שמונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל (ועדת שטרומ).

- בתוך שלוש עד ארבע שנים מחודש ינואר 2017 חברות כרטיסי אשראי יופרדו משני הבנקים הגדולים (הבנק ובנק לאומי). תקופת המכירה תתארך לארבע שנים במידה והבנק ינפיק תוך 3 שנים לפחות 25% מחברות כרטיסי אשראי בבעלותו וגם ירד לשיעור אחזקה של 40%.
- החל מחודש יולי 2018 הבנקים ידרשו לעביר לגופים פיננסיים שאישורו ובכפוף לאישור לקוח, יתרות עו"ש יומיות.
- הבנק יחוייב לאפשר להעביר מידע על חשבונות לקוחות לצדדים שלישיים שיתנו שירותי יעוץ, השוואת עלויות וסכימת מידע פיננסי. ההעברה תהיה בכפוף לאישור לקוח ותבוצע בשיטת OPEN API. עד סוף 2018 הבנק צפוי להידרש להעביר לגורמים שלישיים את תעודת הזהות הבנקאית של הלקוח, ויתכן שגם מידעים נוספים. טיטוט תקנות טרם פורסמה וצפויה להתפרסם בחודשים הקרובים.
- הבנק יאלץ למכור החזקות בחברת שב"א (שירותי בנק אוטומטיים בע"מ - המפעילה מערכות טכנולוגיות המאפשרות, בין היתר, העברת אישורים לעסקות בכרטיסי חיוב והעברת אישורים לעסקות משיכת מזומן). כיום הבנק מחזיק 34.5% משב"א, ויאלץ למכור את החזקות העולות על 10% בתוך 4 שנים, כאשר זכויות ההצבעה בגין החזקות מעל השיעור האמור מורדמות החל מיום 1 ביוני 2017.
- הבנק ידרש להציג באתר שלו, עבור לקוחותיו, פירוט מידע על השימוש בכרטיסי אשראי חוץ בבנקאיים.
- הבנק נערך ליישום החוק על-פי לוח הזמנים שנקבע.

ועדת החקירה הפרלמנטרית להקצאת האשראי במשק

בחודש יולי 2017 החליטה הכנסת להקים ועדת חקירה פרלמנטרית לבחינת הקצאת האשראי במשק והסדרי חוב. בראש הוועדה עומד ח"כ איתן כבל. הוועדה תבחן את התנהלות בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, גופים מוסדיים, חברות ביטוח ונותני אשראי למיניהם, תקבע מסקנות ותגישה המלצות בנושא זה. הבנק נערך לדיוני הוועדה וישתף עימה פעולה כנדרש ועל פי החוק.

הוראות ויוזמות מותיות ברבעון הראשון של שנת 2018

- הקלות רגולטוריות של המפקחת על הבנקים לחברות האשראי: בחודש אפריל 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטוט של תיקוני הוראות הכוללות התאמות והקלות בהוראות בכל הנוגע לחברות כרטיסי אשראי ולפעילות בכרטיסי חיוב, שיקלו על פעולת חברות אלו ביום שלאחר היפרדותן מהבנקים: לצורכי מדידה והלימות ההון - הבנקים ישקללו אשראי שהם נותנים לחברות כרטיסי אשראי באופן דומה לאשראי שניתן לבנקים. לעניין מגבלות לווה בודד - חבות של חברת כרטיסי אשראי לבנק תהיה נתונה למגבלה של 15% מהון הבנק, בדומה למגבלה החלה על חבות של בנק לבנק אחר. עם זאת, תקבע תקופת מעבר ליישום ההוראה. בנוסף, במהלך תקופת מעבר בת חמש שנים לא יחולו מגבלות על האשראי שמעמידה חברת כרטיסי אשראי לבנקים, הנובע מפעילות לקוחות הבנק בכרטיסים הבנקאיים במהלך החודש. בנושא ניהול סיכון הנזילות - חברות כרטיסי אשראי ידרשו לנהל את סיכון הנזילות שלהן על-פי מודל פנימי, אך לא יחויבו לעמוד ביחס כיסוי הנזילות הפיקוחי. ההסכמים התפעוליים בין הבנקים לבין חברות כרטיסי האשראי - יובאו לידיעה או לאישור הפיקוח על הבנקים על מנת לוודא שההסכמים הולמים את רוח החוק.
- בחודש אפריל 2018 בנק ישראל פרסם חוזר בנוגע התנהלות בנקים מול נותני שירותים פיננסיים מוסדרים (כגון חברות P2P, נש"מים ועוד) וקבע, בין היתר, כי נדרש לקבוע מדיניות ניהול סיכונים ברורה עבור גופים אלו וסירובים לפתוח חשבון יעשו באופן מנומק בזמן קצר. בנוסף, נקבע כי בפתיחת חשבונות נאמנות מרובי נהנים ניתן להסתפק בהצהרת הנאמן לגבי רשימת הנהנים בחשבון.
- בנק ישראל פרסם טיטוט הוראה בנושא התנהלות הבנק במיקור חוץ, ההוראה קובעת הוראות על התנהלות הבנק מול צדדים שלישיים, בתוך כך, נקבע כי הבנקים לא יוכלו לשווק אשראי באמצעות גורם שלישי.
- החוק להקמת מערכת נידוד חשבונות בנק אוטומטית על בסיס מערכת ה-CASS שהוקמה באנגליה (Current Account Switch Service) אושר בכנסת במסגרת התוכנית הכלכלית (חוק הסדרים) לשנת 2018. על-פי ההצעה, הבנקים יאפשרו מעבר לקוחות באופן מקוון, בטוח, בתוך שבעה ימי עסקים וללא עלות ללקוח, כניסת החוק לתוקף תהיה בתוך שלוש שנים, עם אפשרות להארכה נוספת בשנה. מאז פרסום הצעת החוק מתקיימות בבנק ישראל פגישות הצוות ליישום החוק.
- בחודש אפריל 2018 רשות ההגבלים העסקיים פרסמה במסגרת התנאים לאישור ההסדר הכובל לסליקה צולבת בין חברות כרטיסי האשראי, כי תידרש מעבר של החברות לסליקה יומית של בתי עסק, הדרישה תיכנס לתוקף ביולי 2021.
- בחודש אפריל 2018 בנק ישראל פרסם מתווה להפחתת שיעור העמלה הצולבת בכרטיסי אשראי מ-0.7% ל-0.5% בארבע פעימות מדורגות, הפעימה הראשונה תחול בינואר 2019 והאחרונה בינואר 2023. בנוסף, המפקחת מבקשת להפחית את העמלה הצולבת בעסקות חיוב מיידי (דביט) מ-0.3% ל-0.25% בשתי פעימות שיחלו בינואר 2021 ויסיימו בינואר 2023.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

- בחודש מאי 2018 פרסם בנק ישראל את הנוהל הסופי בנושא פיקוח על שלוחות בחו"ל, ההוראה החדשה מחייבת את הבנקים לבחון מחדש ולהגדיר את אסטרטגיית הפעילות שלהם בחו"ל, כך שהפעילות תמוקד ותצומצם למספר קטן של מדינות ושלוחות, באופן שיאפשר הקצאת משאבים מתאימה לניהול הסיכונים הנובעים ממנה, לרבות בהיבטי ציות. בנוגע לפעילות בשלוחות שתימשך, נדרש לחזק ולעבות את ניהול הסיכונים, המשאבים והבקרה בגין פעילות זו.
- ועדת השרים לענייני חקיקה אישרה את הצעת החוק הממשלתית לאסדרת שירותי תשלום, על-פי עקרונות דירקטיבת PSD2. ועדת חוקה צפויה לדון בהכנת הצעה לקריאה שנייה ושלישית במושב הקרוב. החוק, שצפוי להחליף את חוק כרטיסי חיוב, מסדיר את מערכת היחסים החוזית בין נותן שירותי תשלום למשלם, וכן קובע את הסדרי האחראיות במקרה של שימוש לרעה. תזכיר חוק נוסף בנושא, הקובע את החובות החלות על מבקש לשמש כנותן שירותי תשלום, צפוי להתפרסם להערות הציבור בחודשים הקרובים.
- במסגרת חוק שינוי מבנה הבורסה, אשר אושר בכנסת באפריל 2017, נקבעו חובות לדווח לבורסה על העמלות שחברי בורסה וחברי מסלוקה גובים מלקוחותיהם, בכלל זה עמלות מסחר ועמלות סליקה, וכל שינוי בהן. זאת החל מחודש יולי 2018.
- ביום 6 באפריל 2017 פרסם תיקון מס' 63 לחוק ניירות-ערך, התשע"ז-1968 שעניינו שינוי מבנה הבורסה לניירות-ערך בתל-אביב בע"מ. בהמשך לתיקון הני"ל, אישר בית המשפט המחוזי בתל-אביב ביום 7 בספטמבר 2017, הסדר לשינוי מבנה הבורסה על פי הוקצו לבנק כ-11.6% ופועלים סהר (חברה בעלות מלאה של הבנק) כ-1.6%, סך-הכל לקבוצת הבנק כ-13.2% מאמצעי השליטה בבורסה ומהזכויות בהון המונפק והנפרע שלה. בהתאם לתיקון, בתוך 5 שנים ממועד אישור ההסדר או עד מועד הנפקת מניות הבורסה לציבור ורישומן למסחר, לפי המוקדם מביניהם, על הבנק למכור את החזקותיו בבורסה כך שלא יחזיק למעלה מ-4.99% מאמצעי השליטה בה. עד למועד המכירה, אמצעי השליטה האמורים לא יקנו לבנק זכויות (פרט לזכויות בהון) מעבר לזכויות שמקנה החקיקה בשיעור של 4.99% מכלל אמצעי השליטה בבורסה. בנוסף, בהתאם לתיקון לחוק, חברי הבורסה שימכרו את החזקותיהם, יעבירו לבורסה את מלוא ההפרש שבין תמורת המכירה שהתקבלה בידיהם, לבין שווי ההחזקות שנמכרו על ידם, בהתאם להון העצמי של הבורסה לפי דוחותיה הכספיים לשנת 2015 (כ-508 מיליון ש"ח). ביום 18 בינואר 2018 הגיש הבנק לבורסה הצעה למכירת החזקותיו בבורסה העולות על 4.99% ופועלים סהר לגישה לבורסה הצעה למכירת כל החזקותיה, וזאת במענה לפניית הבורסה מיום 28 בדצמבר 2017 לבעלי המניות לרכישת מניותיהם. בהתאם להצעת הבורסה, סך התמורה המוצעת בגין רכישת כלל מניות הבורסה תעמוד על סכום של 500 מיליון ש"ח. בהתאם להצעה, הבורסה רשאית להודיע על רכישת כלל המניות או חלקן ולהמחות את זכותו של בעל המניות למכירת זכויותיו לצד שלישי שתבחר הבורסה. ביום 17 באפריל 2018 התקבלה בבנק הודעת קיבול להצעת הבנק ולהצעת פועלים סהר למכירה והעברה של מלוא החזקות שהוצעו על ידם למכירה כאמור, לנעבר או כמה נעברים ("הודעת הקיבול"). בהודעת הקיבול נמסר, בין היתר: כי התמורה בגין המניות המוצעות תעלה על התמורה שנקבעה בהצעות הבנק ופועלים סהר (בסך כולל של כ-41 מיליון ש"ח), אולם הסכום העודף שיתקבל יועבר לבורסה כמתחייב מתיקון מס' 63 לחוק ניירות-ערך, התשע"ז-2017; כי השלמת העסקה טעונה אישורים רגולטוריים; וכי אם לא יתקבלו האישורים הדרושים או לא תבוצע השלמה של העסקה, עד ליום 19 ביוני 2018 או מועד נדחה עליו יוסכם, העסקה תתבטל.
- הצעת חוק פרטית לביטול עמלת הפירעון המוקדם נמצאת על שולחן הכנסת לדיון בהכנת החוק לקריאה ראשונה.
- חוק נתוני אשראי צפוי להכנס לתוקף בחודש אוקטובר 2018. ואז יתחיל לפעול מאגר נתוני אשראי.
- הצעת חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי אושרה במליאת הכנסת בתחילת חודש מרץ 2018. ההוראות בהצעת החוק צפויות לפגוע ביכולתו של הבנק לגבות את חובותיו, הן בהקשר של לקוחות עסקיים והן פרטיים. החוק יכנס לתוקף בספטמבר 2018.
- ועדת השרים לענייני חקיקה אישרה את טיוטת חוק התחרות - תיקון לחוק ההגבלים העסקיים שיגדיל את סמכויות רשות ההגבלים העסקיים. בין היתר, מוצע לאפשר לרשות לבטל את תקרת הסכום הנקוב על העיצום הכספי המקסימלי שיכולה להטיל היום הרשות; על-פי ההצעה לא יוגבל הסכום בתקרה והרשות תוכל לגבות עד 8% מהמחזור. בנוסף, על-פי ההצעה, הרשות תוכל להכריז על חברה כמונופול גם אם נתח השוק שלה נמוך מ-50%, ובלבד שהוכיחה שיש בידה כח שוק משמעותי.

יוזמות רגולטוריות אלו משפיעות לרעה על הכנסות הבנק ועל הוצאותיו, ועלולות להשפיע לרעה על עסקי קבוצת הבנק בעתיד. בשלב זה, הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. השפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר בהתנהגות הלקוחות, שינויים רגולטוריים נוספים ופעילות המתחרים.

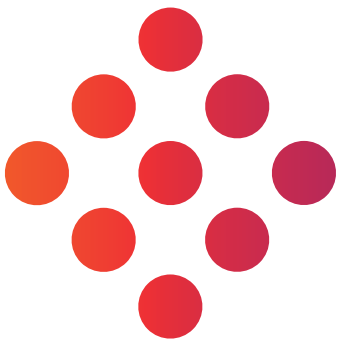
לפרטים נוספים בנושא רפורמות מרכזיות נוספות ראה [פרק חברות מוחזקות עיקריות](#), קבוצת ישראלכרט לעיל וכן ביאור 35 [דוחות הכספיים לשנת 2017](#).

ביאור 17 צמצום פעילות בנק הפועלים שוויץ

בחודש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותה של הפועלים שוויץ בדרך של מכירת נכסיה או בדרך אחרת. ההחלטה התקבלה לנוכח מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, הפועל למזער את סיכוני הציות בקבוצת הבנק, בין היתר, כפי שעלו בקשר עם חקירת הרשויות האמריקאיות, לצד שינויים בסביבה הרגולטורית העולמית והשפעתם על סיכונים אלה. כחלק ממימוש ההחלטה להפסקת פעילותה של הפועלים שוויץ ובהמשך לאמור בביאור 36. בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2017 בדבר חתימה על מזכר הבנות מחייב למכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של הפועלים שוויץ, ביום 11 באפריל 2018 חתם בנק הפועלים שוויץ על הסכם מפורט עם Safera Sarasin (Luxembourg) SA-I Bank J. Safera AG (ביחד, "ספרא סאראסין"), למכירת מרבית תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של בנק הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג לבנק ספרא סאראסין, למעט קבוצות לקוחות שנקבעו. למועד זה, התמורה הצפויה בגין העסקה (כפוף להתאמות בעיקר כתלות בהיקף חשבונות הלקוחות שיועברו) היא כ-20-23 מיליון פרנק שוויצרי (73-85 מיליון ש"ח). כחלק מהעסקה, מספר מנהלי קשרי לקוחות ועובדים אחרים של בנק הפועלים שוויץ מסניפיו בשוויץ ולוקסמבורג, מחברת הבת שלו בישראל וממשרד הנציגות שלו בישראל אמורים לעבור לבנק ספרא. השלמת העסקה, המתוכננת להתבצע בשנת 2018, כפופה, בין היתר, לאישורי רשויות רגולטוריות.

בנק הפועלים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים
ליום 31 במרץ 2018

Q1

תוכן העניינים

197	5. מחשכל תאגיד
197	5.1. הביקורת הפנימית
197	5.2. עניינים אחרים
197	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד ואופן ניהולם
197	6.1. מגזרי פעילות לפי גשת ההנהלה
210	6.2. דירוג הבנק
210	6.3. מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; אחריות חברתית
211	7. נספחים
211	7.1. התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים
214	7.2. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

רשימת הטבלאות

198	טבלה 6-1: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים
199	טבלה 6-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים
200	טבלה 6-3: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור
201	טבלה 6-4: מגזרי פעילות גשת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי
202	טבלה 6-5: מגזרי פעילות גשת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי
204	טבלה 6-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי
207	טבלה 6-7: מגזרי פעילות גשת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של קבוצת ישראלכרט
209	טבלה 6-8: מגזרי פעילות גשת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי
210	טבלה 6-9: דירוג
211	טבלה 7-1: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו
212	טבלה 7-2: הוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים
213	טבלה 7-3: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים
213	טבלה 7-4: פירוט רבעוני של הוצאות התפעוליות והאחרות
213	טבלה 7-5: פירוט השפעת היישום למפרע על דוח רווח והפסד בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה
214	טבלה 7-6: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

5. מחשל תאגידי 5.1. הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2017. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה. בחודש אפריל 2018 מונה בחברות קבוצת ישראלכרט מבקר פנימי נפרד ומר זאב חיו, המבקר הפנימי הראשי של הבנק סיים את תפקידו כמבקר פנימי בקבוצת ישראלכרט.

5.2. עניינים אחרים

בנוגע לאמור בדוח התקופתי לשנת 2017 (בחלק ממחשל תאגידי בעמוד 290) בדבר מספר ישיבות הדירקטוריון וועדותיו, מובהר כי במהלך שנת 2017 התקיימו 221 ישיבות של מליאת הדירקטוריון וועדות הדירקטוריון (מהן 46 ישיבות של המליאה), ולא כפי שצוין במקור. ביום 5 באפריל 2018 הסתיימה כהונתה של גבי דפנה שורף כדירקטורית חיצונית בבנק לפי הוראות חוק החברות. ביום 12 באפריל 2018 כונסה אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות של הבנק ובה נדונו והתקבלו ההחלטות הבאות: נערך דיון בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2016 ובדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנה שהסתיימה באותו התאריך, וכן בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2017 ובדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנה שהסתיימה באותו התאריך; מונו מחדש סומך-חייקין (KPMG), רואי חשבון, וזיו האפט (BDO), רואי חשבון, לרואי החשבון המבוקרים של הבנק במשותף, עד לתום האסיפה הכללית השנתית הבאה של הבנק; אומצו תיקונים לתקנון הבנק; וכן מונתה גבי דליה לב לכהונת דירקטורית חיצונית בבנק בהתאם להוראות חוק החברות. ביום 17 באפריל 2018 אישר דירקטוריון הבנק, בהמלצת מנכ"ל הבנק, את המינויים הבאים להנהלת הבנק: ידן ענתבי, המכהן כממונה על החטיבה הפיננסית, ימונה למנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית, ויחליף בתפקיד את דן אלכסנדר קולר שפורש מהבנק לאחר כ-19 שנים (מהן 10 שנים כחבר הנהלה); מר עופר קורן, המכהן כמנהל היחידה ליישום רפורמת התחרות בבנקאות, יצטרף להנהלת הבנק וימונה לממונה על החטיבה הפיננסית (CFO) במקום ידן ענתבי; ד"ר אמיר בכר, המכהן כמנהל אגף ייעוץ ומחקר, יצטרף להנהלת הבנק וימונה למנהל חטיבת ניהול הסיכונים. המינויים האמורים יכנסו לתוקף בכפוף לקבלת אישור המפקחת על הבנקים ועם קבלתו. ביום 28 באפריל 2018 התפטר מר אמנון דיק מכהונתו בבנק כדירקטור חיצוני לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 301. ההתפטרות הינה בהתאם להוראות החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד-2013 וסעיף 11א לפקודת הבנקאות, 1941 ועם מינויו של מר דיק לדירקטור בבנק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, הנחשבת תאגידי ריאלי משמעותי, בעוד הבנק הינו גוף פיננסי משמעותי. בהמשך להחלטת הדירקטוריון מיום 17 באפריל 2018 (ראה דיווח מידי של הבנק באותו יום), ביום 1 במאי 2018 החל מר ניב פולני לכהן כמנהל הפיתוח העסקי והוא מדווח למנכ"ל הבנק. ביום 30 באפריל 2018 אישרו ועדת התגמול (בהתאם לתקנה 1ב1 לתקנות החברות (הקלות בעסקות עם בעלי עניין), תש"ס-2000) ודירקטוריון הבנק לחדש החל מיום 1 ביוני 2018 לתקופה של שנה את פוליטת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה של הבנק וחברות בנות ("קבוצת הבנק"). הפוליסה תבטח את אחריות הדירקטורים ונושאי משרה בקבוצת הבנק וחברות כספיות שתוטלנה עליהם בשל תפקודם כנושאי משרה וכוללת גם כיסוי בגין תביעות נירות-ערך. גבולות האחריות בפוליסה החדשה יהיו בסך של 400 מיליון דולר לתביעה ובמצטבר לתקופת הביטוח והפרמיה השנתית תעמוד על כ-1.6 מיליון דולר. בעלת השליטה בבנק, אריסון החזקות בע"מ ("אריסון החזקות"), מסרה לבנק כי שיכון ובינוי ובע"מ ("שיכון ובינוי"), חברה בשליטת בעלת השליטה באריסון החזקות, עשויה להיכלל ברשימת התאגידים הריאליים המשמעותיים על-פי החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד-2013 ("חוק הריכוזיות") על-ידי הממונה על הגבלים עסקיים לאור מחזור המכירות שלה (כהגדרתו בחוק הריכוזיות) בשנת 2017. בהקשר זה מסר לבנק, כי בנסיבותיה של שיכון ובינוי, אם וככל בסוף שנת 2019, קרי בתום תקופת מעבר של 6 שנים ממועד פרסומו של חוק הריכוזיות (דצמבר 2013), שיכון ובינוי תהיה ברשימת התאגידים הריאליים המשמעותיים, אז החל ממועד זה בעלת השליטה בבנק (גוף פיננסי משמעותי) לא תוכל לשלוט במקביל בשיכון ובינוי (תאגידי ריאלי משמעותי), וכן ייאסר על דירקטורים המכהנים בשיכון ובינוי (אם וככל שתיחשב כתאגידי ריאלי משמעותי בתום שנת 2019) להמשיך לכהן כדירקטורים בבנק.

6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגידי ואופן ניהולם 6.1. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 6.1.1. מגזר לקוחות פרטיים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון של שירותים ללקוחות פרטיים לרבות שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות, פיקדונות ותוכניות חיסכון ופעילות בשוק ההון. בנוסף מציע הבנק ללקוחות בעלי צרכים פיננסיים מורכבים, שירותים ופתרונות באמצעות מוצרים מתקדמים, ניהול נכסים גלובלי ומעטפת שירות מקצועית מיוחדת הכוללת: פגישות וטלפונים יזומים ומערך ייעוץ מתקדם הנעזר בכלים תומכי החלטה. השירותים ללקוחות המגזר מוענקים באמצעות מערך של 229 סניפים לרבות, סניפים דיגיטליים מתקדמים, סניף נייד ובאמצעות ערוצים ישירים: מכשירים לשירות עצמי בסניפים וב-"חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר", מוקד "פועלים בטלפון", פניות בפיסיבוק ובאפליקציות בסמרטפונים. כחלק מתפישת השירות בבנק והאחריות החברתית, רואה הבנק בנגישות לאנשים עם מוגבלות נושא מהותי וחובה עסקית - במסגרתה הונגשו כלל שירותי הבנק לאנשים עם מוגבלות. בשנים האחרונות קיימת מגמה מתמשכת של גידול בהיקפי הפעילות הבנקאית באמצעות ערוצים לא מאוישים (במכשירי בנק אוטומטיים לשירות עצמי, באתר האינטרנט, באפליקציות, בסלולר ובמענה הקולי האוטומטי במוקד פועלים בטלפון).

שינויים רגולטוריים – מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

ביום 14 במרץ 2018 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית את פרק הבנקאות חוק מערכת ניווד בין בנקים (התוכנית להגברת התחרות בשוק הבנקאות באמצעות הסרת חסמי מעבר). בהתאם לחוק הבנקים יאפשרו מעבר לקוחות באופן מקוון, בטוח, בתוך שבעה ימי עסקים וללא עלות ללקוח, כניסת החוק לתוקף תהיה בתוך שלוש שנים.

ביום 26 במרץ 2018 פורסם עדכון בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 422 "פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות וניהולו". מטרת העדכון הינה לשפר את יכולתם של לקוחות שנקלעו לקשיים כלכליים לנהל חשבון ביתרת זכות באמצעות כלים דיגיטליים מתקדמים, וכן, לאפשר לאדם שנקלע לקשיים פיננסיים בעבר ובהווה, לנהל את חשבונות באמצעות כלים ושירותים מגוונים. השינויים ייכנסו לתוקף ביום 1 באוקטובר 2018. למידע נוסף בדבר יוזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר, לרבות מידע על חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ("ועדת שטרומ"), ראה [פרק 3.14](#) בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

טבלה 1-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	*2017	
במיליוני ש"ח		
675	628	סך הכנסות ריבית, נטו
3	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
678	631	סך-הכל רווח מימוני, נטו
377	372	עמלות והכנסות אחרות
1,055	1,003	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
110	83	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
868	864	רווח (הפסד) לפני מסים
77	56	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
27	22	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
50	34	
אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה		
40,005	38,145	
פיקדונות הציבור לסוף התקופה		
174,453	169,906	

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה ביאור א28 [בדוחות הכספיים לשנת 2017](#).

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר לקוחות פרטיים ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-50 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-34 מיליון ש"ח אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו שקוזה על-ידי עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-678 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-631 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול אשר נבע מעלייה ביתרות הממוצעות של האשראי.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-110 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-83 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהפרשה הקבוצתית, בעיקר בגין חובות נחותים כתוצאה מירידה באיכות תיק האשראי, וכן בשל עלייה במחיקות האוטומטיות. מנגד, עלייה זו קוזזה על-ידי ירידה בהפרשה הפרטנית.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-40.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-40.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכמו בכ-174.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-171.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

למידע נוסף אודות סיכון אשראי לאנשים פרטיים, ראה "[סיכון אשראי](#)" בפרק [סקירת הסיכונים](#), בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.2 מגזר עסקים קטנים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים. פעילות המגזר מבוצעת באמצעות מערך הסינוף הארצי של הבנק וכן באמצעות הערוצים הישירים (ראה [בפרק "מגזר לקוחות פרטיים" לעיל](#)). המגזר מספק שירותים נדרשים גם ללקוחות עסקיים של המגזר העסקי והמגזר המסחרי.

השירותים הניתנים ללקוחות המגזר כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, לצד מהלכים רחבי היקף לתמיכה והצמחה של מגזר זה וביניהם העמדת אשראי יעודי המתאים לצרכי הלקוח במסגרת מגוון מוצרים.

שינויים רגולטוריים – מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

ראה "מגזר לקוחות פרטיים" לעיל.

ביום 26 לנובמבר 2017 פורסמה הנחיית בנק ישראל בנושא "שירות המסלולים – הגברת המודעות ועידוד הצטרפות של עסקים קטנים". במסגרת ההוראה אותרו לקוחות שהם עסקים קטנים שלא הצטרפו לשירות המסלולים ונשלחה אליהם הודעה בדבר העמלות שחוייבו בחשבונם והחיסכון השנתי במידה והיו מצטרפים למסלולים. ההוראה יושמה כנדרש עד יום 28 בפברואר 2018.

טבלה 2-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	*2017	
במיליוני ש"ח		
377	377	סך הכנסות ריבית, נטו
1	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
377	377	סך-הכל רווח מימוני, נטו
141	141	עמלות והכנסות אחרות
518	518	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
129	129	הוצאות תפעוליות ואחרות
320	320	רווח לפני מסים
69	69	הפרשה למסים על הרווח
27	27	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
42	42	
אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה		
29,354	29,354	
36,710	36,710	פיקדונות הציבור לסוף התקופה

* סווג מחדש – למידע נוסף ראה ביאור א28 בדוחות הכספיים לשנת 2017.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר העסקים הקטנים ברבעון הראשון של שנת 2018, הסתכם ב-92 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-42 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, מעלייה ברווח המימוני, נטו ומירידה בהוצאות התפעוליות והאחרות. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-400 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-377 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי הממוצעות כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות ומעלייה במרווחים הפיננסיים על האשראי. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-95 מיליון ש"ח בהשוואה ל-129 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהפרשה הפרטנית. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-306 מיליון ש"ח בהשוואה ל-320 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-30.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-31.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכמו בכ-38.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-38.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

6.1.3. מגזר הלוואות לדיר

כללי ומבנה המגזר

הבנק מציע הלוואות לדיר ללקוחות פרטיים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תוכניות הסיוע הממשלתיות, באמצעות נציגויות משכן בסניפים השונים הפרושים ברחבי הארץ.

תחרות

בהתאם לדוחות בנק ישראל, חלקו של הבנק ברבעון הראשון לשנת 2018 בביצועים השוטפים (כולל קבוצות רכישה) מתוך כלל המערכת הבנקאית עמד על שיעור של 25.0%.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

לנהל את המשכנתא באתר

- לאחרונה הושקו מגוון יישומים מקוונים המאפשרים ללקוח לבצע פעולות מסוימות מבלי צורך לגשת לסניף, כגון:
 - הפקת דוח פרטי משכנתאות (דוח 451) - כולל אפשרות לשמור את הדוח במחשב כקובץ PDF ולהדפיסו.
 - בקשה למימוש הטבת 'חודש חופש' - הפוגה למשך חודש אחד מתשלומי המשכנתא.
 - הודעה על פירעון מוקדם של המשכנתא - אפשרות להודיע מראש על כוונה לפרוע את המשכנתא ולחסוך את תשלום עמלת פירעון מוקדם.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

- בתחום הלוואות לדיור קיימת רגולציה ייעודית ענפה, בנוסף לרגולציה הכללית החלה על מתן אשראי על-ידי הבנק. טיוטת הוראת בנק ישראל בנושא פישוט הסכמים - מטרת ההוראה היא לפשט הסכמים בנקאיים ובשלב ראשון התמקד הפיקוח על הבנקים בהסכמי אשראי, וזאת בהתאמה לחוק אשראי הוגן התשנ"ג-1993, שתוקן. החוק וטיוטת ההוראה בנושא פישוט מסמכים חלים גם על הלוואות לדיור.
- ביום 26 בפברואר 2018 פרסם בנק ישראל עדכון להוראה 329 (מגבלות במתן הלוואות לדיור) וקובץ שאלות ותשובות בנושא מגבלות במתן הלוואות לדיור:
 - תיקון להגדרת "דירה במחיר מופחת" כך שתכלול גם דירה חליפית הנרכשת במחיר מופחת בפרויקטים כדוגמת מחיר למשתכן.
 - בקובץ שאלות ותשובות נכללו הבהרות בנושאים שונים כגון - שיעור מימון בהלוואה המובטחת על-ידי נכס אחר, הלוואה ל"בן ממשיר" והלוואה לשיפוץ דירה.
- ביום 19 בפברואר 2018 הועלתה הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - חופש בחירת שמאי מקרקעין בהליך משכנתא), התשע"ח-2018, לפיה מוצע לאפשר ללווה בשלב מוקדם של הרכישה לבחור בשמאי מקרקעין בהתאם להוראות חוק שמאי מקרקעין, התשס"א-2001, במקום לבחור שמאי מקרקעין מהרשימה הסגורה של הבנק. כדי לשמור על איזון, מוצע להתיר לבנק להכין רשימה של שמאים שאינם מקובלים עליו, ובלבד שהחלטתו בעניין זה תהיה מנומקת. החלטה סופית בעניין הכללת שמאי ברשימת המסורבים של הבנק תהיה בידי מועצת שמאי המקרקעין שבמשרד המשפטים.

טבלה 3-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	*2017	
במיליוני ש"ח		
160	118	סך הכנסות ריבית, נטו
15	16	עמלות והכנסות אחרות
175	134	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
5	-	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
60	58	רווח לפני מסים
110	76	הפרשה למסים על הרווח
39	27	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
71	49	
75,606	69,662	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2017.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הלוואות לדיור הסתכם ב-71 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018, בהשוואה ל-49 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-160 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-118 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהיקפי האשראי ומעלייה במרווחים הפיננסיים. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-75.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-74.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. למידע נוסף אודות סיכונים בתיק הלוואות לדיור, ראה [סעיף 3.2.9 בפרק סקירת הסיכונים](#), בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.4. מגזר מסחרי

כללי ומבנה המגזר

המגזר המסחרי מספק מגוון רחב של שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים מדרג הביניים (Middle Market). המגזר פועל באמצעות מרכזי עסקים, הפרוסים ברחבי המדינה, וסניפים עסקיים המעניקים שירותים תפעוליים לחשבונותיהם של לקוחות המגזר. כחלק מהמהלך האסטרטגי של הבנק להעמיק את פעילותו בקרב לקוחות מסחריים אשר נמצאים בשלבי צמיחה ולהרחיב את מעטפת השירותים המוצעת ללקוחות אלה, האגף לבנקאות מסחרית החל במחצית השנייה של שנת 2017 ביישום שינוי מבני ושינוי תפיסת הפעלה. במסגרת השינוי הוקמו מספר מרכזי עסקים חדשים והפעילות התפעולית מהסניפים העסקיים תרוכז במספר מרכזי שירות ארציים. מהלך זה יתמוך בצמיחה של המגזר המסחרי במטרה להעניק שירות טוב יותר ומותאם יותר ללקוחות.

התפתחויות עיקריות במגזר

תחומי הפעילות העיקריים של לקוחות המגזר הינם: תעשייה, מסחר ובנייה ונדל"ן ופעילותם מתבצעת בעיקר בשוק המקומי, כשבנוסף מטפל המגזר גם בלקוחות המנהלים פעילות יבוא ויצוא.

לקוחות המגזר הושפעו ברבעון הראשון של שנת 2018 מהמגמה החיובית של הפעילות בעולם ובישראל, ובעיקר ממצבם הטוב של משקי הבית, הגידול הניכר בתיירות הנכנסת, ועלויות המימון שנותרו נמוכות. בנוסף, הפיחות שנרשם בשער השקל מול סל המטבעות ברבעון הראשון תמך בפעילותן של החברות היצואניות. בשוק הדיור נמשכה ההתמתנות בהיקף הפעילות שבאה לידי ביטוי ברמה נמוכה יחסית של מכירת דירות חדשות ובירידה קלה במחירי הדירות בחודשים האחרונים.

עיקר הגידול במגזר זה, מקורו בענף הבניה והנדל"ן ובענף המסחר. העמקת הפעילות עם לקוחות אלה מהווה חלק מהאסטרטגיה של הבנק.

טבלה 4-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה – תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	*2017	
במיליוני ש"ח		
242	221	סך הכנסות ריבית, נטו
2	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
244	223	סך-הכל רווח מימוני, נטו
107	108	עמלות והכנסות אחרות
351	331	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
21	4	
141	137	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
189	190	רווח לפני מסים
67	74	הפרשה למסים על הרווח
122	116	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה		
34,847	32,567	
פיקדונות הציבור לסוף התקופה		
24,284	22,881	

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה ביאור א28 בדוחות הכספיים לשנת 2017.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר המסחרי ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-122 מיליון ש"ח בהשוואה ל-116 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח המימוני, נטו, של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-244 מיליון ש"ח בהשוואה ל-223 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות האשראי והפיקדונות.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו ב-21 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאות בסך של 4 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהפרשה הקבוצתית על אשראי תקין עקב גידול בהיקפי האשראי. גידול זה קוּוּז בחלקו על-ידי קיטון בהפרשה הפרטנית.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-34.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-33.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכמו בכ-24.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-24.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

6.1.5. מגזר עסקי

כללי ומבנה המגזר

המגזר העסקי מתמחה במתן שירותים פיננסיים לתאגידים גדולים בישראל כאשר מתן אשראי מהווה את עיקר פעילותו. המגזר פועל באמצעות שלושה סקטורים שבכל אחד מהם פועלים מנהלי קשרי לקוחות (מק"לים) בעלי התמחות ייעודית:

- נדל"ן.

- תקשורת, מסחר ומלונאות.

- תשתיות ואנרגיה.

בנוסף, עוסק המגזר במוצרי מימון מורכבים, לרבות: מימון סחר חוץ, מימון הון חוזר, מימון נכסים בחו"ל, עסקות מימון מורכבות, סינדיקציה ומכירת סיכוני אשראי. כמו-כן קיימת יחידה העוסקת בממשק הדיגיטלי של הלקוחות העסקיים עם הבנק.

החטיבה העסקית כוללת גם את האגף לאשראים מיוחדים, אשר מרכז את הטיפול בלקוחות המגזר העסקי והמגזר המסחרי שנקלעו לקשיים, מתוך ניסיון לסייע לשיקומם תוך מתן תמיכה עסקית.

טבלה 5-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה – תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	*2017	
במיליוני ש"ח		
348	330	סך הכנסות ריבית, נטו
23	26	הכנסות מימון שאינן מריבית
371	356	סך-הכל רווח מימוני, נטו
144	123	עמלות והכנסות אחרות
515	479	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
(131)	(30)	
178	178	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
468	331	רווח לפני מסים
183	120	הפרשה למסים על הרווח
285	211	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה		
65,346	68,627	
פיקדונות הציבור לסוף התקופה		
35,159	41,209	

* סווג מחדש – למידע נוסף ראה ביאור א28 [בדוחות הכספיים לשנת 2017](#).

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר העסקי ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-211 מיליון ש"ח בהשוואה ל-285 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהכנסות מהפסדי אשראי ומירידה ברווח המימוני.

הרווח המימוני, נטו, של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-356 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-371 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה במרווחים הפיננסיים על האשראי, שקוזזה בחלקה על-ידי עלייה ביתרות האשראי הממוצעות בין התקופות.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-123 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-144 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהכנסות מעמלות טיפול באשראי ובעמלות מעסקי מימון.

ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-30 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 131 מיליון ש"ח שנרשמו ברבעון המקביל אשתקד. הירידה בהכנסות נבעה מגידול בהפרשה הקבוצתית – בעיקר עקב גידול בהיקפי האשראי, וכן מקיטון בהכנסות שנרשמו על בסיס פרטני, כתוצאה מירידה בגביית החובות שנמחקו חשבונאית בעבר. מנגד, חל קיטון בהפרשה הקבוצתית בגין חובות נחותים, שקיזז את הקיטון בהכנסות מהפסדי אשראי.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-68.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-65.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכמו בכ-41.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-42.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

6.1.6 פעילות בינלאומית

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק מתבצעת באמצעות חברות בנות בנקאיות, חברות פיננסיות, סניפי הבנק בחו"ל ונציגויות וכן באמצעות המרכז לבנקאות פרטית בתל-אביב. פעילות הבנק בחו"ל כוללת פעילות בנקאות עסקית, בנקאות פרטית בינלאומית וכן קיום קשרים עם בנקים כתבים ברחבי העולם. תחום הפעילות העסקית בחו"ל כולל מתן אשראי ללוויים מקומיים זרים, וכן השקעות באגרות-חוב. תחום הפעילות מול בנקים כתבים כולל מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה פרק "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים"). בתחום הבנקאות הפרטית הבינלאומית, הבנק פועל להפסקת מכלול הפעילויות בחו"ל ולסגירת החברות הבנות העוסקות במתן השירותים הנלווים. פעולות אילו מביאות, בין השאר, לקיטון בהיקף נכסיהם של תושבי חוץ המופקדים בקבוצת הבנק.

מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

בנוסף לכללים ולמגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל, פעילות המגזר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לתקנות רלוונטיות לאופי הפעילות של הקבוצה במדינות בהן מתקיימת פעילות עסקית (Cross border regulations) ולפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות בהן פועלות שלוחות הבנק בחו"ל, הכוללות דרישות של הון, החזקת נכסים נזילים, ציות ואיסור הלבנת הון וכיוצא בזה. בחודש מאי 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה בנושא פיקוח על שלוחות חו"ל. ההוראה מביאה לידי ביטוי את עמדת הפיקוח כי תאגידים בנקאיים צריכים לרכז את פעילותם בשלוחות מרכזיות בלבד, במספר תחומי שיפוט מצומצם ובגודל שיאפשר לכל תאגיד בנקאי להקצות משאבים ניהוליים מתאימים, למקד את פעילותו ולהתמחות בניהול הסיכונים באותם תחומי שיפוט. במסגרת ההוראה הדירקטוריון נדרש לבחון באילו מדינות הוא מעוניין לפעול, אילו פעילויות יהיו מותרות לכל שלוחה ומהו הגודל המינימלי של שלוחה שיאפשר לה קיום משאבי ביקורת ובקרה נאותים. היכן שמתקיימת פעילות שאינה עולה בקנה אחד עם האסטרטגיה שתיקבע, התאגיד הבנקאי נדרש להכין תוכנית יציאה מאותה מדינה או שלוחה וליישמה עד ליום 31 בדצמבר 2020. כמו-כן הדירקטוריון נדרש לוודא כי יתבצעו ביקורות חיצוניות על סביבת הביקורת והבקרה בשלוחות על-ידי גורמים חיצוניים מומחים ובלתי תלויים, בסטנדרט מקצועי ראוי ובהיקף מתאים כפי שתקבע הנהלת התאגיד הבנקאי. לפרטים בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה [ביאור 110](#). בתמצית הדוחות הכספיים ולפרטים בדבר חקירת הבנק בקשר עם בכירים בארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ראה [ביאור 110](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. (הפועלים-שוויץ)

בחודש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותו של הפועלים שוויץ בדרך של מכירת נכסיה או בדרך אחרת. ביום 11 באפריל 2018 חתם הבנק על הסכם עם Bank J. Safra Sarasin AG and Banque J. Safra Sarasin (Luxembourg) S.A. למכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של בנק הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג.

סניפי ארצות-הברית

סניף ניו-יורק – פעילות עסקית – עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בשלושה תחומי פעילות:

מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות גדולות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכוללים: אשראי, סחר-חוץ, השקעות ושירותי חדר עסקות. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פיקדונות על-ידי ה-FDIC. מתן אשראי עסקי לחברות גדולות במשק האמריקאי בדרך של רכישת השתתפויות בקווי אשראי, המאורגנים על-ידי בנקים מובילים (כ-91% מהיקף האשראי ניתן לחברות בעלות דירוג השקעה, או מובטח על-ידי גופים בעלי דירוג השקעה, Investment Grade על-ידי חברות הדירוג הבינלאומיות Standard & Poor's או Moody's).

מתן שירותי חדר עסקות, לרבות בשעות בהם סגורים חדרי העסקות בישראל, כחלק מהפעילות הגלובלית של חדרי העסקות של הבנק. סניף מיאמי הפסיק את פעילותו בתחום הבנקאות הפרטית הבינלאומית. בחודש פברואר 2018 קיבל הבנק את האישורים הרגולטוריים לסגירת הסניף במיאמי ולפתיחת נציגות שתפעל במתכונת דומה לנציגויות בלוס אנג'לס ובניו ג'רסי.

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 6-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	*2017	
במיליוני ש"ח		
102	117	סך הכנסות ריבית, נטו
16	14	הכנסות מימון שאינן מריבית
118	131	סך-הכל רווח מימוני, נטו
65	31	עמלות והכנסות אחרות
183	162	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
(2)	15	
201	252	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
(16)	(105)	רווח (הפסד) לפני מסים
(5)	12	הפרשה למסים על הרווח
		רווח (הפסד) נקי:
(11)	(117)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	7	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(11)	(110)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח		
13,935	12,356	
פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח		
27,571	21,830	

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה ביאור א28 בדוחות הכספיים לשנת 2017.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הפעילות הבינלאומית ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-110 מיליוני ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 11 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של פעילות ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-42 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018 בהשוואה לרווח נקי בסך של 25 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות הריבית, נטו, כתוצאה מעלייה בהיקף האשראי.
- ההפסד של בנק הפועלים שוויון הסתכם בכ-121 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018 בהשוואה להפסד בסך של כ-6 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע מירידה ברווחיות בעקבות החלטה על הפסקת פעילות הפועלים שוויון ומעלייה בהפרשה לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים בבנק הפועלים שוויון ובהוצאות המשפטיות הכרוכות בה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.
- ההפסד של קבוצת בנק פוזיטיף הסתכם בכ-17 מיליוני ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018 בהשוואה לאיזון ברבעון המקביל אשתקד. עיקר ההפסד נבע מיישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 9 (IFRS-9). בעקבות יישום התקן הוכרה הפרשה להפסדי אשראי בגובה של כ-21 מיליון לירות תורכיות.

סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-12.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-12.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2018 בתחום ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-9.7 מיליארד ש"ח (כ-2.7 מיליארד דולר) בדומה ליום 31 בדצמבר 2017.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2018 בבנק הפועלים שוויון הסתכם בכ-1.4 מיליארד ש"ח בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2017.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2018 בתחום הסינדיקציות בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-0.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-0.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.
- האשראי לציבור בבנק פוזיטיף בתורכיה הסתכם בכ-0.8 מיליארד ש"ח ליום 31 במרץ 2018 בהשוואה לכ-0.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

- סך פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-21.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-20.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 בתחום ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכמה בכ-6.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-6.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 בבנק הפועלים שוויון הסתכמה בכ-4.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-4.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 מסוג Brokered CD's בסניף ניו-יורק הסתכמו בכ-8.6 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-7.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.
- פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 במרכז לבנקאות פרטית בתל-אביב הסתכמו בכ-2.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-2.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

6.1.7. קבוצת ישראל

כללי

הפעילויות העיקריות של קבוצת הבנק בתחום כרטיסי האשראי מתבצעות באמצעות חברות הפועלות בתחום אמצעי התשלום תחת קורת גג ניהולית ותפעולית אחת שתכונה להלן בשם "קבוצת ישראל". פעילות הליבה של קבוצת ישראל הינה הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג "ישראל", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקארד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון.

התפתחויות עיקריות במגזר

הנפקת כרטיסי אשראי

מספר הכרטיסים ליום 31 במרץ 2018 שהונפקו על-ידי קבוצת ישראל הינו 5.1 מיליון כרטיסים בהשוואה ל-5.0 מיליון כרטיסים שהונפקו ליום 31 בדצמבר 2017. ברבעון הראשון של שנת 2018 הגיע מחזור הפעילות בכרטיסי קבוצת ישראל ל-37.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-34.8 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

שינויים רגולטוריים

בחודש יולי 2016 פרסמה ועדת שטרם (הוועדה לבחינת הגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים), אשר מונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל, את המלצותיה ובהמשך להן, ביום 31 בינואר 2017 פורסם ברשומות "חוק שטרם".

ביום 18 בפברואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מסמך "קריטריונים ותנאים כלליים למבקש לשלוט ולהחזיק אמצעי שליטה בסולק ובחברת כרטיסי אשראי", וכן מצגת ובה דגשים פיקוחיים למתעניינים ברכישת חברות כרטיסי האשראי המופרדות. במצגת מפורט, בין היתר, מידע אודות החברות, וכן נקודות חוזקה של חברות כרטיסי האשראי ואתגרים מרכזיים שלהן. לפרטים נוספים ראה ביאור 35 [בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017](#).

בהמשך לאמור בסעיף 2.5.1 לדוח הדירקטוריון וההנהלה וביאור 35 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017, בנוגע לחוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017 ממשיכה הנהלת הבנק, בהנחיית הדירקטוריון להיערך לקראת הפרדה של קבוצת ישראל מהבנק כנדרש.

ביום 25 בפברואר 2018 פרסם בנק ישראל את המתווה הסופי להפחתת העמלה הצולבת. המתווה להורדת העמלה הצולבת בעסקות חיוב נדחה יהיה כדלקמן: מיום 1 בינואר 2019 תרד העמלה הצולבת מ-0.7% ל-0.6%; מיום 1 בינואר 2020 תרד העמלה הצולבת מ-0.6% ל-0.575%. מיום 1 בינואר 2021 תרד העמלה הצולבת מ-0.575% ל-0.5%; מיום 1 בינואר 2022 תרד העמלה הצולבת מ-0.55% ל-0.525%; מיום 1 בינואר 2023 תרד העמלה הצולבת מ-0.525% ל-0.5%. בנק ישראל קבע כי העמלה המשולמת בעסקות חיוב מיידית-תעמוד על 0.3% וכי החל מיום 1 בינואר 2021 תרד העמלה הצולבת מ-0.3% ל-0.275%. מיום 1 בינואר 2023 תרד העמלה הצולבת מ-0.275% ל-0.250%.

הסכם שנחתם בין החברה, חברות כרטיסי האשראי לאומי קארד וכ.א.ל ולבנקים בעלי השליטה בלאומי קארד ובכ.א.ל, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, המפרט את תנאי הפעלת הממשק הטכני המשותף, הוגש לממונה על הגבלים עסקיים לקבלת פטור מאישור הסדר כובל. ביום 25 באפריל 2018 פרסמה רשות הגבלים העסקיים החלטה בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר. הפטור בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2023 וכולל, בין היתר, התייחסות לחובת חברות כרטיסי האשראי לצרף להסכם העקרונות שנחתם בין הבנקים וחברות כרטיסי האשראי ביום 9 במאי 2007 (על נספחיו ועל השינויים שבו), באופן שוויוני וללא עלות, כל מנפיק, סולק או גוף מטעמם שפעילותו נוגעת להסכם ושיבקש להצטרף להסכם, להעמיד לרשותו את כל המידע הדרוש לו לצורך הצטרפותו ופעילותו על-פי ההסכם, ולבצע התאמות סבירות ככל הנדרש באופן שיאפשר לשחקן חדש להצטרף להסכם ולפעול על-פי הוראותיו, וכן איסור על החברה, לאומי קארד וכ.א.ל לנקוט בפעולות העלולות להקשות על כניסה של מתחרים חדשים לתחום ההנפקה או לתחום הסליקה או על חדירה של אמצעי תשלום חליפיים לכרטיסי אשראי, כגון כרטיסי חיוב מיידית, הכל כמפורט בתנאי הפטור. בנוסף כוללת הטיטה הוראה, לפיה החל מיום 1 ביולי 2021, העברת כספים בין מנפיק וסולק בגין עסקות המבוצעות בתשלום בודד, תתבצע לא יאוחר מיום לאחר מועד שידור העסקה מבית העסק ("זיכוי מיידית").

בחודש אפריל 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטות להערות הציבור של מספר תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין 470 (כרטיסי חיוב), 221 (יחס כיוסו נזילות), 203 (סיכון אשראי), 313 (מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים) שכפי שנאמר בדברי ההסבר להן, יקלו על פעולת חברות כרטיסי האשראי (כהגדרתן בטיטות) ביום שלאחר הפירודות מהבנקים, וזאת במסגרת הצעדים שנוקט בנק ישראל בכדי לקדם את יישום הרפורמה להגברת התחרות. יצוין, כי ההקלות חלות על חברות כרטיסי האשראי (כהגדרתן בטיטות) בכלל, ולא רק על החברות שעתידות להיפרד מבנק-האם שלהן. במסגרת הטיטות נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (1) החל מיום 1 בפברואר 2019, בנק יעביר למתפעל הנפקה את הכספים בגין עסקות בכרטיסים שהונפקו על-ידי הבנק (לרבות בהנפקה משותפת) במועד שבו נדרש מתפעל ההנפקה להעביר כספים אלה לסולק בהתאם למועד או למועדים שנקבעו בהסכם הסליקה הצולבת, ללא תלות במועד החיוב של הלקוח וללא תלות בזהות הסולק שאלי מעביר מתפעל ההנפקה את התמורה; (2) הסכמי תפעול חדשים בין מנפיק בנקאי למתפעל הנפקה, שנחתמו עד ליום 31 בינואר 2022, יומצאו למפקח על הבנקים. לעניין זה, חידוש הסכם קיים שנעשה בו שינוי מהותי, לדעת הבנק או מתפעל ההנפקה, ייחשב כהסכם חדש. היה המנפיק הבנקאי בנק בעל היקף פעילות רחב, הסכם התפעול יהיה טעון אישורו של המפקח; (3) חברת כרטיסי אשראי תקבל שקלול לצרכי הלימות הון כאילו הייתה תאגיד בנקאי, גם לעניין הנסיבות להחמרת שקלול הסיכון כמו במקרה של דירוג הנמוך B-; (5) החל מיום 1 ביולי 2018, חברת כרטיסי אשראי העומדת בתנאים המפורטים בטיטות, לא תידרש לעמוד ביחס כיוסו הנזילות, אך תחויב להחזיק נכסים נזילים לפי מודל פנימי התואם את מאפייני פעילותה; (6) חשיפת תאגיד בנקאי לקבוצת לווים חברת כרטיסי אשראי, בניכוי הסכומים המותרים על-פי הוראה, לא תעלה על 15% מהון התאגיד הבנקאי, בדומה למגבלה החלה על חשיפה ל"קבוצת לווים בנקאית"; (7) החשיפה לחברת כרטיסי אשראי תהיה נתונה למגבלת לווה/קבוצת לווים, ולמגבלה המצרפית של לווים גדולים; (8) במשך 5 שנים ממועד פרסום ההוראה כמחייבת, חבות של קבוצת לווים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי לא תהיה כפופה למגבלה הקבועה בהוראה; (9) נוכח החרגה הקיימת כיום מהוראות הטיטות, תאגידים בנקאיים יידרשו להקטין את חשיפות האשראי ל"קבוצת לווים חברת כרטיסי אשראי" באופן מדורג, תוך 3 שנים ממועד הפרדה של חברת כרטיסי האשראי מהתאגיד הבנקאי כהגדרתו ב"חוק שטרומ". הציבור יכול להעיר הערותיו לטיטות עד ליום 6 במאי 2018.

בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה, אשר הוטמעה גם בנוהל בנקאי תקין מספר 470 ובהנחיות נוספות. בהוראה, ובהנחיות הפיקוח על הבנקים שניתנו בהמשך, ובכללן תיקונים להוראה מספר 472, קיימת התייחסות, בין היתר, ללוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן למערכת כרטיסי החיוב החדשה וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק. תחולת מנגנון הסטת האחריות נקבעה ליום 1 בינואר 2019.

בחודש ינואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 470, במסגרתו, בין היתר, התווספו הוראות בהמשך להוראות "חוק שטרומ", בנוגע ל"הגנות ינוקא" שניתנו לחברות כרטיסי האשראי שיופרדו מהבנקים ולמנפיקים חדשים אחרים שיקומו, וזאת בנושא של פניית בנק בעל היקף פעילות רחב ללקוח לפני הגיע 45 ימי העבודה שלפני מועד סיום חוזה הכרטיס, במקרים של שינוי מהותי במצבו הכלכלי של הלקוח או לשם הפחתה של מסגרת אשראי בכרטיס חיוב. התיקונים דלעיל יכנסו לתוקף ביום 21 באפריל 2018, אך תאגיד בנקאי רשאי לפעול על פיהם מוקדם יותר.

בחודש אוגוסט 2011 פרסם תיקון לחוק הבנקאות רישוי, לפיו, בין היתר מי שעוסק בסליקה של כרטיס חיוב, יהיה כפוף לקבלת רישוי סליקה, כאשר לגופים שעסקו ביום כניסתו של החוק לתוקף בפעילות סליקה ניתנו הקלות לעניין זה. כמו-כן, נקבעו מגבלות נוספות, כגון חובה על מי שהינו מנפיק בעל היקף פעילות רחב, מנפיק שהנפיק עשרה אחוזים או יותר ממספר כרטיסי החיוב שהונפקו בישראל או מנפיק אשר באמצעות כרטיס החיוב שהנפיק בוצעו עשרה אחוזים לפחות מסכום העסקות שבוצעו בישראל (כהגדרתו בחוק) להתקשר עם כל סולק בסליקה צולבת, אלא אם סירב להתקשרות מטעמים סבירים. בהקשר זה יצוין, כי חוק הבנקאות רישוי הסמיך את שר האוצר או את המפקח על הבנקים (לפי העניין) לראות גם בתאגידים נוספים כחלק מהסולק/מנפיק בעל היקף פעילות רחב (תאגיד שהסולק/מנפיק הוא בעל עניין בו; תאגיד השולט בסולק/מנפיק; ו/או תאגיד שמי ששולט בסולק/מנפיק הוא בעל עניין בו) - כך לדוגמה עשויה להתקבל החלטה שפועלים אקספרס הינה חלק משראכרט לעניין היותה סולק/מנפיק בעל היקף פעילות רחב, ובהתאם יחולו גם על פועלים אקספרס המגבלות החלות על ישראלכרט בהקשר זה. לעניין זה, בחודש יולי 2017 הודיע משרד האוצר לפועלים אקספרס כי ככל שהעמלות הנגבות על-ידה מבתי העסק בעסקות המקומיות במותג שבו יש סליקה והנפקה בלעדית יופחתו במתווה מדורג, כך שעד לסוף חודש דצמבר 2017 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.95%; עד לסוף חודש דצמבר 2018 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.45%; עד לסוף חודש דצמבר 2019 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.10%; ובסוף חודש יוני 2020 תתייב העמלה המקסימאלית לבית עסק על 1.99%, הרי שלעת הזו, אין שר האוצר רואה צורך להפעיל את סמכותו לפי סעיף 36 (גא) לחוק הבנקאות רישוי, או לתמוך בהצעות חוק שמשמעותם זהה להפעלת הסמכות כאמור, או שמתערבות באופן ישיר וספציפי בעמלת המותג מעבר למתווה האמור לעיל.

בחודש אוקטובר 2016 פורסמו המלצות הדוח הסופי של הוועדה הבין-משרדית לקידום השימוש באמצעי תשלום. מטרת הוועדה היתה, בין היתר, לקדם את השימושים באמצעי תשלום מתקדמים תוך התאמת התשתית המשפטית והטכנולוגית לפעילות זו. המלצות הוועדה התבססו, בין היתר, על רגולציית PSD האירופאית. כחלק מהמלצות הוועדה: (1) בחודש נובמבר 2017 פרסם בנק ישראל קול קורא לקבלת מידע בנושא הקמת תשתית לסליקת תשלומים מיידים בישראל. מטרת הקול הקורא, בהתאם לנאמר בו, בין היתר, היא קבלת הצעות לקידום תשתית אחת לפחות, מרכזית או מבוזרת, שתתמוך בסליקת תשלומים מיידים במשק הישראלי. הקמת תשתית כאמור צפויה להגביר את התחרות במערך התשלומים, בין השאר, על-ידי כניסתם של שחקנים חדשים, שיציעו פתרונות לביצוע תשלומים מיידים לכל אורך שרשרת ביצוע העסקה. התשתית תאפשר לסולק את אמצעי התשלום המתקדמים, קיימים ועתידיים, ותאפשר סליקה של הוראות תשלום אשר בוצעו באמצעות אפליקציות תשלומים של גופים שונים. התייחסות לקול הקורא ניתן היה להגיש עד ליום 17 בדצמבר 2017.

(2) בחודש מרץ 2018 אישרה ועדת שרים לחקיקה את תזכיר חוק חוזה שירותי תשלום, התשע"ח-2018. התזכיר מבקש להסדיר, בין היתר, היבטים שונים במערכות היחסים שבין נותן שירותי תשלום (מנפיק כרטיס החיוב) למשלם (מחזיק כרטיס החיוב), ובין נותן שירותי תשלום (הסולק) למוטב (בית העסק) בעת שימוש באמצעי תשלום, וכן לקבוע הוראות כלליות לעניין ביצוע הוראות תשלום והסדרי האחריות הנוגעים להן. במסגרת תזכיר החוק, יבוטל חוק כרטיסי חיוב עם כניסתו לתוקף של חוק חוזה שירותי תשלום, ונושאים הנזכרים בחוק כרטיסי חיוב יוסדרו בו.

בחודש מרץ 2018 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית את החוק לצמצום השימוש במזומן, שמבסגרתו נקבעו, בין היתר, הגבלות על שימוש במזומן ובשיקים. ככלל, החוק יכנס לתוקף בחודש ינואר 2019.

יוזמות רגולטוריות

ישראלכרט הינה "חברה" (במעמד Associate Member) בארגון ויזה. יורופי (חברה בת) הינה "חברה ראשית" (Principal Member) בארגון מאסטרקרד. לקראת ההיפרדות הצפויה של החברה מבנק הפועלים, כנדרש מחוק שטרומ, הגישה החברה בקשה לשינוי מעמדה בארגון ויזה ל-Principal Member. בחודש אוגוסט 2017 קיבלה החברה פנייה מ-Master Card Inc. (להלן: "MC") ובה התייחסות לנושאים שונים (שעניינם בעיקר היבטים טכנולוגיים ותפעוליים) בהם השוק הישראלי ובכללם החברה אינם עומדים בכללי רגולציה מסוימים של MC. עיקרי הנושאים שצוינו הינם, להערכת החברה, חוצי שוק ואינם תלויים בחברה בלבד ודורשים התארגנות של שחקנים נוספים בענף. בעקבות הפנייה האמורה סוכמו בין החברה לנציגי MC תכולת הנושאים לטיפול מתוך הנושאים אשר נכללו בפנייה וכן לוחות הזמנים למימוש תוכנית הפעולה שגובשה אשר החברה פועלת ליישומה. להערכת החברה לפניית MC האמורה לא צפויה השפעה מהותית על החברה.

למידע בדבר החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ולמידע בדבר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים ראה ביאור 35 [בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017](#).

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיושמו, ההוראות והשינויים בשוק כרטיסי האשראי, ובכלל זה מתווה הירידה בעמלה הצולבת, זיכוי מידי וכניסת סולקים ומאגדים וכן המגמות בשוק, עלולים להיות בעלי השפעה מהותית לרעה על פעילות קבוצת ישראלכרט. הרפורמות הרגולטוריות עלולות להשפיע מהותית לרעה על הבנק, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.

לפרטים נוספים בנושא שינויים רגולטוריים המתייחסים גם לחברות כרטיסי אשראי, ראה ["יוזמות רגולטוריות" בפרק "מגזר לקוחות פרטיים"](#) לעיל.

פעילויות נוספות

בנוסף לפעילויות הקשורות בהנפקה ובסליקה של כרטיסי אשראי, כמפורט לעיל לקבוצת ישראלכרט פעילויות נוספות כדלקמן: פעילות בתחום הבטחת פירעון המחאות וניכיון; הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי; ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג לרבות פקטורינג רכש.

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי להכנסות מעמלות, שנכללו במסגרת ההכנסות התפעוליות (לפני ניכוי הוצאות המתייחסות), הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-487 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-461 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-5.6%.

טבלה 6-7: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של קבוצת ישראלכרט

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	*2017	
במיליוני ש"ח		
72	66	סך הכנסות ריבית, נטו
(2)	(3)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
70	63	סך-הכל רווח מימוני, נטו
494	466	עמלות והכנסות אחרות
564	529	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
34	24	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
423	401	רווח לפני מסים
107	104	הפרשה למסים על הרווח
34	36	רווח (הפסד) נקי:
73	68	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(4)	(1)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
69	67	המיוחס לבעלי מניות הבנק
20,292	19,105	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
107	-	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה ביאור 28 [בדוחות הכספיים לשנת 2017](#).

שינויים עיקריים ברוח הנקי וביתרות המאזניות

הרוח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של קבוצת ישראלכרט ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-69 מיליון ש"ח בהשוואה ל-67 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרוח המימוני, נטו, של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-70 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-63 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות האשראי נושא ריבית.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-494 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-466 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה במחזור העסקות בכרטיסי האשראי של קבוצת ישראלכרט בארץ שנשלטו על-ידי סולקים אחרים וכן מגידול במחזורי הסליקה של עסקות שנעשו בבתי עסק הקשורים עם קבוצת ישראלכרט בהסכמי סליקה שנשחק על-ידי הירידה בשיעור העמלה לבתי עסק.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-34 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-24 מיליון ש"ח שנרשמו ברבעון המקביל אשתקד. העלייה בהוצאות נבעה בעיקר מגידול ביתרת המחיקות המושפעת מאתגרים בתחום הגבייה ומגידול בהפרשות הפרטניות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2018 ב-423 מיליון ש"ח בהשוואה ל-401 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות שיווק ופרסום מחידושי וכריתת הסכמים חדשים עם שותפים עסקיים שאינם בנקים בתחום הנפקת כרטיסים והטבות, למחזיקי כרטיסי אשראי.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-20.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-19.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. הגידול נבע מעלייה במחזורי העסקות בכרטיסי אשראי בגין קניות.

6.1.8. מגזר ניהול פיננסי

כללי ומבנה

פעילות מגזר זה כוללת:

- פעילות בתיק הבנקאי - ניהול המקורות והשימושים לרבות ניהול סיכונים השוק והנזילות (לפרטים בדבר סיכונים אלה, ראה [פרק "סקירת הסיכונים"](#) בדוח הדירקטוריון וההנהלה), וזאת באמצעות קביעת מחירי העברה פנימיים (ראה להלן), ניהול תיק השקעות, הנפקות אגרות-חוב ושטרי הון וביצוע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים. פעילות המגזר בתיק הבנקאי מתבצעת בעיקרה באמצעות היחידות לניהול נכסים והתחייבויות ("נני"ה") בארץ ובחול ובאמצעות היחידה לניהול השקעות נוסטרו האחראיות על ניהול תיק אגרות-חוב (ממשלתי וקונצרני) ותיק המניות, ותאום הפעילות ברמת הקבוצה.
- פעילות בתיקי המסחר - פעילות עשיית שוק ומסחר בחדר עסקות בתחום מטבע-החץ, הריביות ונגזרי OTC.
- פעילות מול לקוחות - מתן שירות ללקוחות הבנק לביצוע עסקות בניירות-ערך (ישראלים וזרים), במכשירים פיננסיים בש"ח, במטבע-חוץ ובריביות באמצעות חדרי העסקות, כמו גם תמיכה בפיתוח ובתמחור של מוצרים פיננסיים מתוחכמים.

הבנק החליט להפסיק את פעילות מתן שירותי תפעול קופות-גמל וקרנות השתלמות לחברות המנהלות להן הוא מעמיד שירותי תפעול. הפסקת הפעילות לא תתבצע באופן מיידי אלא בתהליך שנערך מול כל הגורמים הרלוונטיים. במקביל, הבנק התקשר בחודש יוני 2017 עם מלם פנסיה וגמל בע"מ בהסכם למכירת רישיון שימוש בלתי מוגבל בזמן בתוכנות בהן הבנק משתמש לצורך שירותי התפעול. יישום ההסכם כפוף להתקיימות מספר תנאים.

שינויים רגולטוריים

בחדש ינואר 2018 נכנסה לתוקפה רגולציית MiFID II - Markets in Financial Instruments Directive II באירופה, העוסקת בשיפור היעילות, השקיפות והחוסן של השווקים הפיננסיים.

השפעת הרגולציה על הבנק עקיפה בעיקרה, שכן תחולתה היא על ישויות באירופה - בהם ברוקרים וקסטודיאנים זרים עמם קשור הבנק והפועלים בשווקים אלה. תיקון 28 לחוק השקעות משותפות בנאמנות נועד להחיל פיקוח של רשות ניירות-ערך על תעודות הסל. לפי התיקון שהתקבל ביולי 2017, תעודות הסל יהפכו לקרנות סל שהן קרנות מחקות סחירות שיהיו כפופות לרגולציה החלה על קרנות נאמנות. התיקון יכנס לתוקף עם השלמת תקנות בנושא. בהודעה של רשות ניירות-ערך, מועד הכניסה לתוקף של התיקון שהיה קבוע ליום 1 ביוני 2018 נדחה, ובכוונת הרשות לפעול על מנת להשלים את כניסת התיקון לתוקף במהלך שנת 2018. הבנק נערך מבחינה תפעולית לשינויים הצפויים בעקבות תיקון זה.

מחשכל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 8-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017*	2018	
במיליוני ש"ח		
211	162	סך הכנסות ריבית, נטו
124	175	הכנסות מימון שאינן מריבית
335	337	סך-הכל רווח מימוני, נטו
41	37	עמלות והכנסות אחרות
376	374	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
-	-	
125	123	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
251	251	רווח לפני מסים
120	105	הפרשה למסים על הרווח
131	146	רווח (הפסד) לאחר מסים
4	4	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח נקי:		
135	150	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
8	7	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
143	157	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח		
1,868	1,471	
פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח		
45,291	44,117	

* סוג מחדש - למידע נוסף ראה ביאור 28 [בדוחות הכספיים לשנת 2017](#).
 (1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביטים מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במגזר הניהול הפיננסי ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-157 מיליון ש"ח בהשוואה ל-143 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח המימוני, נטו של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-337 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-335 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2018 הסתכם בכ-1.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-1.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2018 הסתכמו בכ-44.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-49.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

6.1.9. התאמות

במסגרת זו נכללות פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח. מסגרת זו כוללת, בין היתר: (1) תוצאות חברות הבת פועלים סהר בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, ופעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ; (2) הכנסות משירותי מחשב לחברות שאוחדו בעבר עד להפסקת הפעילות במהלך שנת 2017; (3) הפרשות והוצאות משפטיות ואחרות בקשר עם החקירה של עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים שאינן מיוחסות לפעילות הבינלאומית; (4) התאמות של פעולות בין-מגזריות.

שינויים עיקריים ברווח הנקי

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכם ב-34 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 42 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. ההפסד ברבעון הראשון של שנת 2018 נבע בעיקר מעלייה בהפרשה לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים בישראל, ובהוצאות המשפטיות הכרוכות בה.

6.2. דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחו"ל כלהלן:

טבלה 6-9: דירוג

מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע-חוץ טווח קצר	מטבע-חוץ טווח ארוך	סוכנות דירוג
ישראל - סוברני				
פברואר 2018	יציב	P-1	A1	Moody's
פברואר 2018	חיובי	A-1	A+	S&P
אפריל 2018	יציב	F1+	A+	Fitch Ratings
בנק הפועלים				
אפריל 2018	יציב	P-1	A2	Moody's
דצמבר 2017	חיובי	A-2	A-	S&P
מאי 2018	יציב	F1	A	Fitch Ratings
דירוג מקומי (בישראל)				
מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע מקומי טווח קצר	מטבע מקומי טווח ארוך	סוכנות דירוג
אוקטובר 2017	יציב		AAA	S&P מעלות
דצמבר 2017	יציב	P-1	Aaa	מידרוג

ביום 8 באפריל 2018 קבעה לראשונה חברת מעלות S&P דירוג AA לכתבי ההתחייבויות הנדחים של הבנק עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo) אשר מוכרים כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל 3.

באותו תאריך קבעה לראשונה גם חברת מידרוג דירוג Aa3 עם תחזית דירוג יציבה לכתבי ההתחייבויות הנדחים של הבנק עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo) אשר מוכרים כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל 3.

6.3. מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; אחריות חברתית

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת בנק הפועלים, רואה עצמו הבנק מחוייב למעורבות פעילה ומובילה בחברה ובקהילה, לצד מנהיגותו העסקית ויוזמותיו בתחום הכלכלי, וזאת באמצעות "פועלים בקהילה".

מעורבות זו היא חלק מתפיסה ניהולית מתקדמת, הגורסת כי גוף אשר פועל בתוך הקהילה ושואב מתוכה את עובדיו ואת לקוחותיו כאחד - הינו חלק ממנה, וכגורם מוביל עסקית, עליו גם לחזק, להוביל ולתרום לקידום ולשיפור תנאיהם של בני הקהילה, ובמיוחד החלשים שבהם.

ברוח פילוסופיה עסקית זו, מתנהלת בבנק פעילות קהילתית מגוונת ורחבת היקף, אשר מוצאת ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובפעילות התנדבותית ענפה, בה משתתפים חברי ההנהלה והעובדים גם יחד. ברבעון הראשון לשנת 2018 התמקדה פועלים בקהילה בפרויקטים בתחום החינוך, אל מול ילדים, בני נוער ואוכלוסיות ספציפיות, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה.

המעורבות החברתית של פועלים בקהילה ברבעון הראשון של שנת 2018 באה לידי ביטוי בהוצאה כספית של כ-13 מיליון ש"ח.

לפרטים נוספים אודות פעילות קבוצת הבנק בתחום המעורבות החברתית, התרומה לקהילה ואחריות חברתית, ראה סעיף 7.8 לחלק ממשל תאגידי ופרטים נוספים [בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2017](#).

7. נספחים

7.1. התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים

טבלה 7-1: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו

2017				2018	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
2,518	3,013	2,539	2,819	2,601	הכנסות ריבית
(445)	(780)	(376)	(591)	(443)	הוצאות ריבית
2,073	2,233	2,163	2,228	2,158	הכנסות ריבית, נטו
182	136	152	167	226	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
2,255	2,369	2,315	2,395	2,384	סך הרווח המימוני המדווח
בניטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:					
49	49	26	2	68	הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
65	32	39	49	49	רווח (הפסד) מהשקעות במניות
4	-	-	-	18	רווחים (הפסדים) בגין הלוואות שנמכרו
(13)	(37)	(25)	35	(38)	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
29	12	(5)	13	(2)	הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל ⁽²⁾
2,121	2,313	2,280	2,296	2,289	רווח מפעילות שוטפת ⁽³⁾

- (1) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
 - (2) השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על השקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב הפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
 - (3) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.
- מזה בגין השפעות שינויים במדד: הוצאה של 34 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018, הכנסה של 15 מיליון ש"ח ברבעון רביעי של שנת 2017, הוצאה של 67 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2017, הכנסה של 114 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2017, הוצאה של 24 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2017.

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 2-7: הוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים**

2017				2018	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
170	202	176	315	156	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(251)	(258)	(408)	(340)	(256)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(81)	(56)	(232)	(25)	(100)	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
188	223	257	49	350	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
107	167	25	24	250	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי*
* מזה:					
(24)	-	(118)	(170)	95	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
(5)	-	(4)	(5)	5	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
136	167	146	200	150	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	-	1	(1)	-	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
107	167	25	24	250	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
שיעור הוצאה מסך האשראי לציבור***:					
0.25%	0.29%	0.25%	0.45%	0.22%	שיעור הוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
0.52%	0.62%	0.62%	0.52%	0.71%	שיעור הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור****
0.16%	0.24%	0.04%	0.03%	0.35%	שיעור הוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.39%	0.36%	0.06%	0.13%	0.14%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
26.93%	25.83%	4.34%	9.78%	10.29%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** רבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.

*** על בסיס שנתי.

**** הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך הוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 3-7: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים

2017				2018	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון ראשון
במיליוני ש"ח					
עמלות					
243	235	235	226	230	דמי ניהול חשבונות
203	183	189	186	189	פעילות בניירות-ערך
461	481	493	482	487	כרטיסי אשראי, נטו
80	49	53	42	56	טיפול באשראי
144	143	144	144	145	עמלות מעסקי מימון
171	163	170	191	173	עמלות אחרות
1,302	1,254	1,284	1,271	1,280	סך-הכל עמלות
45	63	41	36	27	הכנסות אחרות
1,347	1,317	1,325	1,307	1,307	סך-הכל הכנסות עמלות והכנסות אחרות

טבלה 4-7: פירוט רבעוני של ההוצאות התפעוליות והאחרות

2017				2018	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון ראשון
במיליוני ש"ח					
הוצאות שכר					
1,070	1,035	1,022	1,009	1,041	שכר ⁽¹⁾⁽²⁾
112	97	104	106	89	מענקים ותגמול מבוסס מניות
1,182	1,132	1,126	1,115	1,130	סך-הכל שכר
361	374	361	379	365	אחזקה ופחת בניינים וציוד
674	679	1,120	1,113	858	אחרות ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾
2,217	2,185	2,607	2,607	2,353	סך-הכל

- (1) הרבעון הראשון של שנת 2018 כולל סך של כ-9 מיליון ש"ח בגין הפסקת הפעילות בבנק הפועלים שוויץ (בהשוואה לסך של כ-110 מיליון ש"ח וכ-21 מיליון ש"ח ברבעון השלישי וברבעון הרביעי של שנת 2017 בהתאמה).
- (2) בשנת 2017 סווג מחדש סך של כ-287 מיליון ש"ח מהוצאות שכר להוצאות אחרות, וזאת בהתאם לתיקון 07-2017 בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה (כ-67 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2017, כ-69 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2017, כ-73 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2017 וכ-78 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2017).
- (3) הרבעון הראשון של שנת 2018 כולל הוצאה בסך של 87 מיליון ש"ח בגין הוצאות משפטיות הכרוכות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים והחקירה בנושא FIFA (סך של 22 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2017, סך של 19 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2017, סך של 10 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2017 וסך של 38 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2017).
- (4) הרבעון הראשון של שנת 2018 כולל הוצאה בסך של 61 מיליון ש"ח בגין הוצאות הכרוכות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים והחקירה בנושא FIFA (הכנסה בסך של 27 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2017, הכנסה בסך של 28 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2017, הוצאה בסך של 290 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2017 והוצאה בסך של 268 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2017).

טבלה 5-7: פירוט השפעת היישום למפרע על דוח רווח והפסד בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017		
לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע	לפני היישום למפרע	לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע	לפני היישום למפרע
בלתי מבוקר			מבוקר		
במיליוני ש"ח					
1,182	(68)	1,250	4,555	(288)	4,843
674	68	606	3,586	288	3,298
השפעת היישום למפרע על דוח רווח והפסד					
משכורות והוצאות נלוות					
הוצאות אחרות					

7.2. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2017			2018		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
3.60%	2,126	239,706	3.48%	2,172	252,782
3.98%	174	17,764	4.71%	170	14,702
3.62%	⁽⁵⁾ 2,300	257,470	3.55%	⁽⁵⁾ 2,342	267,484
אשראי לממשלות:					
2.19%	13	2,394	2.33%	16	2,775
-	-	29	-	-	-
2.16%	13	2,423	2.33%	16	2,775
פיקדונות בבנקים:					
1.97%	28	5,713	2.23%	36	6,522
(2.18%)	(7)	1,273	(0.91%)	(1)	440
1.21%	21	6,986	2.03%	35	6,962
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.11%	10	37,836	0.10%	11	43,299
0.84%	30	14,318	1.42%	38	10,759
0.31%	40	52,154	0.36%	49	54,058
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	262	-	-	593
-	-	-	-	-	-
-	-	262	-	-	593
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾ :					
0.78%	110	56,913	1.02%	130	51,254
1.70%	29	6,873	2.11%	26	4,964
0.87%	139	63,786	1.11%	156	56,218

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהן במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 בכך של 98 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2017: 218 מיליוני ש"ח).
- (5) עמלות בסך של 131 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בשנה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 (31 במרץ 2017: 153 מיליוני ש"ח).

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2017			2018		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%		במיליוני ש"ח	%		במיליוני ש"ח
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
0.25%	5	8,090	0.18%	3	6,716
-	-	85	-	-	72
0.24%	5	8,175	0.18%	3	6,788
נכסים אחרים:					
-	-	386	-	-	289
-	-	-	-	-	-
-	-	386	-	-	289
2.60%	2,518	391,642	2.66%	2,601	395,167
-	-	14,535	-	-	15,179
-	-	40,555	-	-	39,773
-	-	446,732	-	-	450,119
2.26%	226	40,342	3.05%	233	30,937

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 בסך של 98 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2017: 218 מיליוני ש"ח).

(4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2017			2018		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
0.40%	194	194,387	0.46%	230	198,452
0.11%	23	81,525	0.11%	24	85,473
0.61%	171	112,862	0.73%	206	112,979
0.88%	42	19,166	1.63%	58	14,356
0.60%	12	8,022	1.15%	12	4,207
1.08%	30	11,144	1.83%	46	10,149
0.44%	236	213,553	0.54%	288	212,808
פיקדונות הממשלה:					
2.87%	2	282	1.93%	1	209
-	-	-	-	-	-
2.87%	2	282	1.93%	1	209
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	1.51%	1	267
-	-	-	1.51%	1	267
פיקדונות מבנקים:					
-	-	3,122	0.13%	1	3,138
3.28%	4	494	6.32%	5	324
0.44%	4	3,616	0.70%	6	3,462
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
-	-	-	-	-	-
-	-	292	(2.12%)	(1)	187
-	-	292	(2.12%)	(1)	187
אגרות-חוב:					
2.42%	189	31,483	2.00%	138	27,867
4.16%	13	1,268	5.13%	10	794
2.49%	202	32,751	2.08%	148	28,661
התחייבויות אחרות:					
2.79%	1	145	-	-	797
-	-	5	-	-	2
2.69%	1	150	-	-	799
0.71%	445	250,644	0.72%	443	246,393

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

מחשכל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2017			2018		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%		במיליוני ש"ח	%		במיליוני ש"ח
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
-	-	124,277	-	-	129,511
					פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	14,042	-	-	14,394
					זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	23,408	-	-	23,755
					התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾
-	-	412,371	-	-	414,053
					סך-כל ההתחייבויות
-	-	34,361	-	-	36,066
					סך-כל האמצעים ההוניים
-	-	446,732	-	-	450,119
					סך-כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.89%	-	-	1.94%	-	-
					פער הריבית
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾ :					
2.19%	1,906	351,300	2.21%	1,998	364,230
					בישראל
1.67%	167	40,342	2.08%	160	30,937
					מחוץ לישראל
2.13%	2,073	391,642	2.20%	2,158	395,167
					סך-הכל
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות					
1.12%	59	21,225	1.85%	73	15,930
					לפעילויות מחוץ לישראל

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
 (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
 (3) לרבות מכשירים נגזרים.
 (4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2017			2018		
שיעור הכנסה/הוצאה (הוצאה)	הכנסות/הוצאות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה/הוצאה (הוצאה)	הכנסות/הוצאות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל					
מטבע ישראלי לא-צמוד					
2.76%	1,826	267,477	2.79%	1,922	278,110
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.35%)	(133)	150,540	(0.32%)	(124)	153,524
					סך התחייבויות נושאות ריבית
2.41%	-	-	2.47%	-	-
					פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד					
2.23%	259	46,787	1.77%	201	45,709
					סך נכסים נושאי ריבית
(1.83%)	(177)	38,915	(1.31%)	(127)	38,942
					סך התחייבויות נושאות ריבית
0.40%	-	-	0.46%	-	-
					פער הריבית
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
2.25%	207	37,036	2.45%	245	40,411
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.76%)	(76)	39,964	(1.26%)	(119)	37,997
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.49%	-	-	1.19%	-	-
					פער הריבית
סך פעילות בישראל					
2.64%	2,292	351,300	2.63%	2,368	364,230
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.67%)	(386)	229,419	(0.64%)	(370)	230,463
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.97%	-	-	1.99%	-	-
					פער הריבית

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

מחשול תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2018

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017			
שינוי נטו	גידול (קטיון) בגלל שינוי ⁽²⁾		שינוי נטו
	מחיר	כמות	
במיליוני ש"ח			
ג. ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית			
נכסים נושאי ריבית			
אשראי לציבור:			
			בישראל
46	(66)	112	
			מחוץ לישראל
(4)	31	(35)	
42	(35)	77	סך-הכל
נכסים נושאי ריבית אחרים:			
			בישראל
30	30	-	
			מחוץ לישראל
11	36	(25)	
41	66	(25)	סך-הכל
83	31	52	סך-כל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית			
פיקדונות הציבור:			
			בישראל
36	31	5	
			מחוץ לישראל
16	35	(19)	
52	66	(14)	סך-הכל
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:			
			בישראל
(52)	(39)	(13)	
			מחוץ לישראל
(2)	3	(5)	
(54)	(36)	(18)	סך-הכל
(2)	30	(32)	סך-כל הוצאות הריבית
85	1	84	סך-כל הכנסות הריבית פחות הוצאות הריבית

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) השינוי המיוחס לשינוי בחומר מחושב על-ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

אופציה

חוזה בין שני צדדים (כותב האופציה ורוכש האופציה). כותב האופציה מעניק לרוכש האופציה זכות לרכוש או למכור נכס כלשהו תמורת מחיר קבוע מראש, בדרייך במועד קבוע מראש.

איגום

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות, המתבצע על-ידי רכישת מצרף של תזרימים צפויים, שקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות-ערך, הניתנים להנפקה.

אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

באזל

באזל 2/באזל 3 - תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 1

הון על בסיס מתמשך (going-concern capital) כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

מח"מ

משך חיים ממוצע - הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האגרת.

מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

מניות פנטום

מכשיר התחייבותי המעניק תגמול במזומן המבוסס על שווי מניית החברה וזאת ללא הזכאות לקבל מניה בפועל.

מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

נגזר OTC

Over the counter - מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

ניהול המשכיות עסקית

גישה כלל-ארגונית הכוללת קווי מדיניות, תקנים ונהלים שתכליתם לשמור על קיומו של הבנק כישות פיננסית פעילה ואיתנה, ויכולתו להמשיך ולספק שירות מיטבי ללקוחותיו גם בעיתות חירום ושיבושים תפעוליים משמעותיים.

סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים, לכל הפחות מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

שעת חירום

תקופת הפעלת מערך משק לשעת חירום בהתאם להחלטת הממשלה הכרזה על מצב מיוחד בעורף או הכרזת המפקח על שעת חירום.

תאגיד עזר

תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי שעיסקויהם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שהתייחדו לתאגידים בנקאיים בהתאם לחוק.

B2B

Business To Business - פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

B2C

Business To Consumer - פעילות עסקית אשר בה מוכרים מוצרים או מספקים שירותים לצרכן הסופי.

B.O.T

Build Operate Transfer - הסדר מימון פרויקטים ציבוריים בו גוף פרטי מקבל זיכיון מגוף ציבורי כדי לממן, לתכנן, לבנות ולהפעיל מתקן ציבורי לתקופה קצובה בסופה עוברת הבעלות על הפרויקט לממשלה.

CVA

Credit Valuation Adjustment - חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

Dodd-Frank

Dodd-Frank Act - תקנות פדרליות בארצות-הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות במערכת הפיננסית בארצות-הברית ובפרט בשוק נגזרי ה-OTC. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.

EMIR

European Market Infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי אשר אומצה בשנת 2012 במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות בשווקי הנגזרים באיחוד האירופי, ובפרט בשוק נגזרי ה-OTC.

FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation - התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

GRI

Global Reporting Initiative - תקן בינלאומי לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

LDC

Less Developed Country - ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV

Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

Middle Market

פעילות מסחרית המבוצעת עם עסקים בינוניים, לרוב בארצות-הברית.

MTM

Mark to Market - שערך של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

NPL

Non Performing Loan - אשראי פגום שאינו צובר ריבית.

VaR

Value at Risk - מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

VOLCKER

Volcker Rule - חוק וולקר הוא דבר חקיקה אמריקאי החל על תאגידים בנקאיים מסוימים וכולל איסורים והגבלות הנוגעים לפעילות מסחר נוסטרו (proprietary trading) ולפעילות השקעה ו/או מתן חסות בקרנות מכוסות (covered funds) כהגדרתן בחוק וולקר.

ח
מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 156, 155, 154, 85, 39, 38, 37, 26, 8
 197, 195
מגזרי פעילות פיקוחיים 152, 150, 148, 146, 144, 142, 85, 34, 33, 8, 7
 154
מדינות זרות 25
מדיניות ניהול סיכונים 191, 76
מימון ממונף 35, 62, 9
מינוף 25, 24, 3, 128, 127, 126, 125, 124, 123, 122, 121, 85, 32, 12, 8
מסגרות אשראי 174, 24

נ
נגזרים 68, 66, 64, 63, 62, 57, 56, 52, 50, 49, 48, 47, 46, 45, 27, 19, 18, 8
 139, 138, 137, 136, 135, 134, 133, 116, 101, 100, 99, 98, 93, 90, 85, 70
 187, 186, 184, 183, 182, 181, 180, 179, 178, 177, 176, 175, 141, 140
 24, 16, 15, 220, 219, 218, 217, 216, 215, 214, 211, 208, 190, 189, 188
 41, 39, 38, 32, 28, 27, 26, 25
נזילות 9, 8, 5, 3, 206, 141, 132, 129, 128, 74, 73, 55, 39, 28, 27, 12, 8, 7
 50, 49, 48, 47, 46, 45
ניירות-ערך 48, 47, 46, 45, 39, 38, 31, 26, 25, 23, 22, 18, 13, 12, 11, 8
 107, 106, 105, 104, 103, 102, 99, 94, 93, 90, 89, 85, 77, 74, 56, 53, 50, 49
 162, 161, 160, 159, 158, 157, 129, 127, 113, 112, 111, 110, 109, 108
 178, 177, 176, 175, 173, 172, 171, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164
 7, 220, 216, 214, 208, 197, 192, 187, 186, 184, 183, 182, 181, 180, 179
 48, 39, 38, 26, 25, 24, 19, 18, 17, 16, 15, 11
נכסים אחרים 158, 157, 113, 112, 111, 93, 90, 50, 49, 48, 47, 46, 45, 32
 173, 172, 171, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164, 162, 161, 160, 159
 49, 28, 27, 26, 21, 15, 215, 177, 176, 175
נכסי סיכון 24, 23, 22, 21, 13, 10, 9, 5, 152, 148, 144, 122, 32, 30

ו
סייבר 14
סיכון אשראי 49, 48, 47, 46, 45, 43, 40, 39, 32, 30, 25, 24, 20, 13, 8, 7
 140, 139, 122, 114, 113, 112, 98, 85, 62, 58, 57, 56, 54, 53, 52, 51, 50
 169, 168, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 141
 25, 24, 23, 22, 21, 13, 10, 8, 5, 3, 212, 206, 198, 174, 173, 172, 171, 170
 40, 39, 38, 37, 36, 35, 33, 32, 31, 29, 28, 27, 26
סיכונים אחרים 8, 39, 14
סיכון מוניטין 50, 9, 8, 3, 75, 74, 39, 14, 7
סיכון מימון 73
סיכון נזילות 47, 46, 8, 5, 3, 141, 73, 39, 12, 7
סיכון סביבתי 51, 3, 75, 7
סיכון ריבית 43, 42, 8, 3, 63, 39, 28
סיכון שוק 44, 42, 24, 23, 22, 13, 8, 5, 3, 141, 62, 39, 32, 8, 7
סיכון תפעולי 50, 23, 22, 21, 13, 10, 8, 3, 141, 122, 74, 39, 32, 30, 7

א
איגוח 37, 36, 35, 27, 26, 21, 19, 18, 17, 9, 3, 220, 138, 134, 132, 100, 32
 39, 38
אשראי לציבור 47, 46, 45, 44, 43, 42, 41, 40, 37, 34, 33, 23, 20, 13, 8
 154, 152, 148, 144, 114, 113, 112, 111, 98, 94, 90, 85, 57, 56, 50, 49, 48
 168, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156, 155
 198, 181, 180, 179, 178, 177, 176, 175, 174, 173, 172, 171, 170, 169
 30, 28, 27, 26, 15, 220, 219, 214, 212, 209, 207, 204, 202, 201, 200, 199

ג
גידור 137, 136, 135, 134, 133, 104, 103, 102, 100, 98, 89, 60, 39, 22
 33, 8, 138

ד
דיבידנד 18, 17, 12, 190, 189, 188, 121, 100, 94, 92, 91, 38, 28, 13, 8
 20, 19

ה
הון מניות 19, 18, 17, 16, 12, 11, 92, 91, 31
הלבנת הון 50, 203, 74
הלוואות לדיור 98, 61, 60, 50, 49, 48, 47, 46, 45, 40, 37, 32, 24, 23, 8
 159, 158, 156, 155, 154, 152, 150, 148, 146, 144, 142, 113, 112, 111
 34, 33, 29, 27, 26, 21, 200, 199, 195, 178, 174, 173, 163, 162, 161, 160
 39, 38, 37, 36, 35
הליכים משפטיים 10, 75, 16, 7
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 166, 165, 164
הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 16, 15, 212, 20

ו
ועדת שטרונ 205, 198, 191, 76

ז
זכויות עובדים 19, 18, 17, 9, 121, 120, 119, 118, 117, 116, 93, 85

ח
חובות פגומים 152, 148, 144, 113, 112, 111, 56, 54, 53, 42, 41, 13, 12
 214, 178, 172, 171, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164, 162, 161, 160

י
ירידת-ערך 98

ע

עמלות 8, 12, 13, 17, 20, 21, 33, 34, 37, 77, 88, 130, 142, 146, 150, 154,
155, 156, 192, 195, 198, 199, 200, 201, 202, 204, 207, 209, 213, 214,
ענפי משק 8, 23, 24, 26, 47, 49, 50, 51, 52, 56, 57, 32

פ

פיקדונות הציבור 13, 23, 26, 33, 34, 36, 37, 85, 90, 98, 99, 115, 144,
148, 152, 154, 155, 156, 175, 176, 177, 179, 180, 181, 198, 199, 201,
202, 204, 205, 209, 210, 216, 217, 219, 16

ר

רווח למניה 88, 96

ש

שווי הוגן 18, 22, 27, 31, 62, 63, 64, 66, 68, 70, 72, 85, 89, 98, 101, 102,
103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 117, 136, 137, 138, 139, 140,
141, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187,
188, 189, 190, 191, 211, 11, 12, 16, 17, 18, 19, 26, 27, 28, 40, 44, 49

ת

תגמול 220
תיק למסחר 25
תשלום מבוסס מניות 91, 92, 93, 16, 17, 18, 19